

Vlaams gedeelte Belgisch Programma EFMZVA 2021 – 2027

CCI	
Titel in het Engels	Belgian Program EMFAF 2021 – 2027 (Flemish part)
Titel in nationale taal (talen)	Belgisch Programma EFMZVA 2021 – 2027 (Vlaams gedeelte)
Versie	1
Eerste jaar	2021
Laatste jaar	2027
Subsidiabel vanaf	1 januari 2021
Subsidiabel tot	31 december 2029
Nummer van het besluit van de Commissie	
Datum van het besluit van de Commissie	
Nummer wijzigingsbesluit lidstaat	
Datum inwerkingtreding wijzigingsbesluit lidstaat	
Niet-substantiële overdracht (artikel 19.5)	NEE
Onder het programma vallende NUTS-regio 's (niet van toepassing op het EFMZV)	
Betrokken fonds	☐ EFRO
	☐ Cohesiefonds
	☐ ESF+
	☒ EFMZVA

Inhoud

1.	Sectie 1: Programmastrategie: belangrijkste ontwikkelingsproblemen en beleidsreacties	3
1.1.	Inleiding	3
1.2.	De voornaamste Vlaamse uitdagingen	3
1.3.	Vlaamse Programmadoelstellingen	6
2.	Sectie 2: Prioriteiten.....	83
2.1.	Sectie 2A: Prioriteiten, uitgezonderd technische bijstand.....	83
2.1.1.	Prioriteit 1: Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen	83
2.1.2.	Prioriteit 2: Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten en van verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie	99
2.1.3.	Prioriteit 3: De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen	108
2.2.	Sectie 2B: Prioriteiten technische bijstand.....	113
2.2.1.	Prioriteit voor technische bijstand overeenkomstig artikel 36, lid 4, van de GB-Verordening	113
2.2.2.	Prioriteit voor technische bijstand overeenkomstig artikel 37.....	113
3.	Sectie 3: Financieringsplan	114
4.	Sectie 4: Randvoorwaarden	115
5.	Sectie 5: Programma-autoriteiten	127
6.	Sectie 6: Partnerschap	129
7.	Sectie 7: Communicatie en zichtbaarheid.....	131
8.	Sectie 8: Gebruik van eenheidskosten, vaste bedragen, vaste percentages en financiering die niet gekoppeld is aan kosten	133

1. SECTIE 1: PROGRAMMASTRATEGIE: BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGSPROBLEMEN EN BELEIDSREACTIES

Tekens: 28.711/30.000

1.1. Inleiding

Deze programmastrategie geeft een samenvatting van de strategische keuzes die Vlaanderen gemaakt heeft ter inzet van de Europese middelen vanuit het EFMZVA. De strategische keuzes, vertaald in zeven concrete Vlaamse doelstellingen, werden gevoed door de SWOT- en Behoeftenanalyse en leggen het verband met relevante Europese strategische documenten (met name de Green Deal, Zeebekkenanalyse, het GVB, etc.) alsook relevante Vlaamse (of federale) strategische documenten. Om de strategische keuzes voldoende te kunnen kaderen worden deze voorafgegaan door een beschrijving van de voornaamste Vlaamse uitdagingen.

1.2. De voornaamste Vlaamse uitdagingen

Uitdaging 1: De economische leefbaarheid van de visserijsector

Sinds 2000 is het aantal professionele vissersvaartuigen gedaald met bijna de helft. De jaarlijkse daling van het aantal vaartuigen heeft te maken met de hoge exploitatiekosten, maar ook met het ontbreken van een geschikte opvolger binnen de rederijen.

Veelal omdat succesvolle bedrijven door de Europese capaciteitsbeperking niet meer kunnen groeien in eigen land, is er een grote buitenlandse interesse in Belgische vaartuigen. Ongeveer een derde van de actieve Belgische vaartuigen is in buitenlandse handen. Indien rederijen met buitenlands eigenaarschap ervoor zouden opteren de gevangen vis ook in buitenlandse havens aan te landen en te verkopen, kunnen de Belgische thuishavens en de hele visketen, waaronder de visveilingen, verwerkers en de toeleveringsindustrie, hier nadeel van ondervinden.

Uitdaging 2: Instroom in de sector

Er is lage interesse bij de jonge generatie om te werken in de visserijsector. Vroeger was binnen de vissersgemeenschap de hele familie betrokken bij het vissersberoep. Nu is de familiale opvolging niet meer verzekerd. Daarbij spelen diverse factoren mee zoals economische onzekerheid, het risico op arbeidsongevallen, het harde werk, lange periodes op zee en verouderde schepen. Daarnaast moet de sector ook de concurrentie aangaan met andere maritieme sectoren. Desalniettemin studeren er jaarlijks aan het Maritiem Instituut Mercator (MIM) een 4-5 jongeren met een diploma in de Zeevisserij af, grofweg voldoende voor de bemanning van één schip.

Diversificatie van de vloot is mogelijk door geïnteresseerde recreatieve vissers toegang te geven tot de beroepsvisserij via een (te creëren) professioneel kleinschalig vlootsegment, voor zover de vlootcapaciteit hiermee in balans blijft. Daarvoor staan voorlopig nog een aantal wettelijke obstakels in de weg.

Uitdaging 3: Ecologische duurzaamheid en een gezond marien milieu

De visserij doet het laatste decennium inspanningen om ecologisch duurzamer te worden. Zo schakelt ze over naar energiezuinigere vistechnieken en helpen aanpassingen aan het vistuig om de maximale duurzame opbrengst (Maximum Sustainable Yield – MSY) te realiseren.

De ingevoerde aanlandingsverplichting noopt de sector tot selectief vissen en het vermijden van bijvangst. Sedert 2019 is het probleem van de 'choke species' (knelsoorten) pertinent geworden. Dergelijke knelsoorten kunnen leiden tot de sluiting van visgebieden. Dit is voornamelijk het geval bij de boomkorvisserij, een typisch gemengde visserij, en is een uitermate complexe uitdaging. Het overgrote deel van de Belgische vloot is uitgerust met de boomkor (51 van de 67 vaartuigen in 2019), maar eenzelfde vaartuig kan soms ook naar een andere visserijmethode omschakelen.

Daarnaast wordt volgens de Europese biodiversiteitsstrategie bodemberoerend vistuig aanzien als activiteit die het schadelijkst is voor de zeebodem, hoewel dit ook gebiedsafhankelijk is en er tegenwoordig met veel geavanceerdere types van boomkorren wordt gewerkt, waarbij de impact op de zeebodem beperkt wordt.

De verzameling, verwerking en doorgedreven analyse van data aan boord van vissersschepen kan een rijke bron van inspiratie bieden om bij te dragen aan nieuwe vormen van 'smart fishing', welke de ecologische impact van de visserijactiviteiten beperkt door o.a. efficiënter energiegebruik, selectievere en meer gerichte visserij, etc.

In het kader van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRMS) heeft ook België een Mariene Strategie opgemaakt om het marien milieu van het Belgisch Deel van de Noordzee (BNZ) te beschermen en te streven naar een goede milieutoestand (GMT) en de bescherming en herstel van waardevolle mariene ecosystemen. Voor de zeevisserij- en aquacultuursector is een positieve evolutie inzake de relevante indicatoren van groot belang voor het garanderen van een duurzame toekomst.

Uitdaging 4: Ruimte om te vissen

De activiteiten die worden uitgeoefend aan de kust en in de zee zijn zeer uiteenlopend, gaande van scheepvaart, visserij, natuur, energiewinning, baggerwerken, zand- en grindontginning, toerisme, pijpleidingen en kabels, tot gebruik voor militaire doeleinden. Om deze activiteiten goed op elkaar af te stemmen wordt een Marien Ruimtelijk Plan (MRP) opgesteld volgens cyclussen van zes jaar, waarvan het eerste begon in 2014. In het huidige MRP werd ongeveer 38% beschermd marien natuur gebied vastgelegd, wat verhoudingsgewijs erg hoog is en ver boven het Europese gemiddelde (8,9%) ligt. Hiermee voldoet België reeds ruim aan de doelstelling van de Europese biodiversiteitsstrategie om minimaal 30% beschermd zeegebied in te richten. Specifiek voor de professionele zeevisserij is met name de instelling van drie 'zoekzones bodemintegriteit' van belang, waarbinnen zones afgebakend gaan worden ter bescherming van de bodemintegriteit die dienen om gevoelige habitats de kans te geven tot herstel en voortbestaan.

De toenemende ruimtelijke druk op de visserij geldt in de meeste zeegebieden waar de Vlaamse visserij actief is. In het Belgische MRP (2020 – 2026) wordt ruimte voorzien voor een tweede zone voor hernieuwbare energie langs de Franse grens en 5 zones voor Commerciële en Industriële Activiteiten (CIA-zones) wat de toegang tot visgronden in het BNZ in de nabije toekomst zal beperken. De impact van de bijkomende zones op de visserij is afhankelijk van de specifieke invulling van deze zones en de mate waarin meervoudig ruimtegebruik door verschillende gebruikers mogelijk is. Gelet op de ruimtelijke spreiding van de Belgische vloot heeft het nieuwe MRP (2020 – 2026) voornamelijk een impact op het Klein Vloot Segment (KVS), waarvan met name de kustvissers en garnalenvissers.

Voor de mariene aquacultuur biedt het nieuwe marien ruimtelijk plan kansen, want mariene aquacultuur is mogelijk in de zones voor hernieuwbare energie alsook in de vijf nieuwe CIA-zones, waarvan enkele relatief dicht bij de kustlijn gelegen zijn.

Een overzichtelijke visuele weergave van de inkleuring van het Belgisch Deel van de Noordzee volgens het MRP 2020 – 2026 is beschikbaar op het Kustportaal van VLIZ: www.kustportaal.be/nl/statische-kaarten

Uitdaging 5: Innovatie

De visserij moet kijken welke opportuniteiten er zich aanbieden op vlak van automatisatie, het gebruik van robotica, beeldherkenning en een door data gedreven visserijbeheer. Duurzaamheidsaspecten zoals minder bodemverstoring en minder uitstoot van broeikasgassen zullen een belangrijke motivatie blijven om te innoveren, zowel vanuit ecologisch als economisch perspectief. Innovatie kan als overkoepelend element beschouwd worden om ook andere uitdagingen die gerelateerd zijn aan het visserijbeheer, waaronder de aanlandingsverplichting, het hoofd te bieden. Samenwerking en kennisdeling met onderzoeks- en kennisinstellingen zullen essentieel zijn om de collectieve uitdagingen op een innovatieve wijze aan te pakken.

Uitdaging 6: Brexit & Covid-19

De Belgische visserij is sterk afhankelijk van de Britse wateren en ondervindt, ondanks een Brexit-akkoord, door de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie een impact op de beschikbare quota. De helft van de Belgische aanlandingen komt namelijk uit de Britse wateren. Voorlopig biedt het Brexit-akkoord mogelijkheden om nog steeds in Britse wateren te vissen, maar wordt over een periode van 5,5 jaar een quota-afname voorzien. Wat het effect op langere termijn zal zijn voor de quotaverdeling, is op heden onduidelijk.

De sluiting van de horeca en de verstoring van de export die zich in de beginfase van de Covid-crisis manifesteerden, hebben een significant effect op de visprijzen gehad. Om in de toekomst met dergelijke marktverstoring om te kunnen gaan is het van belang dat de sector in eerste instantie voldoende weerbaar is om economische schokken op te vangen, kan voorzien in een divers aanbod en toegang heeft tot een verscheidenheid aan afzetkanalen.

Uitdaging 7: Samenwerking in de keten

De visserijketen is sterk vraag-gestuurd. Een vlotte communicatie tussen reders onderling en met andere ketenschakels zoals de veiling, verwerking en handel kan helpen om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Belgische vissers verkopen hun visserijproducten hoofdzakelijk in de Vlaamse Visveiling, een private visveiling met vestigingen in Zeebrugge en Oostende. De lokale aanvoer wordt vanwege de grote seizoenvariatie in soort, volume, kwaliteit en prijs echter als minder aantrekkelijk beschouwd voor de lokale visverwerkende sector. Bepaalde soorten zijn bovendien moeilijk te verwerken of vereisen doorgedreven manuele expertise. De tendens naar lokale producten kan wel in de kaart spelen van het Belgische aanbod.

Uitdaging 8: Consumptie en promotie van lokale vis

De meest populaire vissoorten (zalm en kabeljauw) worden voor het overgrote deel geïmporteerd. Weinig consumenten hebben inzicht in de brede diversiteit aan soorten en in het seizoensgebonden karakter van lokale vis. Vandaar de keuze van aanbieders voor de meest toegankelijke, altijd beschikbare vissoorten.

Aangehaalde kritiekpunten bij het eten van vis, zoals overbevissing en vervuiling, zijn minder van toepassing op de lokale aanvoer en productie. De zeevisserij is immers gebonden aan strikte quota en de Vlaamse aquacultuur wordt gekenmerkt door een hoge mate van controle over de kweekomstandigheden door productie in gesloten recirculatiesystemen (Recirculating Aquaculture Systems - RAS). Dergelijke eigenschappen spelen in het voordeel van de Vlaamse visserij- en aquacultuursector bij het promoten van hun lokaal aanbod.

Door haar specifieke manier van vissen en de ruimtelijke spreiding is het voor de Vlaamse visserij moeilijk om aan de criteria van bestaande duurzaamheidsstandaarden (zoals MSC) te voldoen en op een kosten-efficiënte wijze in dergelijk certificatieschema in te stappen. Bijgevolg zet de sector in op de ontwikkeling van een eigen duurzaamheidserkenning "Visserij Verduurzaamt". Zo ook is het voor de Vlaamse aquacultuursector door zijn

specifieke productiemethodes en de productie van nicheproducten moeilijk om bepaalde labels (zoals ASC en bio) te verkrijgen.

Uitdaging 9: Klimaatverandering

De klimaatverandering heeft wereldwijd een invloed op de oceanen, de er in aanwezige organismen en hun habitats. Oceanen verzuren door opname van CO₂ en de gemiddelde watertemperatuur neemt toe. Visbestanden zullen het plankton, de basis van de voedselketen, volgen en bijgevolg migreren. In de Noordzee wordt een vermindering van de bestanden van haring, makreel, kabeljauw en tong verwacht. Andere bestanden zullen daarentegen toenemen. De migraties van bepaalde visbestanden kan op zijn beurt een impact hebben op de beschikbare TAC en quota. Bijkomend onderzoek is noodzakelijk om de potentiële gevolgen voor de visserijsector voldoende te kunnen inschatten. De visserij kan haar bijdrage aan de klimaatverandering minimaliseren door haar uitstoot van broeikasgassen te verminderen en bodemimpact te minimaliseren. Ook de aquacultuursector kan haar steentje bijdragen door te voorzien in duurzame lokale voeding met minimale milieu-impact, bv. door de kweek van extractieve mariene soorten (bv. schelpdieren en algen). Bovendien zijn gezondere en biodiverse ecosystemen beter bestand tegen klimaatverandering.

Uitdaging 10: Ontwikkeling van een volwaardige aquacultuursector

De Vlaamse aquacultuurondernemer moet het opnemen tegen internationale concurrenten die lagere productiekosten hebben en minder worden gehinderd door sociale- en duurzaamheidsbekommernissen. Hij moet een complex productieproces van een delicaat product leren beheersen en beschikken over toegang tot substantiële kredieten om technologisch geavanceerde kweekinstallaties te kunnen bouwen. Hij moet ten slotte zijn weg vinden in de complexe regelgeving op het vlak van ruimtelijke ordening en milieu en de nodige vergunningen bekomen om zich te vestigen in een dichtbevolkte regio die zuinig moet omgaan met haar schaarse watervoorraden. Er kan echter voortgebouwd worden op een aantal interessante projecten met een economische meerwaarde en de aanwezige ervaring in kennisinstellingen. Aquacultuur kan inspelen op de vraag naar duurzaam geproduceerde, gezonde producten van eigen bodem door een zorgvuldige benutting van grondstoffen, water, ruimte en energie.

1.3. Vlaamse Programmadoelstellingen

Gezien de sterke interactie tussen de drie aspecten van duurzaamheid (economisch, ecologisch en sociaal) in de visserij- en aquacultuursector is het cruciaal dat op alle fronten voldoende ingezet wordt om een doelgericht beleid te kunnen nastreven.

De nadruk in het Vlaamse Programma ligt met name op: weerbaarheid, verduurzaming, innovatie (digitalisering), kennis en het versterken van de lokale waardeketen. Deze aspecten vormen de basis voor een slagkrachtig Programma 2021 – 2027.

Met dit programma wensen we de volgende Europese beleidsdoelstellingen, zoals beschreven in de Verordening Gemeenschappelijke Bepalingen (CPR-Verordening) na te streven:

- (b) een groener, koolstofarm Europa door de bevordering van een schone en eerlijke energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, aanpassing aan de klimaatverandering, risicopreventie en risicobeheer;
- (e) een Europa dat dicht bij de burger staat door de duurzame en geïntegreerde ontwikkeling van stads-, plattelands- en kustgebieden, alsook lokale initiatieven bevorderen.

De Europese doelstellingen werden op Belgisch niveau vertaald naar zeven specifieke Vlaamse doelstellingen. Per Vlaamse doelstelling wordt steeds het verband gelegd met de bijhorende Europese beleidsdoelstelling, alsook met de toepasselijke Europese Prioriteit(en) en Specifieke doelstelling(en) van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur (EFMZVA).

Doelstelling 1: we ambiëren een economisch duurzame en weerbare Belgische visserijsector

We blijven inzetten op een doorgedreven streven naar technische innovatie en digitalisatie om zowel de economische en ecologische duurzaamheid te verhogen en weerbaar te zijn tegen externe schokken. Economische verduurzaming streven we na door aanpak van de operationele kosten en meerwaardecreatie bij de vangsten. Gezien de intensieve visserijmethodes, hebben brandstofkosten een doorslaggevende impact op het bedrijfsresultaat. Door het beogen van structurele ingrepen met een lager energieverbruik, minder bodemberoering of de inzet van hernieuwbare energiebronnen kunnen we een dubbelslag slaan: een verlaging van de kosten en een milieuvriendelijkere bedrijfsvoering. Daarnaast streven we eveneens naar meerwaardecreatie door een verhoging van de vangstkwaliteit. Ook verhoogde selectiviteit kan hier een antwoord bieden om de vangstsamenstelling te optimaliseren, te voldoen aan de aanlandingsverplichting en de toegang tot visgronden te verzekeren (door het vermijden van knelsoorten).

Tot slot benadrukken we het belang van samenwerking en partnerschap met kennisinstellingen om door middel van onderzoek en innovatie voormelde uitdagingen in de praktijk aan te pakken en via kennisuitwisseling de visserijsector in haar transitie te ondersteunen. Een verdere digitalisering en uitgebreidere toepassing van hard- en software voor het dagelijks bedrijfsbeheer, ondersteund door wetenschappelijke expertise, vereisen daarbij de nodige aandacht. Ecosysteemgerichte toepassingen en databeheer die bijdragen aan een duurzamere en meer efficiënte bedrijfsvoering, met aandacht voor het marien milieu en gezonde visbestanden, staan hierbij voorop. 'Smartfishing' zal een belangrijke rol spelen in de eco-transitie die de visserijsector moet doormaken.

Deze doelstelling wenst de Belgische visserijsector klaar te stomen voor de uitdagingen van de toekomst door middel van innovatie, verduurzaming en kennisdeling. Hierdoor wordt getracht om een dubbelslag te slaan in het kader van een ecologisch-economische transitie die voldoet aan de doelstellingen van het GVB alsmede van de Farm-to-Fork en de Biodiversiteitsstrategie en rekening houdt met de leefbaarheid van de sector. Hiermee draagt deze doelstelling bij tot het verzekeren van een duurzame toekomst van de visserijsector, de voorziening van kwalitatieve en gezonde mariene voeding, het bestendigen van de tewerkstelling en mitigatie van de impact op het mariene milieu. Deze acties hangen tevens samen met de mogelijke maatregelen zoals vermeld in het Belgisch geïntegreerd nationaal Energie en Klimaatplan 2021 – 2030 en het Convenant Duurzame Visserij 2021 - 2025.

Bijkomend wordt hiermee bijgedragen aan de Europese beleidsdoelstelling (b - Groener Europa). Tevens vindt deze doelstelling zijn aansluiting bij Prioriteit 1 van de EFMZVA-Verordening en horen de actietypes thuis onder de Specifieke Doelstellingen (SD) A en B.

Doelstelling 2: we faciliteren de instroom van goed opgeleide vissers en reders en ondersteunen kennisopbouw en -uitwisseling

Deze doelstelling is tweeledig: een kwalitatieve uitoefening van de visserij-activiteiten op zee op lange termijn garanderen door aandacht voor kennisdeling en scholing van vissers en reders, en anderzijds het verzekeren van de opvolging van de huidige reders door financiële ondersteuning voor kandidaat reders om hun ondernemingsplannen kracht bij te zetten.

Het verwerven, behouden en delen van kennis staat centraal indien we een stabiele basis van goed opgeleide werknemers (vissers) en werkgevers (reders) willen verzekeren die kunnen omgaan met de waaier aan uitdagingen waar de hedendaagse visserijsector voor staat. Men zal met name gewapend moeten zijn om op flexibele wijze innovaties en alternatieve vistechneken te beheersen alsmede kennis en bewustzijn moeten ontwikkelen omtrent het belang van een gezond marien ecosysteem en de wijzigende maatschappelijke vereisten. In dit verband hebben we oog voor de snelle ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechnologieën en de opportuniteiten die zich op dat gebied manifesteren om ook in geval van fysieke afstanden via aangepaste leervormen efficiënte kennisdeling en bijscholing te voorzien.

Inzake de instroom van jonge vissers is een kritisch aandachtspunt de voorziening van werkomstandigheden aangepast aan de hedendaagse realiteit en verwachtingen. Daarom wensen we investeringen te ondersteunen die de arbeidsomstandigheden aan boord van vissersschepen op een positieve manier beïnvloeden. Deze ondersteuning zit overigens vevat in een bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid om het welzijn van werknemers in de visserijsector te verbeteren.

We kunnen besluiten dat deze doelstelling enerzijds tot doel heeft om de continue instroom van goed opgeleide vissers en reders te waarborgen, en anderzijds streeft naar een vorm van levenslang leren en kennisopbouw teneinde vissers en reders klaar te stomen om met nieuwe ontwikkelingen en maatschappelijke wensen om te gaan. In die zin wordt bijgedragen aan de 'nieuwe vaardighedenagenda', zoals vermeld in de biodiversiteitsstrategie. Bewustmaking en kennisopbouw inzake marien milieu bieden overigens een belangrijke basis voor verdere praktijkinitiatieven. Inzake de F2F-strategie is de voorziening van gezonde en veilige werkomstandigheden in combinatie met continue kennisopbouw- en deling meerzijdig: het waarborgt kwalitatieve instroom en tewerkstelling in de sector, maar zorgt tevens voor bijkomend bewustzijn over het belang van en de bijdrage aan de voorziening van kwalitatieve en duurzame lokale voeding, met respect voor de hedendaagse maatschappelijk eisen.

Deze doelstelling draagt bij aan Europese doelstelling (b – Groener Europa). Concreet zal hierop worden ingezet door middel van Prioriteit 1, SD A, van de EFMZVA-Verordening.

Doelstelling 3: we dragen bij tot de bescherming en het herstel van de mariene ecosystemen en biodiversiteit

Het is overbodig om te stellen dat de visserijsector directe belangen heeft bij een goede staat van de visbestanden en van het mariene ecosysteem in zijn geheel om een langdurig duurzame visserij te garanderen. Naast het nastreven van de doelstellingen van het GVB ligt een gedegen maritiem beleid en kwaliteitsvolle oceaangovernance aan de basis van een gezond ecosysteem en gezonde visbestanden, de belangrijkste factor voor een productieve visserij en maricultuur. Om de toestand van de mariene ecosystemen en biodiversiteit blijvend te verbeteren en bij te dragen aan klimaatmitigatie is het aangewezen de verduurzaming en weerbaarheid van de visserijactiviteiten verder te ontplooiën (zie doelstelling 1). Daarnaast zullen gerichte initiatieven ondersteund worden die in het algemeen maatschappelijk belang genomen worden en ten goede komen aan de Belgische mariene milieudoelstellingen. Concreet omvat dit de verzameling en aanlanding van afval op zee en acties in het kader van de bescherming, herstel, monitoring en beheer van de mariene ecosystemen en biodiversiteit, met nadruk op de beschermde mariene gebieden.

Verder moet ook gekeken worden welke meerwaarde vissersschepen kunnen bieden om bij te dragen aan de uitbouw van de mariene kennis door middel van dataverzameling, zowel ten dienste van de uitvoering van het GVB als van het GMB.

Gelet op de kern van deze doelstelling spreekt het voor zich dat ze bijdraagt aan het primair doel van de biodiversiteitsstrategie "om de natuur terug in ons leven te brengen", met in dit geval een focus op de Belgische

mariene milieudoelstellingen in kader van de KRMS en Vogel- en Habitatrichtlijn en een duurzaam oceaangovernance. Daarmee draagt deze doelstelling eveneens bij aan doelstelling 47 van het [Vlaams Vizier 2030](#) (de Vlaamse vertaling van de Sustainable Development Goals – SDG's), waarin bepaald wordt dat Vlaanderen tegen 2030 streeft naar ecosystemen en hun diensten en biodiversiteit die minstens behouden zijn, de aftakeling van de natuurlijke leefgebieden ingeperkt is en met uitsterven bedreigde soorten beschermd zijn.

Deze doelstelling draagt ook bij tot Europese beleidsdoelstelling (b – Groener Europa), o.a. door het aanlanden en valoriseren van marien afval, het streven naar klimaatmitigatie en de bescherming van het mariene ecosysteem. Concreet zal hier op worden ingezet via Prioriteit 1, daarvan zijn zowel SD A, D en F relevant.

Doelstelling 4: We streven naar de voorziening van duurzame en kwalitatieve lokale voeding

Aan de basis van de stabiliteit van een Vlaamse visserijketen staat een constante en kwalitatieve aanvoer van verse producten. Het vervullen van deze voorwaarde betekent een stimulans voor lokale investeringen verder in de keten. Versterkte samenwerking tussen de ketenactoren wordt als belangrijke driver beschouwd om tot een toename van verwerkings- en afzetmogelijkheden van lokaal aangevoerde vis te komen en op die wijze ook commerciële meerwaarde te creëren, zoals ook in de Zeebekkenanalyse Noordzee aangegeven. Bijkomstig dient in het kader van circulariteit de nodige aandacht te worden besteed aan de verwerking van nevenstromen en het vermarkten van minderwaardige of minder gekende vissoorten.

Een sterke verbinding tussen de zee en de keten op land vormt de eerste essentiële stap om visserij- en aquacultuurproducten op een efficiënte, veilige en kwalitatieve wijze tot bij de consument te brengen. Het is bijgevolg noodzakelijk dat de huidige vissershavens en afslagen hiervoor de nodige omkadering en infrastructuur kunnen aanbieden, en op hun beurt ervoor zorgen om hun deel van de ecologische voetafdruk in het traject van 'aan boord tot op het bord' te beperken.

Om tot meerwaardecreatie en lokale markttoegang te komen dienen er ook acties te volgen om de afzet van lokale en duurzaam gevangen vis te stimuleren. Zowel op vlak van promotie, het bevorderen van traceerbaarheid en informatiedeling tot bij de consument, alsmede op het vlak van de afstemming van vraag en aanbod is samenwerking tussen ketenactoren cruciaal. Het Productie- en Marketingplan dient als 'toolbox' om de aanvoer tot de markt structureel te organiseren en de uitbouw van sterke handelsrelaties te garanderen.

Het primair objectief van deze Belgische doelstelling sluit rechtstreeks aan bij de Europese visie in de F2F-strategie om te komen tot een volledige voedselvoorzieningsketen die een neutrale, of mogelijk zelfs positieve, impact heeft op het milieu. Door het versterken van de lokale waardeketen worden de voedselkilometers beperkt en de lokale meerwaarde gemaximaliseerd. Het waarborgen van traceerbaarheid, mogelijk in combinatie met certificeringsinitiatieven, draagt hierin bij aan de credibiliteit en zichtbaarheid van de geleverde inspanningen. Gerichte promotie van collectief belang kan op zijn beurt dan weer bijdragen tot betere (en duurzamere) consumentenkeuzes, minder voedselverspilling en het garanderen van een eerlijk inkomen.

De stabiele voorziening en consumptie van lokale voeding waarvan de milieu-impact en voedselkilometers zo beperkt mogelijk zijn, draagt bij aan de Europese beleidsdoelstelling (b – Groener Europa). Deze doelstelling vindt zijn aansluiting bij Europese prioriteit 2, waarvan specifiek SD B het nodige ondersteuningskader biedt.

Doelstelling 5: we ondersteunen de ontwikkeling van een duurzame en geïntegreerde aquacultuursector op land en op zee (maricultuur)

Zoals het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur (NSPA) 2021 – 2030 stelt blijft het centrale uitgangspunt de ontwikkeling van een economisch rendabele maar tegelijk ook duurzame en geïntegreerde aquacultuursector, zowel op land als op zee, met aandacht voor omgeving, milieu en dierenwelzijn. De aquacultuursector kan een

belangrijke rol vervullen als actor in de ontwikkeling van de lokale voedselketen en circulaire productiesystemen, eventueel middels de integratie met andere complementaire activiteiten op land of op zee. Initiatieven die vertrekken vanuit dit kader dragen bij tot het behalen van ecologische doelstellingen en tot intensivering van het multifunctioneel gebruik van beperkt beschikbare ruimte. Om tot rendabele verdienmodellen te komen en de maatschappelijke gedragenheid te versterken zullen ook verbredingsinitiatieven mogelijk zijn (bv. korte keten, educatie en (hengel)toerisme).

Om op internationaal niveau concurrentieel te zijn zal de focus moeten liggen op hoogwaardige en kwalitatieve producten. Innovatief toegepast onderzoek en economische haalbaarheidsstudies zijn dan weer essentieel om met de bestaande uitdagingen om te kunnen gaan. Tot slot blijven adviesverlening, de uitbouw van een sterk netwerk en kennisopbouw- en deling centrale aandachtspunten die aan de grond liggen van de ontwikkeling van een lokale aquacultuursector en het stimuleren van ondernemerschap.

Deze doelstelling zal een voorname rol spelen in het bereiken van de objectieven van de F2F-strategie, waaronder de voorziening van duurzame en lokale voeding. Gekweekte vis, schaal- en schelpdieren hebben namelijk een kleinere koolstofvoetafdruk dan dierlijke productie op land.

Deze ontwikkelingsdoelstellingen voor de Belgische aquacultuursector dragen bij tot de Europese beleidsdoelstelling (b – Groener Europa), specifiek door te voorzien in koolstofarme dierlijke productie. Hiermee draagt deze Belgische doelstelling bij aan Europese prioriteit 2, waarvan specifiek SD A van toepassing is.

Doelstelling 6: we stimuleren lokale ontwikkeling voor de uitbouw van een kust-gebonden kwalitatieve aquatische voedingswaardeketen

Aansluitend op het globale verhaal van samenwerking tussen ketenactoren, en met insluiting van het potentieel van de aquacultuursector, moet het belang van vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling voor de uitbouw van een kust-gebonden kwalitatieve aquatische voedingswaardeketen onderschreven worden. Aan de basis hiervan ligt capacity-building ter versterking van het lokaal weefsel. De beoogde domeinen omvatten de verbreding naar activiteiten die zich eerder richten op onder andere toerisme en cultuur, korte keten en diversificatie van het aanbod, ecologische initiatieven, informatieve campagnes en andere ondersteunende initiatieven die bijdragen tot het creëren van een band met de burger of gericht zijn op integratie met de blauwe economie. Ten tweede moet ook het belang van (kleinschalige) bottom-up gedreven innovatie komende van de vissers zelf benadrukt worden. Tot slot omvat deze doelstelling ook het verkennen van het potentieel van een kleinschalig professioneel kustvisserijsegment, binnen de beschikbare mogelijkheden van de huidige Belgische vlootcapaciteit.

De nadruk van deze doelstelling sluit aan op het ondersteunen van Europese beleidsdoelstelling (e – Europa dicht bij de burger) en draagt hiermee rechtstreeks bij tot Europese prioriteit 3 door middel van vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling via een kustgebaseerde “Lokale actiegroep”.

Doelstelling 7: we bevorderen en verzekeren de implementatie van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB) door middel van dataverzameling, controle en handhaving

Teneinde de doelstellingen van het GVB te bereiken en de ecosysteembenadering bij het visserijadvies verder te implementeren ligt het verwerven, beheren en gebruiken van data aan de basis van kennisontwikkeling en wetenschappelijk onderbouwde (beleids)beslissingen. In dat kader is een verderzetting van de activiteiten van het nationaal dataverzamelingsprogramma (NDGP) een centraal element waarop in de komende Programmaperiode zal worden ingezet. Binnen een passende omkadering wordt de rol van de visserijsector (en potentieel aquacultuursector) als uitvoerende partner georganiseerd.

Verder wordt, zoals reeds het geval is, de nodige aandacht geschonken aan dataverzameling gerelateerd aan het bereiken van de doelstellingen van de KRMS. Tevens biedt deze dataverzameling ondersteuning voor het beheer van het marien milieu in de ruime zin, bijvoorbeeld door de koppeling van vangstgebieden aan logboekgegevens, waardoor de impact op Marien Beschermd Gebieden (en vice versa) gedegen kan worden ingeschat. Recente digitale ontwikkelingen, waaronder verbeterde internetconnectie op zee en gesofisticeerdere soft- en hardware aan boord, maken het mogelijk om de rol van de visserijsector verder uit te rollen en haar potentieel als 'guardian of the sea' effectief te bestendigen.

Dergelijke digitale ontwikkelingen spelen ook een belangrijke rol om met de uitdagingen op vlak van controle en handhaving om te gaan. Met name het handhaven van de weegplicht door middel van de uitrol van een steekproef- en controleplan, de traceerbaarheid waarborgen en de visuele controle van vaartuigen in het kader van de aanlandingsverplichting en de controle op motorvermogen zijn actiepunten die de nodige aandacht vereisen en door middel van innovatieve toepassingen moeten worden aangepakt. Het waarborgen van een sterke basis die inzet op voldoende controlemiddelen en –manschappen, alsmede de ontwikkeling van kennis en vaardigheden, zijn noodzakelijk om het potentieel van de beschikbare innovaties ten volle te benutten. Automatische kruiscontroles van de administratieve gegevens van het logboek, aanlanding, transport en verkoop dienen verder worden geoptimaliseerd teneinde de kwaliteit van de dataverzameling en rapportering verder te laten stijgen.

Een lokaal sterk samenwerkingsverband met kustwachtpartners voor het waarborgen van een overkoepelende aanpak die de bescherming, veiligheid en het duurzaam beheer van de zee centraal zet, dient te worden aangevuld met een permanente relatie met de controlediensten van de kuststaten waar de Belgische vaartuigen aanlanden door onder meer een optimaal functioneerd databeheerssysteem die de uitwisseling van data volledig automatiseert. De toename aan aanvragen rond IUU certificaten kan enkel het hoofd worden geboden door een herinrichting van de interne processen en de Europese samenwerking op dit vlak.

Deze doelstelling zal door middel van uitgebreide dataverzameling en -gebruik een solide basis leggen voor gedegen visserij- en marien beleid, alsmede bijdragen aan het beheer van het marien milieu in zijn geheel. Hierdoor levert het een belangrijke bijdrage aan de Biodiversiteitsstrategie. Daarnaast biedt het ook een basis om te komen tot degelijke beheersplannen die zorgen voor een visvangst op niveaus die een duurzame maximale opbrengst kunnen garanderen, een centrale doelstelling binnen het GVB, die eveneens onderschreven wordt in doelstelling 46 van het [Vlaams Vizier 2030](#). Controle en handhaving op hun beurt zorgen voor zekerheid betreffende implementatie van beheersmaatregelen die bijdragen aan de instandhouding van de mariene biodiversiteit en specifiek van de visvoorraden, alsmede voor het verzekeren van de sociale duurzaamheid.

De nadruk van deze doelstelling ligt op het bereiken van Europese beleidsdoelstelling (b – Groener Europa) door het nastreven van Prioriteit 1, SD D.

Tabel 1A: Prioriteit 1: Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	SWOT-analyse (voor elke prioriteit)	Motivering (samenvatting)
Een groener, koolstofarm Europa door de bevordering van een schone en eerlijke energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, aanpassing aan de klimaatverandering, risicopreventie en risicobeheer	Prioriteit 1: Bevorderen van een duurzame visserij en van de instandhouding van de aquatische biologische rijkdommen	<p>[6.584/10 000 per prioriteit]</p> <p>Sterke punten: zeevisserij</p> <ul style="list-style-type: none"> •De vloot kent een sterk familiaal karakter en bestaat voornamelijk uit KMO's, wat zorgt voor lokale verankering •Er is een sterk sociaal statuut-cao voor de visser (o.a. goede verloning als gevolg) •Er is sterke samenwerking tussen de sector (vertegenwoordigd door één PO), wetenschap en overheid •Veel kennis en ervaring en sterke specialisatie van de Belgische vloot in de demersale visserij met als doelsoorten: tong, schol, Noorse kreeft en garnaal. •Aanbod van diverse soorten door de gemengde visserij, wat aantrekkelijk kan zijn voor bepaalde afnemers en wat voor de vissers risicospreiding betekent op vlak van prijszetting en kwaliteit •De vloot is in meerdere zones actief, wat zorgt voor ruimtelijke risicospreiding (bv. bij bepaalde milieu- of diplomatieke incidenten of bij significante quota-aanpassingen) •Toegang tot meerdere centraal gelegen (Vlaamse) veilingen •Drie veildagen per week zorgen voor flexibiliteit op vlak van aanvoerdagen •De Belgische vloot kan voorzien in een constant en divers aanbod van verse vis, waaronder een ruim aanbod tong en pladijs •Behoud van een Belgisch karakter door de 'economische band' •Ondersteuning van de visserijsector door de lokale (provinciale) overheid •Betrokkenheid van de vissers bij het belang van het marien milieu, 	<p>[19.737/20 000 per prioriteit]</p> <p>SD A "Het versterken van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten":</p> <p>Wat betreft de economische component kan gesteld worden dat de Belgische vloot het in de vorige Programmaperiode op vlak van rentabiliteit relatief goed heeft gedaan. Desalniettemin zien we in 2019 opnieuw mindere prestaties binnen alle vlootsegmenten. Met name het Klein Vloot Segment (KVS), en specifiek de kustvissers tekenden in 2019 een verlies op. Ook binnen de andere vlootsegmenten is waakzaamheid noodzakelijk. Het bedrijfsresultaat blijft immers sterk afhankelijk van externe factoren waarop men slechts beperkte invloed kan uitoefenen, waaronder de brandstofprijzen, visprijzen en de toegang tot (rijke) visgronden alsmede gezonde visbestanden. De recente crisissen, waaronder de gezondheidscrisis en Brexit, hebben deze afhankelijkheid nogmaals duidelijk gemaakt. Zo was er een sterke terugval van de visprijzen in de beginfase van de gezondheidscrisis.</p> <p>Gelet op het belang van een stabiele toelevering van verse en kwalitatieve volumes vis voor de Belgische visserijketen en de blijvende daling van het aantal actieve vissersschepen in de laatste</p>

		<p>bijvoorbeeld via ‘fishing for litter’ en specifieke opleidingen</p> <ul style="list-style-type: none"> •De sector zet in op innovatie, waaronder aanpassingen aan het vistuig (de boomkor) om de milieu-impact te verlagen en de selectiviteit te verhogen, via o.a.: sumwing en ecorol, LED-verlichting in het net om de vangstsamenstelling te beïnvloeden, benthos release panel, “Whirlspoilors” om selectiever op tong te vissen als ook meer digitale toepassingen zoals RFID-tag viskisten. •Er wordt sterk ingezet op veiligheid door middel van innovatie, bv. armbanden die de locatie van de bemanning op het vaartuig monitoren om ongevallen te vermijden en sneller op te merken. •Bepaalde vaartuigen kunnen verschillende vistuigen gebruiken wat hen de mogelijkheid geeft om gericht te vissen, zoals op bv. (pijl)inktvis. •De goed georganiseerde producentenorganisatie die rechtstreeks contact houdt met verschillende stakeholders (o.a. natuurverenigingen) verzekert een goede belangenbehartiging van de reders en vissers •Scholingsmogelijkheden in de zeevisserij voor jongeren beschikbaar aan het Maritiem Instituut Mercator (MIM) en scholing van ouderen in samenwerking met VDAB, via ondersteuning uit het Zeevissersfonds •Inzet op arbeidsveiligheid door middel van opleidingen en workshops via PREVIS (afdeling van Zeevissersfonds) •Op basis van het jaarlijkse vlootrapport is de Belgische vloot in balans met de vangstmogelijkheden <p>Sterke punten: Controle en handhaving</p>	<p>jaren (80 in 2013 en 68 in 2019) is het van belang dat vissers voldoende ondersteuning krijgen om economisch rendabel te blijven en hun activiteiten op lange termijn kunnen voortzetten. Voor de instandhouding van de lokale keten (o.a. veilingen en lokale visverwerking) is de minimum vitalis immers al geruime tijd bereikt. De focus zal bij de economische component bijgevolg komen te liggen op het verhogen van de economische weerbaarheid van de sector. Dit uiteraard onder de strikte voorwaarden dat de vangstmogelijkheden en -capaciteit van de vloot binnen de reglementaire vereisten blijft en geen schadelijkere vispraktijken hun ingang vinden. Wat betreft het verhogen van de weerbaarheid zal specifiek ingezet worden op acties die zorgen voor het verhogen van de economische meerwaarde (prijzetting) van visproducten (bv. kwaliteitsverhoging door betere bewaarmethodes of minder kwetsuren) en acties die de operationele kosten kunnen drukken (bv. door hogere energie-efficiëntie). Omwille van de quota-restricties behoort het nastreven van meer aanvoer niet tot de opties om de rendabiliteit te verbeteren. Het verhogen van de meerwaarde door middel van kwaliteitsverbetering van visproducten draagt tevens bij aan het doel om de link met de lokale verwerkende sector te versterken door aanpassing van het aanbod aan de eisen van de markt (studie Verwerkvis, 2016).</p>
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> •Sterke band tussen controle en de opvolging van het quotabeheer en technische maatregelen; •Hoge kwaliteit en effectiviteit van samenwerking op zee met andere bevoegde Belgische en Vlaamse entiteiten zoals VLOOT, Marine en inzet voor luchttoezicht i.s.m. KBIN; •Meertaligheid en expertise bij controleurs; •Internationale samenwerking in kader van SCIP's: Belgische vaartuigen bevaren EU-wateren, terwijl o.a. Nederlandse en ook Franse vaartuigen de Belgische wateren bevissen. In dit kader zijn de internationale controleprogramma's een noodzakelijke en essentiële meerwaarde; •Regelmatig overleg met controle-experts uit andere lidstaten rond de Noordzee en het Engels kanaal ihkv regionale groepen bevordert de internationale samenwerking en zorgt voor de uitwisseling van best practices •Er is nauwe samenwerking met Belgische kustwachtpartners via het Platform Kustwacht •Jaarlijks wordt door de visserijcontrole-cel een opleiding voorzien voor de kustwachtpartners (douane, SPN, Mariene, ...) om de kennis over visserijcontrole te vergroten en handhaving te versterken •Controle uitgaande van risico analyse zorgt voor een efficiëntere toewijzing van personeel en middelen •Automatische kruiscontroles en doeltreffende risico-analyse via het interne IT-systeem 'Polaris <p>Sterke punten: Datacollectie</p> <ul style="list-style-type: none"> •NDGP is actief sedert 2002, een lange tijdreeks aan gegevens is beschikbaar 	<p>Om in te spelen op de veranderende omstandigheden en crisissituaties is er ook aandacht nodig voor de wendbaarheid van de vloot: enerzijds door adaptatie en anderzijds door verbreding van activiteiten.</p> <p>Eén van deze wijzigende factoren is de klimaatverandering. Zoals de Zeebekken-analyse Noordzee stelt laat klimaatverandering zich ook in de Noordzee-regio voelen door kleine maar significante wijzigingen zoals de aan- of afwezigheid van bepaalde vissoorten. Initieel lijkt bijkomende monitoring genoodzaakt om de impact beter in kaart te kunnen brengen, met uiteindelijk een mogelijke adaptatie van de activiteiten en gebruikte technieken (op basis van de doelsoort) tot gevolg. Ook de diversificatie van activiteiten (bv. dataverzameling) draagt bij tot een verhoogde wendbaarheid, maar dit wordt onder prioriteit 3 nagestreefd.</p> <p>Deze economische component draagt specifiek bij tot de Belgische doelstelling (1) om te komen tot een economisch duurzame en wendbare Belgische visserijsector. Het belang van financiële ondersteuning voor de economische prestaties binnen de visserijsector moet evenzeer bekeken worden vanuit de optiek om te waarborgen dat primaire producenten in hun levensonderhoud kunnen blijven voorzien doorheen de</p>
--	--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> •NDGP biedt data ter beschikking voor andere wetenschappelijke projecten en onderzoeksvragen •Expertise, middelen, capaciteit en logistiek voor de datacollectie is aanwezig bij ILVO (coördinatie en uitvoering NDGP België): o.a. beschikking over uitgebreid databasesysteem, internationaal erkende kwaliteit, in huis ontwikkelde software in-house, elektronische tools (in huis ontwikkeld) voor efficiënter en met hogere kwaliteit commerciële biologische gegevens op zee te verzamelen, toegang tot internationaal netwerk (ICES-ILVO) wat bijdraagt tot kwaliteit eigen werk en expertise. •Veel sectorervaring aanwezig in lokale kennis- en onderzoeksinstellingen •Verbeterde steekproefschema's voor de Belgische visserijsector doordat ILVO partner is in regionale projecten die zich toeleggen op het ontwikkelen van regionale methodologie voor data collectie en verwerken van gegevens •Betere communicatie dankzij een nationale Data Collection Framework (DCF) website (www.smartfisheries.be), wat bijdraagt aan een verbetering van de kwaliteit en beschikbaarheid van data voor de eindgebruiker •ISO norm 19075 (Belac gecertificeerde) labo's (ILVO) – de labo's die gebruikt worden voor analyses binnen het NDGP dragen dit kwaliteitslabel •De Vlaamse visveilingen gebruiken allen dezelfde software en zijn rechtstreeks gelinkt met het Departement Landbouw en Visserij voor gegevensuitwisseling. ILVO heeft een samenwerkingsakkoord met dienst Visserij voor gebruik van deze gegevens 	<p>beoogde 'groene transitie', zoals in de F2F-strategie aangekaart.</p> <p>De ecologische component kent een sterke samenhang met de economische en sociale component. De inkomsten, tewerkstelling en het beschikken over gezonde visbestanden zijn namelijk allen rechtstreeks afhankelijk van een gezonde en goede status van de mariene biodiversiteit, zoals ook in de Europese Biodiversiteits- en F2F-strategie aangekaart. Vanuit die optiek is er een sterke samenhang met SD F "Bijdrage aan de bescherming en herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen", en draagt de visserijsector door haar operationele verduurzaming rechtstreeks bij aan het bereiken van de doelstellingen van de KRMS.</p> <p>Gelet op de specialisatie van de Belgische vloot in de boomkorvisserij (71% van de totale aanvoer in 2019), een typische vorm van gemengde visserij met een zekere mate van bodemberoering, is ecologische verduurzaming een belangrijk aandachtspunt. Wetenschappelijke rapporten wijzen uit dat de bodemberoerende visserij destijds (2005) verantwoordelijk was voor ongeveer de helft van de totale globale teruggooi, waarvan de visserij in de Noordzee 13% uitmaakte (Kelleher, 2005, zoals geciteerd in het Eindrapport "Disc"-project, ILVO, 2014). De ingevoerde</p>
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> •Database met stakeholders van de visverwerkende industrie aanwezig bij ILVO •Inzicht in het socio-economisch kader, wat een ruimer inzicht creëert in de visserijsector en de wisselwerking met andere stakeholders •heel wat verzamelde gegevens kunnen gebruikt worden voor bijdrage aan de Mariene Strategie (KRMS), •Deskundigen actief onder het NDGP zijn breed inzetbaar binnen het NDGP <p>Sterke punten: Marien milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> •Er doet zich een positieve evolutie van de (geselecteerde) lokale commerciële visbestanden (tong, schol, wijting en kabeljauw) voor, met een paaibiomassa (SSB) binnen veilige grenzen •Na analyse in het kader van het KRMS blijken alle vis-, week- en schaaldierstalen uit de Belgische vismijnen die afkomstig zijn uit de zuidelijke Noordzee en het Kanaal te voldoen aan de Europese gezondheidsnormen. •Betrokkenheid van de vissers bij het belang van het marien milieu, bijvoorbeeld via ‘fishing for litter’ en specifieke opleidingen •Goed afgebakende en goed georganiseerde activiteiten binnen het Noordzeegebied, en dit binnen de Richtlijn van de Mariene Ruimtelijke Planning. Recent, in 2020, werd een tweede versie van het Belgisch Marien Ruimtelijk Plan van kracht. •Reeds 38% van het BNZ is erkend als beschermd marien natuurgebied •Met de aanwezigheid van een Belgische Mariene Strategie is er een duidelijk kader en duidelijke doelstellingen om een goede milieutoestand (GES) te bereiken. •Het nieuw Belgische MRP voorziet drie “zoekzones bodemintegriteit” waarbinnen 	<p>aanlandingsverplichting verdient bijgevolg de nodige aandacht en zet aan tot bijkomende preventieve acties (zoals selectiever vissen).</p> <p>De laatste jaren werd reeds actief ingezet op het verlagen van de impact op het marien milieu en het verhogen van de selectiviteit, dit door middel van innovatieve technieken (bv. door in gebruik name van varianten zoals de sumwing en ecorolls en aanpassingen zoals de flip-up rope) of de omschakeling naar alternatieve vistechnieken. Sinds 2014 is het aantal vissersvaartuigen met de boomkor als gespecialiseerde visserijmethode afgenomen van 65 (85% vloot) naar 45 in 2019 (68% vloot) (A&B, 2014-2019). Ook de regionale zeebekennanalyse Noordzee stelt met name vast dat de actieve inzet op innovatieve technieken tot significante verbeteringen inzake selectiviteit geleid hebben (bv. door middel van het ‘Vlaams paneel’).</p> <p>Gelet op de noodzaak om te komen tot een Goede Milieu Toestand, het belang van gezonde visbestanden en de uitdagingen van de aanlandingsverplichting, dewelke kan leiden tot de sluiting van visgebieden, verdient de inzet op innovatieve vistechnieken, digitalisatie (bv. smartfishing en instelling real-time-closures) en de omschakeling naar passievere en/of duurzamere vistechnieken ook in de toekomst de nodige financiële stimulansen op vlak</p>
--	--	--	---

		<p>maatregelen genomen kunnen worden om gevoelige habitats de kans te geven tot herstel en voortbestaan</p> <ul style="list-style-type: none"> •De sector zet in op innovatie, waaronder aanpassingen aan het vistuig (de boomkor) om de milieu- en bodem-impact te verlagen en de selectiviteit te verhogen, via o.a.: sumwing en ecorol, LED-verlichting in het net om de vangstsamenstelling te beïnvloeden, benthos release panel, "Whirlspoilors" om selectiever op tong te vissen als ook meer digitale toepassingen zoals RFID-tag viskisten. •Sterke Europese en internationale samenwerking via o.a. de Common Implementation Strategy voor de KRMS 	<p>van investeringen, onderzoek en innovatie.</p> <p>De omschakeling naar passievere technieken moet mede in het licht bekeken worden van de toenemende ruimtelijke beperkingen waarmee de visserijsector te maken krijgt: 38% van het BNZ is Marien Beschermde Gebied en grote oppervlaktes zijn voorbehouden voor hernieuwbare energie, Commerciële en Industriële Activiteiten, e.a. Afhankelijk van de zones zijn bepaalde beperkingen opgelegd voor de (bodemberoerende) visserij. In een recent advies van SALV (2021) wordt gesteld dat de economische impact van de uitsluiting van visserijactiviteiten in de mariene beschermde gebieden en windmolenparken waar de Belgische vloot actief is (ook buiten het BNZ) zou leiden tot een daling van de totale besomming met 20% (16,1 mio EUR). De impact kan uiteraard verschillen op individueel vaartuigniveau en het type visserij. Bijgevolg is ondersteuning gewenst voor het verkennen van de mogelijkheden van en de effectieve omschakeling naar alternatieve (passieve) methodes van visserij die verenigbaar kunnen zijn met de activiteiten in deze mariene zones. Het lopende project SYMAPA (Synergy between Mariculture & Passive Fisheries, VLAIO) zal alvast een basis bieden voor nuttige inzichten inzake meervoudig ruimtegebruik.</p> <p>Naast de structurele ingrepen en innovatief onderzoek vereist de transitiefase naar</p>
		<p>Zwaktes: zeevisserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Belgische vloot is grotendeels verouderd: de gemiddelde leeftijd is 34 jaar en slechts 3 van de 64 actieve schepen zijn jonger dan 20 jaar. Dit zorgt voor hogere onderhoudskosten, uitdagendere werk- en leefomstandigheden en beperkingen op vlak van innovatie • De focus op de boomkorvisserij als voornaamst visserijmethode zorgt voor beperkte flexibiliteit (mogelijkheid om zich aan te passen) bij externe schokken • Visserij blijft een gevaarlijk beroep: er zijn jaarlijks sinds 2012 rond de 30 tot 40 ongevallen, waarvan sommige met dodelijke afloop. Dit verlaagt tevens de beroepsaantrekkelijkheid voor instromers • Werknemers zijn lang van huis. Dit is mede het gevolg van de verre visgronden. Dit verlaagt de aantrekkelijkheid voor instromers. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Directe aanlandingen gebeuren vaak in buitenlandse havens door de verspreide visgronden. Het veelvuldig veilen in de buitenlandse havens kan ten koste zijn van de Vlaamse veilingen en de volledige Vlaamse visserij-keten. • De boomkor als vistechniek brengt bodemberoering met zich mee, ondanks significante verbeteringen ten opzichte van het verleden. • Door de specifieke kenmerken van de gemengde, bodemberoerende, visserij zijn er ongewenste bijvangstproblemen: te kleine vis, ongewenste vissoorten, knelpuntsoorten, bedreigde soorten en een brede variëteit aan commerciële en niet-commerciële ongewervelden. Door de aanlandingsverplichting leidt dit tot hogere kosten (sorteren, ...) en lagere inkomsten (plaats inname en lage prijzen), en verhoogt het risico op de sluiting van visgebieden (door knelpuntsoorten). • Hoog brandstofverbruik bij de boomkorvisserij en 'ghostfishing' bij staand want visserij dragen bij tot een negatief imago voor de sector • Hoge exploitatiekosten door de typisch demersale visserij (brandstof, bijvangst, ...) • Het verder inkrimpen van de vloot is problematisch voor de ontwikkeling/behoud van de rest van de keten (veiling, verwerking, onderhoudswerken, etc.) • Het ontbreken van een coöperatief aandeel in Belgische veilingen door Belgische vissers zorgt voor beperktere lokale verankering 	<p>een duurzamere visserij, waarbij vissers met allerhande (digitale) innovaties en aangepaste vistechnieken moeten kunnen omgaan, ook voldoende aandacht op vlak van kennisdeling en training.</p> <p>Tot slot zal inzake het mitigeren van de milieu-impact, naast het beperken van de impact op het marien ecosysteem, ook gekeken worden naar de mogelijkheden om de CO₂-uitstoot te verlagen door middel van hogere energie-efficiëntie.</p> <p>Voormelde acties inzake ecologische verduurzaming hebben ook een economische meerwaarde, met name: een verlaging van de exploitatiekosten, verhoging van de gemiddelde waarde van vangsten (door meer selectiviteit), het vermijden van de sluiting van visgebieden en de algemene verbetering van de toestand van de visbestanden. Bijgevolg moet in feite gesproken worden van een 'eco-transitie' waarbij de ecologische en economische aspecten nauw met elkaar verweven zijn.</p> <p>Alle voorgaande uitdagingen zullen aangepakt worden door middel van zowel steun voor structurele investeringen aan boord, steun voor innovatie en onderzoek en steun voor training en kennisdeling. Deze acties horen op hun beurt thuis bij het bereiken van de Belgische Programmadoelstelling 1, de maatregelen uit het Belgisch</p>
--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • De Belgische vloot beschikt over beperkte quota op verschillende verre visgronden • De familiale opvolging van het beroep als visser/reder is niet meer verzekerd, wat zorgt voor een opvolgings- en bemanningsproblematiek bij gebrek aan goed opgeleide vissers • De geografische verspreiding van de vloot zorgt voor hogere operationele kosten en een hogere milieu-impact, gezien de langere vaartijden en bijkomend transport over de weg • De opleidingen voor het bekomen van vaarbevoegdheidsbewijzen duren lang. Na de opleiding is er nog de stageperiode die in de praktijk oploopt tot 4 à 5 jaar. • De rentabiliteit van het doorsnee profiel van een Belgisch redersbedrijf is te afhankelijk van externe omstandigheden waarop men geen invloed heeft (o.a. brandstof- en visprijzen) • Veel kennis blijft beperkt tot de schippers, waardoor het bedrijfseconomisch en ecologisch potentieel van "smartfishing" onderbenut blijft • De Belgische visserij is gefocust op doelsoorten (zoals tong en pladijs) die minder populair zijn bij de doorsnee consument • Jaarlijks heeft men onzekerheden over de mogelijke quota die ter beschikking zullen zijn en is men sterk afhankelijk van de internationale quota-ruilen • Jonge vissers ontbreken het nodige kapitaal om over te gaan tot de aankoop van een schip 	<p>geïntegreerd nationaal Energie en Klimaatplan 2021 – 2030 en de doelstellingen uit het Convenant Duurzame Visserij 2021 – 2025.</p> <p>In essentie zijn de opgenomen acties een verderzetting van de positieve inspanningen die reeds in de voorgaande Programmaperiode opgezet werden. Er zal echter met name aandacht gaan naar het potentieel van digitalisatie om bepaalde complexe uitdagingen, zoals de aanlandingsverplichting, op een vernieuwende wijze aan te pakken. Projecten zoals 'Vistools' en 'Geovis' leggen reeds een sterke basis waar de sector op kan verder bouwen. Daarnaast zal bijkomende aandacht gaan naar de beperkingen inzake toegankelijkheid van visgebieden en de impact van klimaatverandering.</p> <p>De sociale component kent tot slot twee invalshoeken: eerst en vooral het belang van de instroom van voldoende goed opgeleide vissers in de sector. Opleidingsmogelijkheden zijn in België aanwezig aan zowel het Maritiem Instituut Mercator en VDAB. Bijkomstig worden er vanuit de sector initiatieven genomen die inzetten op kennis en kunde met betrekking tot veiligheid aan boord (via Previs) en is er financiële ondersteuning voor het aan boord nemen van scheepsjongeren. Visserij blijft echter een gevaarlijk beroep (in 2019 waren er 28 arbeidsongevallen) en de werk- en leefomstandigheden zijn op de verouderde</p>
--	--	--	--

		<p>Zwaktes: Controle en handhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beperkte middelen en beperkte beschikbaarheid personeel tegenover een groeiend takenpakket (cfr. IUU, traceerbaarheid, ...) • Hoge werkdruk door veelheid aan te verwerken informatie en door nodige expertise voor kwaliteitsbeheer; • Relatieve kost t.o.v. resterende Belgische vloot zowel voor personeel als voor ingezette middelen tegenover afnemend budget voor overhead <p>Zwaktes: Datacollectie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring op zee is beperkt door beperkt aantal waarnemers om op zee te gaan. • Werklast – pool deskundigen is beperkt • Onvoldoende gegevens over samenhang Belgische visserij en afhankelijkheid Belgische verwerkende sector wegens ontbrekend wettelijk kader. De reders moeten hun vangstdata slechts bijhouden en doorgeven tot op het moment van aanlanding en de visveiling (of eerste geregistreerde koper), is verplicht om hun aankoop door te geven. Er is geen data over het verdere proces. • Te beperkte medewerking van de commerciële vissersvloot voor het verzamelen van gegevens (deelname visreizen, uitwisseling gegevens, etc.) • Kennis bij vissers niet altijd groot genoeg voor monitoring bepaalde soorten bv. haaien en roggen. Mede veroorzaakt door de wirwar van regelgeving rond rapportering voor vangsten en aanlandingen van haaien en roggen die jaarlijks herzien wordt. 	<p>Belgische vloot (een vaartuig is gemiddeld 33 jaar oud), ondanks heel wat investeringsprojecten in de voorgaande Programmaperiode, nog niet altijd optimaal. Bijgevolg blijft een belangrijk focus het streven naar verbeterde werkomstandigheden en bijkomende veiligheid door structurele investeringen aan boord. Hierdoor wordt bijgedragen aan de algemene aantrekkelijkheid van de sector voor jongeren, het verlagen van de beroepsrisico's en de voorziening in een redelijke levensstandaard (één van de doelstellingen van het GVB). Een tweede aspect betreft de toenemende maatschappelijke vereisten omtrent de sociale aspecten bij de productie van aquatische voeding, met name dierenwelzijn en werkomstandigheden. Veiligheid, gezondheid en dierenwelzijn worden bovendien beschouwd als sleutelindicatoren voor de beoordeling van de sociale duurzaamheid van de Belgische vissersvloot op basis van de Valduvis-tool. Zoals gesteld op de website van Valduvis staat dierenwelzijn in de visserij nog in zijn kinderschoenen maar komt het tegenwoordig meer onder de aandacht, vooral gedreven door de niet-gouvernementele en retailsector. Naast het ethische aspect draagt de aandacht voor dierenwelzijn ook bij aan zowel het goede imago van de visserij alsook een hogere vleeskwaliiteit, waardoor er eveneens economische opportuniteiten zijn.</p>
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • GDPR en AVG bemoeilijkt data uitwisseling bij aquacultuur en visserij aangezien er vaak maar één bedrijf is die gericht productie/vangst heeft van één specifieke vissoort. Wat er toe leidt dat aggregatie van de data op vissoort niet altijd mogelijk is en bedrijfsgevoelige informatie gedeeld wordt. <p>Zwaktes: Marien Milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> • De toegepaste technieken van de huidige vloot, voornamelijk bestaande uit de boomkorvisserij, hebben een relatief hoge bodemimpact en zijn per definitie een gemengde visserij (met bijvangst als gevolg) • Er is nog beperkte kennis omtrent de (lange termijn) impact op het ecosysteem van nieuwe ontwikkelingen in de Noordzee (bv. windmolenparken, ontginningen, etc.) • Er is te weinig kennis over de paaigebieden, waardoor deze in kritische perioden zouden kunnen worden vermeden • Ondanks de toenemende betrokkenheid is er nog steeds te beperkte kennis bij vissers over het mariene ecosysteem, waardoor ook het draagvlak voor de bescherming ervan niet volledig benut wordt • Er zijn slechts een beperkt aantal alternatieve visserijtechnieken voor het vangen van platvis • Op basis van het aantal gestrande dieren dat sporen van bijvangst vertoont, kan geschat worden dat jaarlijks enkele bruinvissen tot enkele tientallen bruinvissen bijgevangen worden. • Kwetsbare benthische ecosystemen zijn aangetast 	<p>Voor wat betreft de gedegen opleiding van vissers en reders zal de aandacht met name gaan naar kennisopbouw in het kader van de implementatie van nieuwe technieken, technologie en de duurzame exploitatie van het marien milieu. In die zin is er een sterke samenhang met de ecologische (duurzamere visserij) en economische component (waarde-creatie en adaptatie). In het licht van de huidige gezondheids crisis, waarbij grote fysieke samenkomsten uitgesloten zijn, en gelet op het feit dat de meeste vissers meestal lange tijd op zee verblijven, zal er ook aandacht nodig zijn voor de inzet van digitale tools om kennis en vaardigheden te ontwikkelen.</p> <p>Tot slot is het voor jonge vissers niet evident om de stap naar ondernemerschap te zetten, gezien de dermate hoge instapkosten voor de aankoop van een schip. Daarnaast daalt het aantal actieve schepen in de Belgische vloot al jaren door te weinig (familiale) opvolging. In 2010 telde de vloot nog 89 vaartuigen maar eind 2019 nog slechts 68. Daarnaast is ook een derde van de vaartuigen in buitenlandse handen. Financiële ondersteuning is bijgevolg gewenst om de ondernemingsplannen van jonge reders kracht bij te zetten en het langdurig voortbestaan van de sector te kunnen garanderen. Deze verjonging in eigenaarschap moet ook gezien worden vanuit het perspectief van een generatiewissel binnen</p>
--	--	--	--

		<p>door fysieke schade aan de zeebodem, o.a. als gevolg van bodem beroerende activiteiten. Bepaalde aanwezige habitats bevinden zich door decennia lang intensief gebruik in een verarmde staat en oesterbedden zijn zelfs volledig verdwenen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er dient ook aandacht te worden besteed aan de doelstelling om een zone in het BNZ aan te duiden exclusief voor natuurbescherming en zonder enige vorm van bodemverstoring. • Er is beperkte plaats aan boord van vissersschepen om opgevist afval op te slaan • Er bestaat een risico dat ook bedreigde en beschermde soorten aangeland worden (bv. haaien en roggen), dewelke van een uitzondering op de aanlandingsplicht genieten, door de te beperkte kennis van deze soorten bij vissers • In het kader van de KRMS wordt de toestand van de grindbedden als sterk verstoord beoordeeld en voldoet deze niet aan de goede milieutoestand. • Er wordt nagegaan hoe de problematiek van het verlies van loden in de kan worden aangepakt. 	<p>Belgische context en heeft mogelijk positieve neveneffecten op vlak van modernisatie en innovatie, wat op zijn beurt kan zorgen tot (ecologisch) duurzamere schepen en bedrijfsmodellen. De gegeven financiële steun houdt vanzelfsprekend rekening met de beperkingen zoals opgelegd in de EFMZVA-Verordening. In de voorgaande Programmaperiode was dergelijke maatregel weinig interessant door de striktere reglementaire vereisten. De mogelijkheid om in het nieuwe Programma gedeeltelijk eigenaarschap te ondersteunen opent perspectieven voor de toekomst.</p> <p>De sociale component draagt hiermee bij tot de Belgische doelstelling (2) waarbij we de instroom van goed opgeleide vissers en reders faciliteren en kennisopbouw en –uitwisseling ondersteunen, maar heeft ook spill-over effecten naar doelstellingen 1 en 4.</p> <p>SD B “Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO₂-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen”:</p>
		<p>Kansen: zeevisserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actievere opname van de rol als ‘Guardian of the Sea’, wat zou kunnen bijdragen aan zowel het imago alsmede kan leiden tot diversificatie en valorisatie • Efficiënter vissen wordt mogelijk (MEY: duurzame visserij met het grootst mogelijk verschil tussen opbrengsten en kosten) door 	<p>Om de impact van de visserijactiviteiten op het marien milieu te reduceren en bij te dragen aan klimaatmitigatie, is het van belang om zo min mogelijk gebruik te moeten maken van fossiele brandstoffen. Dergelijke doelstelling komt niet enkel het milieu ten goede, maar draagt tevens bij</p>

		<p>een afname van het aantal vissersschepen en de toename van mogelijke paaigebieden (Natura 2000)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door enkele goede jaren met lage brandstofprijzen en relatief hoge afzetprijzen (waardoor mooie winstmarges werden behaald) in combinatie met historisch lage rentevoeten, biedt zich een gunstig momentum aan voor private investering in nieuwe en moderne schepen • De clustering van mariene activiteiten rond de thuishavens kan positieve effecten hebben op de systeemwerking en het systeemdenken • Mogelijkheden om de lokale vangsten te certificeren zijn beschikbaar • Mogelijkheid om via opleiding en sensibilisering van vissers en reders de aandacht en betrokkenheid bij het duurzaamheidsverhaal te vergroten. • De grote hoeveelheden data die door digitale apparatuur verzameld worden aan boord zouden in relatie tot omgevingsdata uit databanken zoals Copernicus en Emodnet de opportuniteit bieden om relaties tussen data te vinden. Zo kunnen vangstvoorspellingen gemaakt worden als tool voor de schipper om efficiënter te vissen en minder ongewenste soorten en maten te vangen. • Door een diversificatie van activiteiten door vissers en reders kan aan risicospreiding worden gedaan • De gezondheids crisis heeft gezorgd voor een toenemende vraag naar lokale en gezonde voeding • Aangezien vis bij goed beheer een 100% hernieuwbaar 	<p>aan de economische leefbaarheid van de visserijsector, aangezien brandstofkosten één van de voornaamste onkosten zijn. De vervanging en modernisatie van hoofd- en hulpmotoren draagt met andere woorden bij aan het reduceren van de ecologische impact, en verhoogt tegelijk de economische weerbaarheid, waardoor het perfect past binnen de eerder aangegeven Belgische doelstellingen. Ondanks de beperkende voorwaarden in de Europese regelgeving (o.a. enkel voor vaartuigen kleiner dan 24m), wordt deze maatregel als waardevol gezien voor het KVS, zeker gezien de economisch minder sterke prestaties in vergelijking met het Groot Vloot Segment (GVS) en het grote aandeel van de brandstofkosten ten opzichte van de totale bedrijfskosten in het KVS (23% in 2019, zie 'Bedrijfsresultaten 2019').</p> <p>SD C "Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten"</p> <p>België zal geen middelen voorzien voor de definitieve stopzetting van visserijactiviteiten. Eerst en vooral stellen we vast dat de Belgische vloot in evenwicht is met haar vangstmogelijkheden. In het verleden werd namelijk reeds actief ingezet om dit evenwicht in alle</p>
--	--	---	--

		<p>product is, heeft men relatief veel zekerheid over toekomstige inkomsten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verticale integratie in de sector kan zorgen voor meer standvastigheid en controle over de volledige waardeketen • Het nieuwe marien ruimtelijk plan 2020-2026 zou kansen kunnen bieden om (passieve) visserij te integreren en te combineren met andere economische activiteiten in het Belgische deel van de Noordzee. <p>Kansen: controle en handhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voortschrijdende informatisering van de controleactiviteiten biedt kansen voor efficiëntere handhaving van het GVB; • Toenemende vraag naar tracering van visserijproducten (door de handel/consument) zorgt voor ongedwongen naleving van controlevereisten en biedt mogelijk ook perspectieven voor controlediensten; • Europese SCIP's (Specific Control and Inspection Program) in samenwerking met EFCA zorgen ervoor dat een bredere range aan controle-activiteiten afgedekt kunnen worden en men in een groter gebied kan opereren • Integrale aanpak met kustwachtpartners (nationaal-internationaal/op zee en in de keten); • Bijkomende opleiding en bijscholing van visserij-inspecteurs om de algemene controle te versterken; • Ring-fenced middelen onder het Fonds voor controledoeleinden • Beperkte oppervlakte van gebied op zee (BNZ), en 	<p>vlootsegmenten te bereiken. Daarnaast is het van belang voor de overige schakels binnen de visserijketen dat de minimum vitalis niet in het gedrang komt door een verdere afbouw van de Belgische vloot. Dit zou met name voor de Belgische veilingen problematisch kunnen zijn, maar ook voor andere lokale ketenpartners (m.n. verwerking, vishandel, etc.) gevolgen kunnen hebben. Wat betreft de impact van de Brexit wordt er via administratieve ondersteuning en financiële middelen uit het Brexit Adjustment Reserve (BAR) de nodige maatregelen getroffen om het voortbestaan van de sector te waarborgen.</p> <p>België zal wel de mogelijkheid voorzien voor tijdelijke stillegging van visserijactiviteiten. Zoals de recente gezondheids crisis aangetoond heeft, is het immers essentieel om in geval van hoge nood snel te kunnen anticiperen en de administratieve lasten te beperken. Door dergelijke voorzorgsmaatregel te voorzien kan de nodige compensatie gegeven worden om het voortbestaan van de sector op langere termijn niet in het gedrang te brengen.</p> <p>SD D "Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken"</p> <p>De toenemende vereisten op vlak van controle en handhaving, alsmede de meer</p>
--	--	---	--

		<p>beperkt aantal Belgische veilingen, waardoor de controlemiddelen en inspanningen beter kunnen worden gebundeld.</p> <p>Kansen: datacollectie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden tot kennisuitwisseling en samenwerking tussen kennisinstellingen • Het integreren van bio-economisch advies in het nationale visserijbeleid • Mogelijkheden voor de uitbreiding van de datacollectie die zowel voor de ondersteuning van het visserijbeleid (stockbeheer), als voor KRMS en Natura 2000 kunnen aangewend worden • Kennis en ervaring van vissers, en hun wijdverspreide aanwezigheid, kan bij omzetting naar data ingezet worden voor doeltreffende visserijmaatregelen (bv. real-time closures ifv zowel bescherming kwetsbare soorten als voor beheer choke species), de opbouw van mariene kennis in functie van het geïntegreerd maritiem beleid en een efficiëntere visplanning/bedrijfsbeheer. • Toepassing van nieuwe digitale toepassingen en technieken (bv. camera's, loggers en beeldverwerking) om de datacollectie efficiënter en kwalitatiever te maken (enkel voor datacollectie, niet voor controle). Dit is noodzakelijk om aan de toenemende vraag aan data te voldoen. • Self sampling door de visserijsector invoeren kan de druk op wetenschappelijke instanties verlichten <p>Kansen: marien milieu</p>	<p>intensieve Europese samenwerking, brengen zowel voor de visserijsector als de bevoegde autoriteiten de nodige uitdagingen met zich mee. Dit o.a. op vlak van capaciteit (personeel en middelen), bijkomende scholingsnoden en integratie van innovatieve technologie.</p> <p>In uitvoering van de controleverordening wordt de goedkeuring en implementatie van een steekproef- en controleplan voorzien en wordt wege aan boord gestimuleerd om de implementatie van de weegplicht te verbeteren. Pilotprojecten op basis van innovatieve technologie kunnen ingezet worden om de visuele controle van vaartuigen (o.a. ihkv de aanlandingsplicht) te intensifiëren, alsook de controle op het motorvermogen te ondersteunen. Naast de middelen om het elektronisch inspectierapport te implementeren, zullen automatische checks van administratieve gegevens de controle en handhaving verder ondersteunen.</p> <p>Tot slot groeien de aanvragen rond IUU certificatie stelselmatig aan, o.a. in het kader van een permanente impact van de Brexit. Naast de nood aan middelen, dient het IUU certificatieproces te worden herdacht, uitgesplitst en deels geautomatiseerd.</p> <p>De ondernomen acties en de toegekende steun inzake controle en handhaving, dewelke zich vertalen in het controleprogramma van de</p>
--	--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Gebieden waar visserij beperkende maatregelen gelden creëren een spill-over effect door de positieve bijdrage op de bestanden van commercieel belangrijke vissoorten. Dergelijke gebieden dragen ook bij aan het realiseren van de KRMS-doelstellingen voor bodemintegriteit. • Ontoegankelijkheid of beperkte toegankelijkheid van windmolenparken voor de professionele visserij biedt kansen voor de ontwikkeling van nieuwe natuur en draagt zo bij aan bovengenoemde spill-over effecten • Meer inzetten op de ontwikkeling van passieve visserijtechnieken zodat deze gecombineerd kunnen worden met andere mariene activiteiten (bv. in windmolenparken of in combinatie met gebieden voor maricultuur) • De aanlandingsverplichting vanaf 2019 zorgt voor een reëlere benadering van de visinspanningen • Doorgedreven kennisvergaring over de impact van visserijtechnieken op het ecosysteem om gepaste technische of temporele aanpassingen door te kunnen voeren • Gebruik maken van gegevens uit de datacollectie voor een betere geïntegreerde benadering • Nature inclusive design, waarbij de natuur op een zo natuurlijk mogelijke manier nagebootst wordt bij de aanleg van windmolenparken biedt kansen voor zowel passieve visserij als aquacultuur (building with nature) • Herstel van soorten (bv. oesterpopulatie) en habitats 	<p>dienst visserij, kunnen wat betreft de maritieme bewaking en de Europese samenwerking inzake kustwacht taken in hun verlengde ook bijdragen aan prioriteit 4. Op heden zijn er immers reeds operationele kanalen voor samenwerking met de diverse lokale en federale autoriteiten (bv. secretariaat kustwacht).</p> <p>Voor wat betreft dataverzameling zal verder gebouwd worden op de goede prestaties uit het verleden. Het in stand houden van betrouwbare en uitgebreide dataverzameling op basis van het NDGP ligt immers aan de basis van een (wetenschappelijk) onderbouwd beleid. Er is echter een sterke toename aan wensen op vlak van dataverzameling, voortkomend uit de betreffende Europese regelgeving en internationale samenwerkingsverbanden, en zoals toegepast in de nationale data-verzamelingsprogramma's (National Data Gathering Program's – NDGP's). Dit vertaalt zich in bijkomende lasten voor de uitvoerende instanties, dewelke, net zoals de controlediensten, zullen moeten inzetten op bijkomende digitalisering, capaciteit en opleiding om aan alle wensen tegemoet te kunnen blijven komen en dezelfde mate van kwaliteit te blijven leveren. Deze inspanningen bieden op hun beurt de nodige voordelen in het kader van kennisopbouw en de uitvoering van zowel het nationale visserij- als, bij uitbreiding, maritieme beleid.</p>
--	--	---	---

		<p>(o.a. grindbedden en oesterbanken) is een essentieel onderdeel van natuurherstel en verbetert de biodiversiteit en beschikbaarheid van ecosysteemdiensten, wat op zijn beurt de (passieve) visserij en mogelijk aquacultuur kan ondersteunen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rol van vissers als ‘guardian of the sea’ kan beter uitgewerkt en mogelijk gevaloriseerd worden (bv. via datacollectie) • Het complex systeem van zandbanken in het BNZ zorgt voor waardevolle en gevarieerde habitats, waarop verder kan worden ingezet betreffende milieubescherming en beheer • De visserijsector staat open voor partnerschap bij innovaties ten voordele van het mariene milieu 	<p>Deze specifieke doelstelling is overeenkomstig de Belgische doelstelling (7) om de implementatie van het GVB te verzekeren door middel van dataverzameling, controle en handhaving.</p> <p>SD F “Het bijdragen aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen”</p> <p>België heeft reeds een groot gedeelte (38%) van het Belgisch deel van de Noordzee (BNZ) ingericht als marien beschermd gebied (MPA), wat er toe leidt dat de doelstelling uit de Europese biodiversiteitsstrategie om tot 30% te komen alvast bereikt is. Dit is een positieve vaststelling, want ook de Europese zeebekkenanalyse Noordzee stelt dat er significante verbeteringen zijn in het duurzaam beheer van natuurlijke bronnen door de proportioneel grote omvang van deze MPA’s (in de grote Noordzee-regio 18%). Ondanks de grote verspreiding van de Belgische vloot buiten de eigen nationale wateren is dit een relevante vaststelling, want zoals de Regionale Zeebekkenanalyse (2020) stelt vertegenwoordigt de Noordzeeregio 75% van de waarde van de Belgische vangsten. Bijkomende inspanningen om MPA’s in het BNZ in te richten lijken bijgevolg op korte termijn niet genoodzaakt, waardoor de focus, op basis van de Belgische mariene milieudoelstellingen, komt te liggen op eerder operationele inspanningen om de goede milieutoestand en</p>
		<p>Bedreigingen: zeevisserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Brexit zorgt voor veel onzekerheid omtrent de toegang tot visgronden. Dit kan bij negatieve evoluties een significant economische impact hebben op de volledige Belgische visserijketen. • De lagere kost om een vaartuig (met toegang tot quotum) te kopen in België in vergelijking met bijvoorbeeld Nederland. Door deze verhoogde concurrentie vallen meer Belgische vaartuigen in buitenlandse handen, met het risico op minder lokale verankering. • De prijsschommelingen van brandstof hebben een significante invloed op de winstgevendheid van de sector • De inname van marien ruimtelijk gebied door andere sectoren binnen de blauwe 	

		<p>economie of voor milieumaatregelen zorgt voor beperkingen op vlak van toegang tot open zee. Hierdoor komen rijke visgronden in gevaar en kunnen de exploitatiekosten toenemen (bv. door onderbreken vaarroutes)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beperkte mogelijkheden voor alternatieven binnen het eigen BNZ gezien haar beperkte oppervlakte • De vervuiling van oceanen (o.a. plastic in zee en afval op de zeebodem) kan leiden tot bijkomende operationele risico's en bedreiging van gezonde visbestanden • Het imago van gezonde vis en aquacultuurproducten wordt bedreigd door de toename van micro-plastics • Door het inkrimpen van de vloot is er een reëel gevaar om onder de 'minimum-vitalis' te vallen die nodig is om de rest van de keten in thuishavens in stand te houden, wat op zijn beurt de lokale verankering van de vloot in gevaar brengt • Door de impact van de klimaatverandering kunnen bepaalde doelsoorten migreren, waardoor de regionale quota in gevaar komen • De hoge loonlast tegenover buurlanden zorgt voor een zwakkere concurrentiële positie • De hoge lonen voor vissers beperken het ondernemersinitiatief: men kan namelijk in dienstverband reeds goed verdienen ondanks de beperkte verantwoordelijkheden en moet niet de risico's nemen die inherent zijn aan het leiden van een onderneming. 	<p>instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Voorbereidend onderzoek, beheer en monitoring zullen, waar noodzakelijk, aan de basis moeten liggen voor de implementatie van operationele initiatieven. Hiermee draagt België binnen prioriteit 1 eveneens bij aan het bevorderen van de mariene kennis, zoals omschreven in prioriteit 4.</p> <p>Met deze inclusieve aanpak wenst België, in tegenstelling tot de voorgaande Programmaperiode, tot een vlottere invulling van deze Europese Specifieke Doelstelling te komen.</p> <p>In het verleden werden alvast initiatieven ondernomen in samenwerking met de professionele zeevisserijsector om marien zwerfvuil te verzamelen en aan te landen ('Fishing for Litter'). Dit initiatief verdient in de komende Programmaperiode ook vanuit het EFMZV steun, gezien de financiële impact zodat de geleverde inspanningen kunnen worden verder gezet en geoptimaliseerd.</p> <p>Daarnaast werden in het verleden ook initiatieven genomen inzake het opleiden van jongeren in de zeevisserij omtrent het belang van het mariene milieu (opleidingen ProSea). Gelet op de brede invalshoek van dergelijke opleidingen wordt steun voor dit type acties in de toekomst voorzien onder SD 1.1, waar mogelijkheden voorzien worden voor training en kennisdeling van vissers en</p>
--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Geen opleidings- en verbetertrajecten in de privésector (bijvoorbeeld Syntra-West). Daarnaast zijn er te weinig stageplaatsen en is er een gebrekkige uitstroom vanuit VDAB. Ook zijn er te weinig instructeurs. • Jaarlijks studeren amper 4-5 jongeren af aan het MIM met een diploma zeevisserij (ongeveer de bemanning voor één schip) • Sterke afhankelijkheid van de naleving van het GVB door de vloten van andere lidstaten om te komen tot volledig gezonde (MSY) visbestanden <p>Bedreigingen: controle en handhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Complexe regelgeving door veelvuldig veranderend (Europees) kader, vooral bij regionale toepassing GVB; • Handhaving aanlandingsverplichting vereist bijkomende uitdagingen naar controle toe; • Grotere vraag naar korte keten en directe verkoop betekent bijkomende uitdagingen betreffende registratie en controle; • Level-playing-field: Verschillen in toepassing handhavingsbeleid en sanctionering tussen LS'en; • Men is toenemend afhankelijk van het correct functioneren van technologische applicaties, wat zeker op zee risico's met zich mee brengt. • De Belgische vloot is sterk actief buiten de eigen wateren (BNZ), waardoor men afhankelijker wordt van goede internationale samenwerking <p>Bedreigingen: datacollectie</p>	<p>reders ter verduurzaming van zowel de economische en ecologische aspecten van de zeevisserij.</p> <p>Hiermee wordt de Belgische doelstelling (3) nagestreefd om bij te dragen tot de bescherming en het herstel van de mariene ecosystemen en biodiversiteit. In essentie is deze Specifieke Doelstelling een aanvulling op de structurele verduurzaming van de vissersvloot, zoals reeds voorzien in SD A van Prioriteit 1.</p>
--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Er bestaan nog slechts twee visveilingen (Nieuwpoort en de Vlaamse visveiling) met drie vestigingen (Nieuwpoort, Oostende en Zeebrugge), waardoor het potentieel voor marktmonstering beperkt is • Constante uitbreiding van de data-calls door internationale instanties zorgen voor bijkomende werklast • In een toenemende trend om de ecosysteembenadering toe te passen is er nood aan betere vangstdata. Wegens de grote variëteit aan soorten volstaat de huidige datacollectie niet. Nieuwe technieken, bv. met beeldanalyse, dienen ontwikkeld te worden. • Sensoren aan boord en traceerbaarheid van vangsten kunnen ook op termijn ook gebruikt worden voor controle doeleinden, wat samenwerking bemoeilijkt en het enthousiasme bij de reders tempert. • Wanneer de Controle diensten de onder het NDGP verzamelde gegevens opeisen, brengt dit de wetenschappelijke kredietwaardigheid van ILVO onder druk. De vrijwillige medewerking van de sector voor wetenschappelijke doeleinden komt zo onder druk te staan. • Het beperkt aantal actieve professionele vissersvaartuigen kan er toe leiden dat bemonstering op zee moeilijker wordt (minder potentiële kandidaten) • Toenemende (coördinatie)kosten vanwege uitbreiding van het DCF naar nieuwe onderzoeksterreinen • Toenemende behoefte om gegevens te verwerken voor dossiers in belang van beleid en uitvoering, wat in concurrentie kan komen met kwaliteit en deadlines van 	
--	--	--	--

		<p>rapportering naar DG MARE en data-calls</p> <ul style="list-style-type: none"> • Complexe administratie bij het gebruik van data gezien de GDPR <p>Bedreigingen: marien milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende naleving van de reglementering door vissers • Stijgende voedselnoden zorgen voor een toenemende nood in aanvoer van vis • Klimaatverandering, waardoor 'traditionele' Noordzeesoorten noordwaarts dreigen te migreren en vissers mogelijk (op termijn) naar andere vissoorten moeten omschakelen • Intens gebruik van Noordzeegebied met vele diverse activiteiten op zee. De totale maritieme activiteiten, ook buiten visserij, oefenen een zware druk uit op het natuurlijk milieu • Gebruik van 'spekking' in de boomkorvisserij, wat (micro)plastics in zee doet belanden door slijtage bij het slepen over de stenige en zandbodems. • Zwerfvuil in zee vormt een groeiend wereldprobleem, in het bijzonder de toename van (micro)plastics. Dit betekent zowel een gevaar voor de gezondheid en veiligheid. • Het BNZ omvat slechts een heel klein gedeelte van de Noordzee (0,5%), waardoor internationale afstemming essentieel is voor het behalen van milieudoelstellingen. • Het toepassen van de procedure van art. 11 van het GVB om visserijmaatregelen te ontwikkelen en te bekrachtigen is te zwaar en eindigt bijna nooit succesvol in sterke maatregelen die de 	
--	--	--	--

		<p>mariene biodiversiteit beschermen (omdat elke lidstaat hierbij de kans heeft om de onderhandelingen te blokkeren)</p> <ul style="list-style-type: none"> De kwaliteit van de Belgische kustwateren (KRW) wordt in sterke mate beïnvloed door lozingen afkomstig van activiteiten die zich verder stroomopwaarts afspelen (bv. landbouw en industrie), alsook grensoverschrijdende effecten door de instroom van verder afgelegen rivieren, de atmosfeer en Atlantisch water 	
		<p>Behoeften: zeevisserij</p> <p>Prioritaire behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er is nood aan steun voor nieuwe technische innovaties om selectiviteit te bevorderen en de duurzaamheid van de bodemberoerde vistechnieken te verbeteren, alsook om niet-bodemberoerende (alternatieve) vistechnieken te ontwikkelen en deze in de praktijk te testen en in te zetten. Bijgevolg zouden deze ook het brandstofverbruik kunnen doen dalen, waardoor de exploitatiekosten afnemen. Er is nood aan een meer attractief kader voor jongeren om visser te worden, waaronder: veiligere en aangenamere werkomstandigheden, kortere visreizen, beter gerichte opleidingen, passievere vistechnieken, etc. Er is behoefte aan de ontwikkeling van (digitale) tools om schippers bij te staan in het plannen van hun visserij. Op die manier kan er efficiënter (met lagere impact en brandstofverbruik) gevestigd 	

		<p>worden en kunnen ongewenste soorten en maten vermeden worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan steun om de weerbaarheid en wendbaarheid van vissers te verhogen bij externe schokken. Met name door het inzetten op een sterker bedrijfsmodel met lagere kosten en het benutten van het potentieel van diversificatie van inkomsten (bv. uitspelen rol 'Guardian of the Sea'). • Er is nood aan een sterkere verankering met de lokale visserijketen om de minimum vitalis voor bepaalde schakels in de keten (o.a. visveilingen) niet verder in gevaar te brengen <p>Belangrijke behoeftes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan steun ten behoeve van de veiligheid aan boord door aanpassing van infrastructuur en materialen • Er is nood aan een ondersteunend kader (bewustmaking, infrastructuur, verwerking, etc.) om opgevist afval uit zee aan boord te houden en aan land te verwerken • Er is ondersteuning nodig om de kwaliteit van visproducten te verhogen en markttoegang te verzekeren zodat een stabiele prijszetting kan worden gegarandeerd (bv. door omschakeling naar duurzaamheidslabels te faciliteren en verwerking en bewaring aan boord te optimaliseren) • Er is nood aan omscholingsmogelijkheden en begeleidingstrajecten voor bestaande vissers en reders bij 	
--	--	--	--

		<p>de omschakeling naar nieuwe visserijtechnieken en processen. Ook in het licht van intensievere digitalisering moet hier met rekening gehouden worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan instandhouding van de huidige vissersvloot om de werkgelegenheid en aanvoer door de sector te waarborgen, met name door jongeren (zowel vissers als reders) aan te trekken, bv. door middel van financiële ondersteuning voor overnames, modernere schepen, stabielere rentabiliteit visserij, eenvoudiger wetgeving, voldoende scholing, ... • Er is nood aan bijkomende mogelijkheden voor kennisopbouw omtrent managementtechnieken, bedrijfsbeheer, marien milieu, etc • Om zowel het brandstofverbruik te doen dalen als bij te dragen tot een betere milieutoestand is het noodzakelijk dat de installatie van zuinigere en milieuvriendelijkere motoren gestimuleerd wordt • Er is meer kennis nodig over de impact van bepaalde vistechnieken op bepaalde soorten en habitats zodat vistechnieken meer plaats- en tijdsafhankelijk ingezet kunnen worden in functie van meer selectiviteit en de bescherming van het marien milieu (KRMS en EU Vogel- en Habitatrichtlijn) • Het quotumsysteem dient te worden herbekeken zodat er 	
--	--	--	--

		<p>meer kansen zijn voor nieuwe starters, het vissen op andere soorten, onderzoeksprojecten, etc</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan het inbouwen van incentives voor vissers die een positieve bijdrage leveren voor het marien milieu • Door de afhankelijkheid van externe factoren (o.a. prijszetting, toegang tot visgronden, etc.) is er nood aan voorzorgsmaatregelen in geval de visserijactiviteiten als gevolg van crisissituaties tijdelijk onderbroken (moeten) worden <p>Bijkomende behoeftes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan begeleiding en ondersteuning omtrent de mogelijkheden tot het beoefenen van alternatieve nevenactiviteiten (naast de visserij) • Conform de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRMS) en de uitvoering van de Vogel- en Habitatrichtlijn is er nood aan maatregelen waardoor de oppervlakte zeebodem, die zonder bodemberoerend tuig bevist wordt, toeneemt en alternatieve duurzamere vistuigen gestimuleerd worden • Er is nood aan ondersteuning voor de sloop van oude en inefficiënte vaartuigen (met de mogelijkheid om in een nieuw vaartuig te investeren zonder steun), gekoppeld aan een investeringsverplichting in een nieuw vaartuig • Er is nood aan het inbouwen van incentives voor reders die de lokale economie en werkgelegenheid 	
--	--	--	--

		<p>ondersteunen door de Belgische grondstoffen in België af te zetten.</p> <p>Behoeften: controle en handhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nood aan ontwikkeling van nieuwe controle strategieën en technieken om o.a. de aanlandingsverplichting te monitoren; • Aanpassing van de huidige capaciteiten (personeel en middelen) aan de wisselende context door in te zetten op innovatieve technologie (incl. digitalisatie) en bijkomende scholing; • Nood aan extra capaciteit (personeel, middelen en ICT) om het groeiend aantal controletaken aan te kunnen en de kansen van informatisering voldoende te benutten; • Door Brexit is er nood aan bijkomende middelen in het kader van de IUU-wetgeving • Er is nood aan middelen om te kunnen voldoen aan de steekproefplan-vereisten voor het wegen van visserijproducten • Er moeten meer garanties ingebouwd worden voor de creatie van een Europees en internationaal 'level playing field' via controle en handhaving <p>Behoeften: datacollectie</p> <p>Prioritaire behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensievere samenwerking tussen wetenschappers, beleid, vissers, veiling en andere stakeholders in het kader van kennisuitwisseling en dataverzameling • Verdere uitbouw en support van databank en software om rapportering op een efficiënte en geautomatiseerde wijze 	
--	--	--	--

		<p>verder te ontwikkelen (zowel voor de data calls als voor de jaarrapporten naar de Europese Commissie);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nood aan opleiding van vissers en waarnemers om wetenschappelijk correcte gegevens te verzamelen, met name wat betreft de identificatie van niet-commerciële en bedreigde soorten • Afstemming van de verschillende behoeften voor data, door verschillende gebruikers, om optimaal gegevens te verzamelen. <p>Belangrijke behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterken en uitbouwen van de regionale samenwerking, i.e; NWW, ZWW en de NZ, de regio's waar de BE vloot actief is om tot efficiëntere dataverzameling- en deling te komen; • Nood aan permanente ondersteuning om geïntegreerde databankstructuren op te zetten, zowel nationaal als regionaal • Nood aan betere herkenning/identificatie van soorten (bv. door beeldanalyse) • Om aan de vraag vanuit visserijbeheer en wetenschap omtrent de ecosysteembenadering te kunnen voldoen zal een deel van de datacollectie dienen geautomatiseerd te worden. <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het integreren van bio-economisch advies in het nationale visserijbeleid 	
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Verbetering kwaliteit en beschikbaarheid van data voor eindgebruikers • Betere dataverzameling noodzakelijk met betrekking tot aanverwante sectoren zoals de recreatieve visserij, visverwerking, aquacultuur en het mariene ecosysteem • Analyse en inventarisatie noodzakelijk van gegevens met onderscheid 'nice to have' en 'need to have' • Er is behoefte aan het behoud van een hoog kwalitatief NDGP door het toenemende belang van data verzameld in het kader van het GVB en voor andere beleidstrajecten, in het bijzonder de Kaderrichtlijn Mariene Strategie en de Kaderrichtlijn mariene ruimtelijke ordening • Er is behoefte aan uitgebreidere datacollectie voor het verwerven van inzicht om efficiënter om te gaan met natuurlijke hulpbronnen, i.e. de visbestanden, en voor de evaluatie van de milieu impact van de visserij-activiteiten op het mariene milieu (c.f. GES KRMS). <p>Behoeften: marien milieu</p> <p>Prioritaire behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan zones die volledig gevrijwaard worden van elke vorm van bodemverstoring zodat de doelstellingen voor bodemintegriteit kunnen behaald worden • Er is nood aan medewerking van vissers bij de bescherming van het marien milieu vanuit de doelstellingen van de EU 	
--	--	---	--

		<p>Habitat- en Vogelrichtlijn en de KRMS.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De mogelijkheden voor passieve visserij en aquacultuur in samenwerking met het beheer van het mariene ecosysteem moeten sterker ontwikkeld worden <p>Belangrijke behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conform de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRMS) en de uitvoering van de Vogel- en Habitatrichtlijn is er nood aan maatregelen waardoor het zeebodemoppervlak dat permanent gespaard blijft van verstoringen als gevolg van vistuig dat de bodem raakt toeneemt en alternatieve duurzame vistuigen gestimuleerd worden. • Er is meer kennis nodig over impact van bepaalde vistechnieken op bepaalde soorten en habitats zodat vistechnieken meer plaats- en tijdsafhankelijk ingezet kunnen worden • Er is meer kennis nodig omtrent de afvalproblematiek (o.a. micro-plastics) en hoe deze kan worden aangepakt <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan het versterken van het marien ecosysteem door de bescherming van de aanwezige biodiversiteit en het herstel van gedegradeerde habitats Dit om ervoor te zorgen dat ook de populaties van commerciële vissoorten toenemen • Er is nood aan bijkomende opleiding van waarnemers en 	
--	--	---	--

		<p>vissers om niet-commerciële en bedreigde soorten te kunnen identificeren, alsmede om de algemene kennis over het belang van een gezond marien milieu te verhogen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan het behoud van hoogkwalitatieve datacollectie voor het verwerven van inzichten om efficiënter om te gaan met natuurlijke hulpbronnen, i.e. de visbestanden en voor de evaluatie van de milieu impact van de visserij-activiteiten op het mariene milieu (c.f. GES KRMS). • Er is nood aan innovatieve technieken die minder bodemberoering veroorzaken • Er is nood aan actief herstel van habitats (grindbedden en oesterbanken), , die bijdragen aan een stabiel ecosysteem en dienst kunnen doen als paaigebied 	
--	--	---	--

Tabel 2: Prioriteit 2: bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten en van verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	SWOT-analyse (voor elke prioriteit)	Motivering (samenvatting)
Een groener, koolstofarm Europa door de bevordering van een schone en eerlijke energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, aanpassing aan de klimaatverandering,	Prioriteit 2: Bijdragen tot duurzame aquacultuur en de verwerking en vermarketing van visserij en aquacultuur producten	<p>Sterke punten: aquacultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is belangrijke kennis, onderzoeksinteresse en internationale (project)ervaring aanwezig bij zowel de Vlaamse onderzoekers en bedrijven • Er zijn academische en praktijkgerichte opleidingen beschikbaar in Vlaanderen • Zowel op vlak van RAS-systemen als off-shore maricultuur wordt pionierswerk verricht vanuit 	<p>[16.768/20 000 per prioriteit]</p> <p>Zoals in de F2F-strategie aangehaald, is het van belang om de volledige voedselketen (incl. verwerking en afzet) te betrekken om zowel een duurzaam eindproduct en tegelijk een fair inkomen voor primaire producenten te kunnen garanderen.</p> <p>Daarnaast zijn er ook opportuniteiten voor de</p>

<p>risicopreventie en risicobeheer</p>		<p>een ‘drive’ naar de ontwikkeling van commerciële productie-eenheden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Productie van lokale kwaliteitsproducten die voldoen aan hoge sanitaire eisen • Vlaanderen beschikt over gespecialiseerde aquacultuurvoederbedrijven die ook internationaal actief zijn • Het Vlaams Aquacultuurforum bundelt de krachten in de sector en zorgt voor kennisdeling tussen onderzoek en praktijk • Alle land-gebaseerde Vlaamse producenten specialiseren zich in recirculatiesystemen (RAS), wat zich kenmerkt door laag waterverbruik, hoge controle over de kweekomstandigheden en mogelijkheid tot uitwisseling van reststromen (bv. warmte, nutriënten, etc.) met andere activiteiten • Bevredigende resultaten voor recirculatiemethoden die de milieu- impact reduceren en inplantingsmogelijkheden van nieuwe installaties in Vlaanderen verhogen • Aquacultuurproducenten willen inzetten op duurzaamheid, versheid en gezonde producten. • Er is zowel binnen onderzoeksinstituten als bedrijven belangrijke vooruitgang op het vlak van teelttechnieken van verschillende geselecteerde vissoorten • De co-housing van mariene kennis- en onderzoeksinstituten (VLIZ, haar projectpartners en ILVO) in één campus (de InovOcean campus te Oostende) zal zorgen voor een logische synergie. Ingebruikname staat gepland in voorjaar 2022. 	<p>aquacultuursector, om de voorziening van duurzame en kwalitatieve lokale aquatische voeding te verhogen. Beide specifieke doelstellingen worden bijgevolg onderschreven in het Belgische Programma.</p> <p>SD A “Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn”</p> <p>In het Belgisch Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur (2021 – 2030) wordt nauwgezet omschreven hoe het bereiken van een duurzame, geïntegreerde aquacultuursector, zowel op land als op zee zal worden nagestreefd. De afgelopen jaren hebben uitgewezen dat de uitdagingen om een economisch sterke aquacultuursector uit te bouwen, die tegelijk een voorbeeld vormt van duurzaamheid en circulariteit, niet evident is. De beperkte nationale productievolumes (rond de 100 ton/jaar) spreken voor zich. Desalniettemin is er veel kennis aanwezig in onderzoeks- en kennisinstellingen en zijn er sterke netwerken waar wetenschap en industrie geclusterd worden (o.a. Vlaams Aquacultuurplatform). Daarnaast bieden de geleverde inspanningen op vlak van administratieve vereenvoudiging (met name vergunningen) en ruimtelijke ordening op zee, bijkomende opportuniteiten die de sector een duw in de rug kunnen geven. De opbouw van kennis, communicatie, netwerking en toegepast bedrijfsgericht onderzoek blijven</p>
---	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • De aanwezigheid van 'BlueBridge' (incubator en innovatiecentrum) in Ostend Science Park faciliteert de groei van de blauwe economie, en daarmee ook de aquacultuur • Aanwezigheid van een Vlaamse speerpuntcluster "De Blauwe Cluster" (DBC), die o.a. de ontwikkeling van "duurzame zeevoeding en mariene biotechnologie" als sleuteldomeinen identificeert en hiervoor netwerking en financiering voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten voorziet. Enkele belangrijke Vlaamse aquacultuur spelers zijn reeds lid van DBC. Er is een team van 4 innovatiemanagers beschikbaar om projecten te faciliteren. • Er zijn regionale en internationale financieringsopportunities voor de aquacultuursector beschikbaar <p>Sterke punten: vermarkting (afzet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sterk promotiekanaal voor Belgische vis aanwezig via VLAM • Overbevissing van lokaal gevangen vis is quasi verleden tijd, dankzij het streven naar MSY, wat bijdraagt aan het positieve imago van lokale vis • Ruim aanbod van gediversifieerde soorten met de grootste volumes voor tong en pladijs. • Sterke versmarkt met veel kennis over lokale producten en directe link met de consument • Beschikbaarheid van lokaal geproduceerde kweekvis van hoge kwaliteit (maar in lage hoeveelheden) • Goed draaiende veilingen die een portefeuille aan sterk 	<p>essentiële bouwstenen om de sector in haar ontwikkeling te ondersteunen. De ontplooiing van de aquacultuursector kan een complementaire meerwaarde vormen op vlak van de voorziening van aquatische voeding, dit ten opzichte van de enigszins stagnerende visserijsector. Indien succesvol, kan de sector op zijn beurt de ontwikkeling van andere, diverse schakels in de keten, waaronder toelevering, verkoop en verwerking stimuleren.</p> <p>Aangezien de verhoging van duurzame lokale productie het primaire Belgische doel is, zal de focus liggen op de ondersteuning van productieve investeringen. Gelet op de moeilijkheden om tot een rendabel bedrijfsmodel te komen worden ook mogelijkheden voorzien om de bedrijfsactiviteiten te verbreden (bv. via educatie, (hengel)toerisme, etc.) zolang deze aan de hoofdactiviteit verbonden blijven. Financiële ondersteuning wordt geacht essentieel te zijn om de lange terugverdientijd (typerend in de aquacultuur) enigszins te drukken, en op die wijze ondernemers en investeerders aan te moedigen. Daarnaast kan verbreding tevens zorgen voor een toename van de maatschappelijke gedragenheid voor lokale aquacultuurproductie. Hoewel dit tot op heden geen meldenswaardige problemen heeft opgeleverd voor de huidige producenten, mede door hun kleine omvang en impact, zal dit thema bij uitbreiding van de sector en bij grootschaligere initiatieven (bv. de geplande Zeeboerderij voor de kust van Nieuwpoort) aan belang winnen. Daarnaast neemt ook de maatschappelijke aandacht voor</p>
--	--	---	---

		<p>gediversifieerde kopers ontwikkeld hebben om zo de diverse waaier van aangeboden producten te ondersteunen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voortbestaan van kleine nichemarkten voor lokale kwaliteitsproducten (artisanale productie) • De B2C-erkenning van Visserij Verduurzaamt in het voorjaar van 2021 verhoogt de zichtbaarheid voor producten van de Belgische vloot en de geleverde inspanningen om te verduurzamen door reders <p>Sterke punten: verwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verwerkende industrie heeft toegang tot een uitgebreide internationale toeleveringsmarkt • De visverwerkingsbedrijven voldoen over het algemeen aan de sanitaire normen en hebben de HACCP- en ISO-normen • Zekerheid over de bevoorrading door goed uitgeruste visveilingen die Europees verbonden zijn • Efficiënte distributiesystemen die het hele land kunnen bevoorraden (met de Vlaamse Visveiling als spil binnen de Vlaamse visserijketen) • Hoge productiviteit, door sterke industrialisatie van de sector; • Sterke exportpositie; • Beschikbaarheid van een hoog niveau van technologie en kennis, met inbegrip van traceerbaarheid; • Beschikbaarheid van cursussen fileren (vishandelaar) aan Syntra West 	<p>de afkomst en duurzaamheid van voeding, waaronder het belang van dierenwelzijn, de laatste jaren toe. Aangezien het nastreven van optimaal dierenwelzijn in eerste instantie kosten met zich meebrengt is financiële steun noodzakelijk om ondernemers en onderzoekers te stimuleren om actie te ondernemen. Dit zowel met betrekking tot onderzoek rond dierenwelzijn, alsook voor de ontwikkeling van specifieke sectorgidsen. Op termijn kan dit een positieve economische weerslag met zich meebrengen, door de versterkte afzetmogelijkheden (maatschappelijke aanvaarding), betere groei door stressreductie, vermijden van antibioticagebruik, etc. Dit heeft op zijn beurt een positieve impact op diergezondheid.</p> <p>Zowel voor land-gebaseerde als mariene aquacultuur geldt dat duurzame en geïntegreerde productiemodellen de voorkeur genieten, zowel vanuit ecologisch als economisch standpunt. Land-gebaseerde modellen kenmerken zich op dat vlak met name door hun circulair model (bv. RAS-systemen) en/of de uitwisseling van reststromen met andere activiteiten/industrieën. Mariene kweeksystemen hebben gelijkaardige uitdagingen op vlak ecologische impact en ruimtelijke ordening. Zoals wettelijk bepaald in het MRP is het noodzakelijk om in te zetten op soorten/systemen die de eutrofiëring verminderen (bv. schelpdieren en algen) en streven naar optimaal meervoudig ruimtegebruik (bv. IMTA of integratie met hernieuwbare energie op zee (bv. windmolenparken)). Gezien de specifieke noden van de</p>
		<p>Zwakke punten: aquacultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het verleden ontbrak een strategie voor de ontwikkeling van de landgebaseerde aquacultuur, waardoor zich een 	

		<p>versnipperde sector heeft ontwikkeld</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aquacultuursector heeft historisch gezien een weinig duurzaam imago (o.a. door reportages omtrent gebruik antibiotica) • De aanwezige producenten in Vlaanderen hebben door het gebruik van recirculatiesystemen een grote behoefte aan energie • Landgebaseerde aquacultuur: beperkte beschikbaarheid van of zeer dure productiefactoren zoals ruimte, water, energie en arbeid • Maricultuur: uitdagende natuurlijke omstandigheden om aquacultuur op te starten in open zee • Beperkt aantal zones vastgelegd in het MRP voor maricultuur nearshore/dicht aan de kustlijn • Hoge technische risico's bij opstart met voortdurend nieuwe inzichten vanuit onderzoek op de productiecycclus • Onbekendheid van aquacultuurproducten bij de consument, vooral bij zoetwatervis die minder bekend is dan mariene vis • Gebrek aan info en kennis bij potentiële producenten over productie, vermarkting, bedrijfsmanagement, wetgeving; • Lage productiehoeveelheid wat de competitiviteit hindert • Hoewel er ten opzichte van wildvangst meer controle is over de leefomstandigheden kan het aspect dierenwelzijn een beperkende rol spelen op vlak van zowel productiemogelijkheden en marktperceptie (en bijgevolg verkoop) • Gezien de wettelijke beperkingen rond biologische 	<p>mariene aquacultuursector en het ontbreken van een offshore aquacultuur in België zal ook de nodige infrastructuur aan land nodig zijn om de ontplooiing van de sector te faciliteren, met name door middel van geschikte en veilige aanlandingsplaatsen. Gezien de mogelijke complementariteit met de visserijsector en het belang van vissershavens en afslagen als centrale spil tussen productie en verwerking, wordt dit element nagestreefd onder Prioriteit 2, Specifieke Doelstelling B.</p> <p>Zoals reeds aangekaart zijn de uitdagingen voor aquacultuur in Vlaanderen groot. Zowel op vlak van gebruikte technieken, duurzaamheid, efficiënte productiesystemen en de zoektocht naar nieuwe hoogwaardige soorten is bijkomende ondersteuning door middel van innovatief toegepast onderzoek gewenst. Om de aanwezige lokale kennis optimaal te benutten en kennisdeling te faciliteren ligt de focus hier op publiek-private partnerschappen, waarmee ook het collectieve belang zoveel mogelijk in rekening gebracht wordt. Om de risico's van de uitdagende bedrijfseconomische context te beperken en de slaagkansen voor ondernemers te verhogen worden ook economische haalbaarheidsstudies ondersteund (bv. marktstudies voor nieuwe producten). Beide aspecten dienen als aanjager voor de ontwikkeling van de lokale productie.</p> <p>Tot slot, gelet op de vele technische, economische en reglementaire uitdagingen waarmee men te maken krijgt zal ook steun worden voorzien voor kennisdeling en netwerking</p>
--	--	---	---

		<p>aquacultuur van toepassing in RAS-systemen zijn er weinig mogelijkheden voor de huidige Vlaamse producenten om een bio-certificering te verkrijgen. Bijgevolg zijn de mogelijkheden tot bijdrage aan de F2F-strategie om de biologische aquacultuur in Europa ‘aanzienlijk te doen groeien’ op korte termijn beperkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De voorziening van bepaalde populaire consumptiesoorten (bv. zalm en kabeljauw) is via aquacultuur (in België) niet steeds mogelijk omwille van de natuurlijke omstandigheden en technologische beperkingen <p>Zwakke punten: vermarkting (afzet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • De favoriete vissoorten van de Belg zijn kabeljauw en zalm, welke geen doelsoorten zijn voor de Belgische visserij. • Voorkeur van de Belgische consument voor lage prijzen tegenover belang kwaliteit • Voorkeur consument voor gemakkelijk te bereiden vissoorten (bv. zalm) • Uitgebreide en constante mogelijkheid voor consument om diverse uitheemse soorten aan te kopen die goedkoop zijn en over de nodige kwaliteitslabels beschikken (bv. ASC-gecertificeerde tilapia en pangasius). • Nationale aanvoer kan slechts 9-13% van de totale nationale visbehoefte consument dekken • Weinig kennis bij de consument (en horeca) over lokale vissoorten en hun seizoensgebonden karakter • Negatief imago van de (gemengde) boomkorvisserij door impact op het 	<p>in collectief verband (bv. door middel van demonstratieprojecten) en zullen ondernemers de kans krijgen om gespecialiseerd advies in te winnen.</p> <p>In essentie kan gesteld worden dat kan worden verder gebouwd op de positieve ervaringen uit de vorige Programmaperiode, mits enkele beperkte bijsturingen om o.a. het potentieel van de mariene aquacultuur te ontsluiten en ondernemerschap nog sterker te ondersteunen. Hoewel productieve investeringen tot op heden beperkt bleven zijn er indicaties dat deze in de toekomst zullen toenemen (o.a. door geplande grootschalige investeringsprojecten), mede gefaciliteerd door ondersteuning aan de basis via kennisdeling en onderzoek, alsook door facilitering inzake administratieve vereenvoudiging en ruimtelijke ordening.</p> <p>Deze specifieke doelstelling sluit nauw aan bij de Belgische Programmadoelstelling 5 en de maatregelen uit het Belgisch geïntegreerd nationaal Energie en Klimaatplan 2021 – 2030, waarin onderschreven wordt dat de ontwikkeling van duurzame en geïntegreerde kweeksystemen en innovatief aquacultuuronderzoek tot een gunstig klimaateffect kunnen ressorteren.</p> <p>SD B “Bevordering van de afzet, de kwaliteit en de toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van die producten”</p> <p>Teneinde zowel de primaire producenten en de overige ketenactoren te ondersteunen</p>
--	--	---	--

		<p>bodemleven en het hoge brandstofverbruik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aandeel verticaal geïntegreerde buitenlandse eigenaars stijgt in de visverwerking, met een afzwakking van de verankering voor lokale aankoop tot gevolg • Gebrek van MSC-gecertificeerde aanvoer verzwakt de aantrekkelijkheid van Belgische vis bij grootkopers, retailers en de consument • Belgische viskopers zien zich genoodzaakt hun aankopen te spreiden over buitenlandse veilingen door de volatiele en weinig voorspelbare aanvoer. • Onregelmatige aanvoer in de Belgische havens waardoor grote afnemers hun aankopen moeten spreiden over verschillende veilingen • Er is weinig voeling tussen de Vlaamse consument en Vlaamse vis als streekproduct • Ontbreken van een brancheorganisatie(s) die initiatieven doorheen de keten kan coördineren • De uitbreiding van het 'Visserij Verduurzaamt' label naar een B2C-label vereist hoge beheerskosten voor onafhankelijk toezicht en respect voor naleving van het lastenboek <p>Zwakke punten: verwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijkheid van importproducten (90 tot 95%), zoals zalm en kabeljauw • Te gediversifieerde sector en te kleine volumes om grote lokale verwerkingsindustrie die zich toespitst op de lokale aanvoer te ontwikkelen • Ontbreken van een groot en divers aanbod uit lokale aquacultuur • Te weinig instroom aan goed opgeleide fileerders en hoge 	<p>om in hun levensonderhoud te kunnen blijven voorzien doorheen de transitie naar een duurzamer productiemodel, om hun economische weerbaarheid te versterken en inspanningen op vlak van lokale verduurzaming voldoende in de kijker te zetten zijn promotie, certificering en samenwerking tussen ketenactoren essentiële elementen waarop in dit Programma zal worden ingezet om de afzet te bevorderen.</p> <p>De toenemende consumentenvraag naar duurzame en lokale voeding creëert de noodzaak om op een transparante wijze te communiceren over de inspanningen die door lokale ketenactoren worden geleverd om hun productieprocessen te verduurzamen. Om dit te bereiken zijn stimulansen noodzakelijk voor een uitgebreidere toepassing van kwaliteits- en duurzaamheidslabels doorheen de keten. De bestaande, meer generieke, labels zijn in veel gevallen weinig toegankelijk voor de Vlaamse primaire producenten. Dit omwille van de specifieke kenmerken van de primaire sector. In de visserijsector kunnen met name de implementatiekosten significant oplopen of worden bepaalde duurzaamheidscriteria (bv. sociale aspecten) binnen bestaande labels onderbelicht. Daarnaast zijn er ook reglementaire hindernissen (bv. bio-labels die niet van toepassing zijn voor RAS-aquacultuur) of zijn labels ontoegankelijk voor nicheproducten. Hoewel aansluiting bij bestaande initiatieven moet worden aangemoedigd om proliferatie te vermijden, is er dus ook nood</p>
--	--	---	---

		<p>loonkosten van fileren, waardoor deze activiteit lokaal niet aantrekkelijk is</p> <ul style="list-style-type: none"> • Job als fileerder wordt onaantrekkelijk beschouwd door de ongewone werkuren, het vele handwerk en natte, koude werkomgeving • Kleine en arbeidsintensieve verwerkende sector • Beperkte mogelijkheden om prijsvorming af te stemmen op productiekosten • Kleine marges bij doorverkoop in handel • Gebrek aan automatisatie met betrekking tot lokale aanvoer • Lokaal aangevoerde soorten zijn vaak moeilijk te verwerken, waardoor de link met de lokale aanvoer (en bijgevolg visserij) verloren gaat • Tal van kleine ondernemingen versus sterke concentratie in de retail, waardoor men een zwakke ketenpositie heeft • Te weinig verticale integratie met andere ketenpartners • Hoge verwerkingskosten door o.a. energie-intensiviteit (voor koeling) en waterverbruik • Verouderde veilsystemen die niet afgestemd zijn op de recente digitale (mobiele) ontwikkelingen 	<p>aan de uitbouw van lokale initiatieven. Eerdere inspanningen, zoals “Visserij Verduurzaamt”, tonen aan dat er vanuit de lokale keten interesse is om in dergelijk verhaal mee te gaan. Om de objectiviteit te bewaken is er bij de uitbouw van deze keurmerken tevens nood aan de ontwikkeling van systemen die zorgen voor het garanderen van de traceerbaarheid van de geproduceerde producten doorheen de keten (bv. via digitalisatie).</p> <p>Naast de ontwikkeling en implementatie van keurmerken blijft het van belang om ook de meer generieke kanalen te blijven benutten teneinde de afzet van duurzame lokale producten te bevorderen. Bewustmakingscampagnes en promotie die vanuit een collectief verband vertrekken en gericht zijn op het brede publiek verdienen de nodige steun om de consumptie van duurzame en lokale aquatische producten (zowel vanuit visserij als aquacultuur) te stimuleren en op die wijze tevens bij te dragen aan een betere prijszetting van lokale soorten (wat op zijn beurt bijdraagt aan de rendabiliteit van de producenten). Het bevorderen van consumenteninformatie en publieke promotie bouwt verder op de geleverde inspanningen uit de vorige Programmaperiode.</p> <p>Een sterke samenwerking met de ketenpartners is, zoals de Zeebekkenanalyse Noordzee het stelt, van primordiaal belang om een invloed uit te kunnen oefenen op de afzet en de marktprijs. Een belangrijk instrument in dergelijke ketenaanpak is het “productie- en marketingplan” (PMP), wat er</p>
		<p>Kansen: aquacultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doordat het volume aan vis uit visserijactiviteiten stagneert zijn er opportuniteiten voor de aquacultuur om in de stijgende behoeften van de markt te voorzien • De Europese Unie wenst de aquacultuurproductie te stimuleren • Nabijheid (korte keten), traceerbaarheid, cradle to cradle en milieuvriendelijkheid winnen aan belang bij de consument • Streekeigen producten hebben een toegevoegde waarde 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Door de groei van de wereldbevolking en de stijging van de welvaart consumeren mensen meer eiwitten. Dat geldt ook voor Azië met zijn sterke aquacultuursector. Landen als China zullen door de groeiende binnenlandse vraag minder kweekvis exporteren. De Europese consument wordt daardoor sterker afhankelijk van het lokale aanbod • Duidelijk gedefinieerde sites voor maricultuur in het Belgisch Deel van de Noordzee (BNZ): sedert 2014 in de windmolenparken, en met de vernieuwing van het Marien Ruimtelijk Plan (MRP) in 2020 ook in bijkomende windmolenparken en de zones voor Commerciële en Industriële Activiteiten (CIA-zones). Deze CIA-zones bieden perspectief door hun gunstige ligging dicht bij de kustlijn, wat de vaarafstand beperkt. • De ontwikkeling van de maricultuur kan ook zorgen voor land-gebaseerde ontwikkelingen door de nood aan hatcheries en nurseries die zorgen voor de lokale bevoorrading van kwalitatief broedmateriaal • Aanwezigheid van infrastructuur in havens waar in gecontroleerde omgeving maricultuuromstandigheden kunnen worden gecreëerd. • Nieuwe ontwikkelingen in RAS zorgen voor een minimale afhankelijkheid van water en energie • In de aquacultuur heeft men de mogelijkheid om de volledige levenscyclus te beheersen en controleren, wat tot meer bedrijfszekerheid en productkwaliteit moet leiden • Interesse van retailers om zelf productie op te starten; 	<p>voor zorgt dat de inspanningen doorheen de keten optimaal op elkaar afgestemd worden. Door het afstemmen van vraag en aanbod op basis van de natuurlijke omstandigheden (rekening houdend met o.a. de seizoensale beschikbaarheid) streven we naar de meest ecologisch verantwoorde keten, met een minimum aan voedselverlies en impact op de biodiversiteit, een optimale kwaliteit en een maximale meerwaarde voor alle deelnemende schakels. Een stabiele toelevering, gefaciliteerd door het PMP, ligt overigens aan de basis van een sterke lokale visverwerkende industrie. Een bijkomend element ter versterking van de lokale ketenwerking is het stimuleren van de opstart van producenten- of brancheorganisaties. Met name binnen de aquacultuursector ontbreekt op heden een formeel samenwerkingsverband tussen producenten.</p> <p>Naast het bevorderen van de afzet moet ook de nodige aandacht gaan naar de kwaliteit van aquatische producten, teneinde de economische meerwaarde te kunnen maximaliseren. De kwaliteit wordt in de eerste plaats bepaald door de primaire producenten, en wordt bijgevolg ook onder specifieke doelstellingen 1.1. en 2.1. nagestreefd. Naast een verhoogde economische meerwaarde zorgt dit eveneens voor de versterking van de lokale waardeketen, gezien de vraag van lokale verwerkers naar hoogkwalitatieve producten (zoals aangetoond in de studie Verwerkvis, 2016). De eindkwaliteit en algemene duurzaamheid van een product</p>
--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden voor aquacultuurproductie zonder gebruik van vismeel. Er zijn reeds bestaande Vlaamse producenten die volledig plantgebaseerde voeding voorzien, maar ook insect-gebaseerde voeding biedt potentieel • Mogelijkheid voor de aquacultuursector om gebruik te maken van de bestaande logistieke structuur van de visserijsector • Productie van voor België nieuwe aquacultuursoorten (waaronder ook algen) • Mogelijkheden tot participatie of reconversie van reders/vissers en landbouwers naar (mariene) aquacultuur • Producenten kunnen zoeken naar een toegevoegde waarde en inzetten op duurzaamheid, versheid en gezondheid van aquacultuurproducten. Het weloverwogen gebruik van grondstoffen, water, ruimte en energie heeft zowel ecologische als economische voordelen. • De meest optimale sites voor geïntegreerde aquacultuur in Vlaanderen zijn in 2019 in kaart gebracht via het HaLaVla project. • Het gebruik van reststromen past binnen de opkomende circulaire economie, dewelke ook als transitieprioriteit in de Visie 2050 van de Vlaamse regering onderschreven is • Aquaponics, de combinatie van groente- en visteelt, kan verder opgang maken in het verstedelijkte Vlaanderen. Dit in navolging van de samenwerking tussen een Omegabaarskwekerij en een tomatenbedrijf in Kruishoutem • Beloftevolle mariene aquacultuurprojecten 	<p>zijn echter afhankelijk van de inspanningen van elke schakel binnen de keten, net zoals de F2F-strategie uitgaat van een alomvattende benadering. Kwaliteitsbevordering door middel van investeringen, onderzoek en innovatie komt bijgevolg ook in aanmerking voor steun bij zowel de visafslagen en visverwerking.</p> <p>Een bijkomende mogelijkheid om de economische meerwaarde van de aquatische producten te verhogen is de diversificatie van het aanbod. Dit aspect zal met name nagestreefd worden binnen prioriteit 3, gezien de potentiële rol die weggelegd is voor de lokale vishandelaars en hun betrokkenheid binnen de lokale gemeenschappen.</p> <p>Naast het verhogen van de kwaliteit, toegevoegde waarde en de verduurzaming van lokale producten moet ook gekeken worden naar de specifieke rol die weggelegd is voor zowel verwerking alsmede het belang van de vissershavens en afslagen om de lokale waardeketen sterker te verankeren.</p> <p>De sterkte van de verbinding tussen de primaire producenten en verwerking aan land wordt immers grotendeels bepaald door de infrastructuur in vissershavens (met name aanlandingsplaatsen) en visafslagen. Deze actoren spelen bijgevolg een centrale rol in de verduurzaming en lokale verankering van de volledige waardeketen. Om de duurzaamheid binnen de keten te waarborgen en de slaagkansen voor de aanpak van diverse uitdagingen binnen de sector te verzekeren, is voldoende aandacht nodig voor</p>
--	--	---

		<p>(mossel, oester en algenteelt) bieden perspectieven voor de combinatie met passieve visserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aquacultuurtechnieken kunnen ingezet worden in functie van regulerende, beschermende ecosysteemdiensten zoals kustbescherming, CO2-captatie, etc.. Door het uitoefenen van een ecosysteemfunctie kan het tevens bijdragen aan de Europese biodiversiteitstrategie • Efficiënt ruimtegebruik en verhoogde productie via multitrofische aquacultuur <p>Kansen: vermarkting (afzet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabiele consumptie van vis door de Belgische consument • Meer aandacht voor 'verantwoorde vis' door consument dankzij toepassing van kwaliteit- en duurzaamheidslabels • Publieke instellingen (overheidsgebouwen, hotelscholen, etc.) zouden zich kunnen engageren om over te schakelen op de aankoop van enkel duurzame Vlaamse vis, wat mogelijk herkenbaar kan worden gemaakt via Visserij Verduurzaamt • Toename van nevenstromen omwille van aanlandingsverplichting (hoewel te vermijden) • Valoriseren van nevenstromen naar markten met hogere toegevoegde waardes (farmaceutische industrie, hoogwaardige voedingselementen, ...) • Aanbod van verse lokale vis door de ontwikkeling van een verwerkende sector die aangepast is aan de lokale aanvoer 	<p>de ecologische, economische en sociale duurzaamheidsaspecten. Door de uitbouw van gepaste infrastructuur kan worden bijgedragen aan: het nastreven van de doelstellingen uit het GVB (bv. faciliteiten voor het nakomen van de aanlandingsverplichting), het behoud van de lokale tewerkstelling, het verzekeren van de voorziening van verse, duurzame en kwalitatieve aquatische producten voor de overige schakels in de keten en de ontwikkeling van een commerciële maricultuursector. De doorgevoerde investeringen aan de verouderde visveiling te Oostende hebben in de voorgaande programmaperiode (2014 – 2020) alvast de meerwaarde aangetoond voor de instandhouding van de keten (door het waarborgen van de productievolumes) alsook voor het verzekeren van de lokale tewerkstelling en het bevorderen van de veiligheid op het werk.</p> <p>Verder in de keten moet er ook aandacht zijn voor het belang van de lokale verwerkende industrie. Zoals uitgewezen in de studie Verwerkvis (2016) bestaat de Belgische visverwerkende industrie uit ongeveer 271 bedrijven (waarvan 68 met visverwerking als hoofdactiviteit), met in Vlaanderen concentraties rond de visveilingen in Oostende en Zeebrugge. De visverwerkende industrie is echter voor een groot deel afhankelijk van geïmporteerde soorten (zalm, kabeljauw en forel) en minder van lokale aanvoer, vooral door de hoge vereisten op vlak van aanvoerstabieliteit, volume en kwaliteit. De soorten aangeland door de Belgische vloot (vooral</p>
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Toenemende vraag naar “convenience food”, waar men op kan inspelen met lokale vissoorten • Bevordering van de smaak en van gastronomische voedingsgewoonten zodat consumenten zich meer richten op lokale aanvoer • Gezond imago van vis kan inspelen op de trend naar gezonde voeding • Bijkomende mogelijkheden op vlak van digitalisatie die kunnen bijdragen aan traceerbaarheid van producten doorheen de keten (en zo de ontwikkeling van labels ondersteunen) <p>Kansen: verwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meerdere aan de kust gelegen (Vlaamse) veilingen geven toegang tot lokale toelevering • Constant aanbod van verse vis dankzij de drie wekelijkse veildagen • Gevarieerd aanbod aan aangevoerde vissoorten, hoewel in beperkte volumes • Bij de lokale verwerking van aangelande vis heeft men een verser en beter controleerbaar eindproduct • Stijgende interesse van buitenlandse handelaren in lokale vissoorten • Beschikbaarheid van lokaal geproduceerde kweekvis van hoge kwaliteit (maar in lage hoeveelheden) • Nieuwe mogelijkheden voor de valorisatie van ongewenste bijvangsten omwille van de aanlandingsverplichting • Inschakelen van ex-vissers in de verwerkende sector • Fileercapaciteit ook maximaal inzetten voor eigen aangelande vissoorten • Wereldexporteur van diepgevroren groenten: 	<p>tong en pladijs) zijn in vele gevallen seizoenaal in volume en kwaliteit, wat haaks op de wensen van vele verwerkers staat. Het PMP, zoals eerder vermeld, ligt aan de basis om deze uitdagingen aan te pakken. Maar, om de aantrekkelijkheid voor lokale aanvoer door Belgische vissers te verhogen en de Belgische visserijketen te versterken is het van belang om eveneens de mogelijkheden voor de verwerking van lokale aanvoer en lokale aquacultuur te optimaliseren en uit te breiden. Het versterken van de lokale aquatische waardeketen vereist bijgevolg inspanningen aan zowel de aanbod- als vraagzijde. Dergelijke uitbreiding dient vanzelfsprekend samen te gaan met aandacht voor de sociaalecologische aspecten. Waar mogelijk zal ook ingezet worden op de valorisatie van nevenstromen om een circulair lokaal productiemodel te garanderen en de lokale meerwaarde te maximaliseren.</p> <p>Door de inzet op de verwerking van lokale productie wordt eveneens bijgedragen aan het beperken van de afgelegde voedselkilometers tot bij de consument en bijgevolg de algemene verduurzaming van lokale aquatische voeding. Hiermee wordt één van de kerndoelstellingen uit de F2F-strategie nagestreefd. Steun voor het stimuleren van een sterker verankerde en duurzamere verwerkende sector zal geleverd worden door middel van zowel onderzoek en innovatie alsmede investeringssteun. Deze steun is een verderzetting ten opzichte van de vorige Programmaperiode met het verschil dat de nadruk op de</p>
--	--	--	--

		<p>capaciteit en handling beschikbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toenemende vraag naar “convenience food” creëert marktmogelijkheden • Eénduidig en centraal aankoopkanaal via het (internationaal netwerk van) veilingen • De markt vertoont een stabiele vraag naar verwerkte en bereide vis 	<p>versterking van de lokale waardeketen (en bijgevolg de verwerking van lokale aquatische productie) komt te liggen. Door het enthousiasme voor deze maatregel in het verleden (waar toen een bredere invalshoek van toepassing was) zal in de Programmaperiode 2021 – 2027 gewerkt worden via een systeem van ‘oproepen’ waardoor Vlaanderen ernaar streeft om het beperkte budget in te zetten op projecten die de meeste meerwaarde leveren voor de lokale waardeketen.</p> <p>Een structureel probleem voor de verdere ontplooiing van een lokale verwerkingssector is echter het nijpende tekort aan bekwame (goed opgeleide) medewerkers (met name fileerders). Het opbouwen van de nodige kennis en vaardigheden in de visverwerking zal bijgevolg een basisvoorwaarde zijn om de uitbouw van een sterke lokale aquatische keten mogelijk te maken. Naast het belang van kennis en vaardigheden voor de uitbouw van de lokale visverwerking is het tevens van belang voor het stimuleren van de afzet. Hoewel keurmerken reeds een belangrijk middel van informatiedeling vormen zijn het voornamelijk de lokale vishandelaars en visbewerker die het eerste en meest voorname contactpunt met de eindconsument zijn. Zij staan bijgevolg in voor de aanlevering van de juiste informatie over de afkomst en duurzaamheid van aangekochte producten. De ondersteuning van kennis en vaardigheden is nieuw ten opzichte van de voorgaande programmaperiode maar wordt als essentiële basisvoorwaarde beschouwd om de lokale aquatische keten te versterken.</p>
		<p>Bedreigingen: aquacultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is geen level playing field binnen de EU doordat bepaalde Europese wetgeving niet in alle lidstaten op gelijke wijze toegepast wordt (bv. bio-wetgeving en uitvoering van controles schelpdierproductiegebieden) • Er is geen level playing field ten opzichte van import van buiten de EU op vlak van kweekomstandigheden: sanitaire vereisten, voeder, sociale (werk)omstandigheden, etc. Degelijke audit/controle vanuit de Europese entiteiten is daarvoor essentieel • Veelheid en complexiteit van de vigerende wetgeving op allerlei vlakken die weinig afgestemd is op de aquacultuursector • Strikte Europese regelgeving met betrekking tot sanitaire aspecten, wat leidt tot hoge lasten en kosten voor exploitanten (bv. schelpdiersector) • Internationale concurrentie van bulk uit Azië, van garnalen (scampi en gamba) tot gefileerde vis, welke continu leverbaar is en daarbovenop erg goedkoop én over kwalitatieve aquacultuurlabels (bv. ASC) beschikt • Dominantie van grote ketenpartijen die vooral 	

		<p>gericht zijn op de aankoop van grote volumes of continue levering hetgeen niet mogelijk is in de startfase en begin van de ontwikkeling van aquacultuurbedrijven.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De banken willen garanties als ze krediet verlenen voor een investering. Dat ligt moeilijk wegens het hoge risico en de variabiliteit in de productie. Er moet vaak gezocht worden naar alternatieve financieringskanalen, zoals investeringsfondsen, subsidies, crowdfunding en coöperatie van aandeelhouders. • Weinig interesse van investeerders (investeringsfondsen, coöperatieven, etc.) door de lange terugverdientijd bij de opstart van een onderneming • Sterke concurrentie door productie- en commercialisatie eenheden in buurlanden (Nederland voor mosselen en Frankrijk voor oesters) • Ingevoerde aquacultuurproducten (bv. pangasius) hebben bij een deel van de consumenten een weinig duurzaam imago en een negatieve ecologische en sociale bijklank kunnen zich reflecteren op de afzet van de lokale aquacultuurproducten • Druk op de Belgische mariene ruimte door invulling vanuit andere offshore sectoren • De kwaliteit van producten uit de maricultuur is sterk afhankelijk van de natuurlijke omstandigheden (bv. zuiverheid zeewater) <p>Bedreigingen: vermarkting (afzet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Directe aanlandingen vaak in buitenlandse havens door verspreide vloot, waardoor 	<p>Een bijkomstig knelpunt voor het aantrekken en behouden van werknemers binnen de visverwerkende sector zijn de onaangename werkomstandigheden. Deze kenmerken zich door het vele handwerk, de ongewone werkuren en de natte en koude werkomgeving. Bijgevolg zijn ook inspanningen noodzakelijk om de werkomstandigheden binnen visafslagen en visverwerking te verbeteren.</p> <p>Tot slot, wenst België in haar Programma rekening te houden met onvoorziene omstandigheden (zoals de recente gezondheids crisis) die leiden tot een aanzienlijke marktverstoring en daarmee het voortbestaan van marktdeelnemers uit de visserij- en aquacultuursector ernstig in gevaar brengen. Ook in de vorige Programmaperiode deed dergelijke marktverstoring zich voor, met name binnen de visserijsector, door een plotse daling van de verkoopprijzen. Hierdoor werd in sneltempo een regeling voor tijdelijke stillegging van visserijactiviteiten uitgewerkt, waardoor de prijzen zich konden herstellen en overaanbod voorkomen werd. Aangezien de impact van dergelijke (macro-economische) gebeurtenissen zich doet voelen doorheen de volledige keten zal compensatie voorzien worden voor gederfde inkomsten of extra kosten op basis van art. 26, lid 2, a) van de EFMZVA-verordening. Dit is echter een pure voorzorgsmaatregel die enkel in geval van hoge nood zal worden geactiveerd.</p> <p>Deze specifieke doelstelling draagt concreet bij tot de</p>
--	--	--	---

		<p>het aanbod in lokale visveilingen afneemt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imago van gezonde vis staat onder druk door de toename van micro-plastics en vervuiling zeeën • Import van goedkope (gefileerde) vis die zowel makkelijk te bereiden is als over de gewenste kwaliteits- en duurzaamheidslabels beschikt • Concurrentie vanuit Nederland: Zeeuwse leveranciers gaan rechtstreeks naar afnemers en zetten marges onder druk • Afname van gespecialiseerde detailhandels van visproducten, dewelke een belangrijk afzetkanaal zijn voor de lokale aanvoer • Onvoldoende afzet in binnenlandse veilingen kan nefast zijn voor hun voortbestaan. Ondanks zeer competitieve prijzen zien de Vlaamse Veilingen de afzet jaar na jaar minderen. • Weinig kennis bij de consument omtrent de inspanningen op vlak van duurzaamheid door de Vlaamse vloot • Onvoldoende ontwikkeling van nieuwe producten die toegevoegde waarde creëren voor de lokale aanvoer • Afzetkanaal voor visserijproducten verschuift meer en meer naar retail, wat geen optimale afzetmarkt is voor seizoensproducten (zoals vis) • Oneerlijke concurrentie door “ice-glazing” van geïmporteerde diepvriesproducten • Verwatering van de waarde van etikettering (certificatie) bij een overmaat aan certificering, waardoor certificatie enkel nog zorgt voor de noodzakelijke 	<p>Belgische doelstelling (4) waarbij we streven naar de voorziening van duurzame en kwalitatieve lokale voeding. Daarnaast legt het ook een belangrijke basis voor de uitbouw van een kust-gebonden kwalitatieve aquatische voedingswaardeketen (doelstelling 6), hetgeen vooral onder prioriteit 3 nagestreefd wordt en zorgt het op zijn beurt zorgt het voor economische meerwaarde doorheen de keten, waardoor ook de overige Belgische doelstellingen positief beïnvloed worden.</p>
--	--	---	--

		<p>markttoegang en bijkomende kosten met zich mee brengt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Producenten (vissers) zijn grotendeels prijsnemer, ze hebben weinig vat op de prijsvorming • De veilplicht zorgt ervoor dat alternatieve afzetkanalen (bv. korte keten) moeilijk te ontwikkelen zijn <p>Bedreigingen: verwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consolidatiegolf bij familiale groothandel en visverwerking, wat zorgt voor concentratie binnen de sector • Aandeel verticaal geïntegreerde buitenlandse eigenaars stijgt in de visverwerking met een afzwakking van de verankering voor lokale aankoop tot gevolg • Hoge prijzen voor tong maken het een dure vissoort, waardoor ze eerder geschikt is voor de versmarkt • De toename van het aantal vlaggenkotters, Belgische vaartuigen met buitenlandse eigenaars, impliceert dat meer vis in buitenlandse havens wordt aangeland. Dit is nadelig voor meerdere schakels in de Belgische keten, gezien de beperkte lokale aanvoer. • De reder heeft een totale vrijheid qua vermarkting binnen de EU en bepaalt zo de werkgelegenheid in de verdere keten. De onzekere situatie en de zeer variabele volumes bemoeilijken een sterke uitbouw van de verwerking in het binnenland. Een cherry-pick vanwege de Belgische reders (keuze van veiling afhankelijk van afzetprijs) bemoeilijkt de creatie van een stabiele markt en schrikt kopers af om België als voornaamste aankoopplaats te beschouwen. • Beperkte lokale verwerkingsmogelijkheden 	
--	--	--	--

		<p>beïnvloeden de lokale prijszetting, wat de aantrekkelijkheid voor lokale aanvoer (en lokale verankering) verlaagt, wat op zijn beurt ook voor de veilingen een bedreiging betekent</p>	
		<p>Behoeften: aquacultuur Prioritaire behoeftes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan sterke netwerking- en communicatiekanalen om geïnteresseerde producenten en investeerders te bereiken, alsook specifieke acties om een stimulerend investeringskader voor de sector te creëren • De Vlaamse aquacultuur (zowel op zee als op land) dient verder in te zetten op integratie met andere sectoren en activiteiten, waardoor het bijdraagt aan het circulaire systeem en tegelijk productiekosten kunnen worden verlaagd • Er moeten kansen zijn om naast aquacultuur als hoofdactiviteit ook in te zetten op bijkomende nevenactiviteiten (o.a. toerisme, hengelsport, horeca, educatie, etc.) waardoor een gewaarborgd inkomen verzekerd is. Projecten die uitgaan van meervoudig gebruik worden in het kader van een geïntegreerde aanpak sterk aanbevolen. • Voor de ontwikkeling van de offshore aquacultuur is er nood aan de voorziening van kwalitatief broedmateriaal, de ontwikkeling van gepaste technologie voor kweek- en 	

		<p>oogst in ruwe Noordzee-omstandigheden en geschikte aanlandingsplaatsen in havens</p> <p>Belangrijke behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan betere samenwerking tussen producenten, bijvoorbeeld door middel van een producenten- of brancheorganisatie • Er is nood aan bijkomend toegepast onderzoek en pilootstudies voor de ontwikkeling van commercieel haalbare (niche)producten en duurzame productiefaciliteiten, hetgeen de opstart van nieuwe productiefaciliteiten kan faciliteren • Er dient een level playing field te komen op EU en internationaal niveau, zowel met betrekking tot de toepassing van de EU-wetgeving binnen de Europese lidstaten (o.a. bio-wetgeving, controle schelpdierproductiegebieden, etc.) en de vereiste kweekomstandigheden voor importproducten (o.a. hygiëne, werkomstandigheden, milieu, ...) <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan gepaste communicatie en het bevorderen van de kennis van aquacultuurproducten bij het brede publiek met het oog op imagoverbetering. Daarbij kan worden ingezet op het benadrukken van: het potentieel van lokale 	
--	--	---	--

		<p>productie, beperkte impact op het lokale ecosysteem via gecontroleerde kweek (bv. RAS), duurzaamheid van de kweek van extractieve aquacultuur, gebruik van duurzame alternatieve grondstoffen in aquacultuurvoeder, etc. Er moet met name worden ingezet op de positieve en duurzame aspecten van lokale aquacultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan bijkomende kennis omtrent de verschillende aspecten gerelateerd aan aquacultuur, met name door gebruik te maken van bestaande platforms/netwerken (ook internationaal), en in combinatie met fysieke infrastructuur, om de aquacultuur in België in een stroomversnelling te brengen. • Men moet inzetten op bijkomende kennisontwikkeling, verspreiding en implementatie van kennis in de aquacultuur en potentiële ondernemers bijstaan omtrent zowel technische aspecten (productie), vermarkting (verkoop), bedrijfsbeheer, duurzaamheid en wetgeving, met aandacht voor het in kaart brengen van de specifieke behoeften van producenten • Er is nood aan een verlaging van de ondernemersrisico's door het verkennen en in kaart brengen van het economisch potentieel van producten, toepassingen, locaties, etc. • Er is nood aan een aangepaste aanpak wat betreft de uitvoering van de officiële controles op de 	
--	--	--	--

		<p>voedselveiligheid in schelpdierproductiegebieden (in kader van Ver. (EU) 2019/627), teneinde de kosten en lasten voor kleinschalige producenten van tweekleppige weekdieren economisch rendabel te houden</p> <p>Behoeften: vermarkting (afzet)</p> <p>Prioritaire behoeftes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan generieke promotie over de plaats van vis in een evenwichtige en gevarieerde voeding, alsook over het aanbod van lokaal aangevoerde en gekweekte soorten. Dit kan vertaald worden naar vis van de maand/van het seizoen. Deze generieke promotie kan via diverse communicatiekanalen gebeuren (print, radio, sociale media, ...), speciaalzaken en retail om zo de consument te bereiken. • Er is nood aan het integreren van keurmerken (op vlak van kwaliteit en duurzaamheid) voor Vlaamse vis, zodat men beter kan inspelen op de consumentenvraag naar duurzame voeding en de huidige afzet en prijs gegarandeerd kunnen worden • Er is nood aan een betere vermarkting doorheen de hele visserijketen om te komen tot meer afzetkansen en een betere prijsvorming. Dit kan o.a. door het creëren van verhoogde toegevoegde waarde (o.a. kwaliteit verse vis en verwerkte producten), vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen (bv. via sterkere samenwerking tussen vissers en handelaars of digitalisatie van verkoop/veilsystemen) en het 	
--	--	---	--

		<p>in de kijker zetten van lokale visproducten (bv. via etikettering – zie eerdere behoefte of de korte keten).</p> <p>Belangrijke behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op vraag van handel en consumenten is er nood aan verhoogde traceerbaarheid van producten om de versheid te garanderen en marktkansen te laten toenemen • Er is nood aan bijkomende creativiteit voor de toepassing van aquatische biomassa voor afgeleide producten, zowel in food als non-food, zodat ook reststromen en minder populaire soorten beter kunnen worden gevaloriseerd • Er is nood aan een (financieel) vangnet voor diverse actoren in de aquatische waardeketen in geval van onvoorziene en aanzienlijke verstoring van de markten, zoals de gezondheids crisis in 2020 heeft aangetoond <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan meer generieke promotie voor lokale aquacultuurproducten (in de toekomst, bij groeiende productie en afzetvolumes) <p>Behoeften: verwerking</p> <p>Prioritaire behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan meer zekerheid betreffende lokale aanvoer van grondstoffen (hoeveelheid en kwaliteit) om een stabiele keten te ontwikkelen • Er is nood aan de ontwikkeling van nieuwe producten om zich te onderscheiden van de concurrentie • Er is nood aan geschoolde arbeidskrachten (fileerders) om de lokale verwerking uit te 	
--	--	---	--

		<p>breiden en productiekosten te drukken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan een sterkere verankering met de lokale visserij om de minimum vitalis voor bepaalde schakels in de keten niet verder in gevaar te brengen <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan meer traceerbaarheid en certificering doorheen de keten, zodat duurzame visserij zichtbaarder wordt voor de eindconsument, wat op zijn beurt op termijn een positieve bijdrage op de visbestanden heeft en het behalen van de Goede Milieutoestand (Good Environmental Status – GES). • Er is nood aan innovatieve oplossingen om het hoge energie- en waterverbruik bij visverwerking aan te pakken vanuit het perspectief van zowel kostenefficiëntie als milieubijdrage. • Er is nood aan automatisatie van fileermachines om de hoge loonkosten te drukken • Er is nood aan optimale valorisatie van minder gevraagde visdelen en andere reststromen 	
--	--	---	--

Tabel 3: Prioriteit 3: De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	SWOT-analyse (voor elke prioriteit)	Motivering (samenvatting)
<p>Een Europa dat dichter bij de burger staat door de duurzame en geïntegreerde ontwikkeling van stads-, plattelands- en kustgebieden, alsook lokale initiatieven te bevorderen</p>	<p>Prioriteit 3: Mogelijk maken van de groei van een duurzame blauwe economie en bevorderen van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen in kust- en binnenlandse gebieden</p>	<p>Duiding: Dit onderdeel omvat eveneens een aparte analyse van de Belgische recreatieve zeevisserij, bij gebrek aan een kleinschalig professioneel kustvisserijsegment. Zodoende kunnen de mogelijkheden die de recreatieve visserij biedt tot omschakeling naar een professionele kleinschalige kustvisserij beter ingeschat worden.</p> <p>Sterke punten: CLLD</p> <ul style="list-style-type: none"> • De visserijtraditie en haar authenticiteit heeft marktwaarde • Aanwezigheid van goede infrastructuur in de havens en veiling voor opzetten van lokale initiatieven • Veel kennis van het marien landschap en haar historiek binnen de visserijgemeenschap • Aanwezigheid van initiatieven die zowel de tradities, cultuur en folklore van de visserij onder de aandacht brengen (o.a. de Vrye Visscherye, Oostendse visbakkers, A l’Ostendaise, Vrijdag Visdag, zeilschip Mercator, het visserijmuseum Oostduinkerke, garnaalvissers te paard, ...) • Lokale viswinkels sterk gericht op kwaliteit en toegepaste voedselbereidingen op basis van de discontinue lokale aanvoer • Hoogwaardige viskramers die als directe schakel in 	<p>[5.361/20 000 per prioriteit]</p> <p>SD A “Steun op grond van dit hoofdstuk wordt verstrekt voor interventies die helpen enerzijds de voorwaarden te scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en anderzijds de duurzame ontwikkeling van visserijen en aquacultuurgemeenschappen te bevorderen.”</p> <p>Deze specifieke doelstelling werd in de voorgaande Programmaperiode 2014 – 2020 niet opgenomen wegens de beperkte noodzaak om werkgelegenheid binnen de visserijsector te creëren, het gebrek aan een omvangrijke visserijgemeenschap en budgettaire keuzes. De uitgebreidere scope van CLLD richting de brede blauwe economie, het aanhoudende belang van bottom-up initiatieven voor de instandhouding van de lokale kustgebonden visserij- en aquacultuurgemeenschap en het belang van deze gemeenschappen voor het versterken van een lokale waardeketen verantwoordt echter de noodzaak om CLLD in de komende Programmaperiode opnieuw op te nemen.</p>

		<p>contact staan met de consument</p> <p>Sterke punten: recreatieve visserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • De recreatieve vloot is grotendeels bestaande uit passieve vistuigen (87% hengelaars) met weinig impact op het bodemleven, wat hen meer acceptabel maakt voor natuurverenigingen en meer kansen (ruimtelijke toegang) geeft binnen het kader van het huidig Marien Ruimtelijk Plan • Doordat men grotendeels de passieve visserij uitoefent kan men (na omschakeling naar het professionele kader) bijdragen aan zowel selectievere visserij en voorzien in hoogkwalitatieve aanvoer • Inventarisatie recreatieve visserij gestart sedert 2017 (ILVO, VLIZ) • De recreatieve visserij is in regionale projecten betrokken (ILVO) • Verbeterde communicatie tussen wetenschap, beleid en de recreatieve sector via online tools (zie www.recreatievezeevervisserij.be) • Socio-economisch waarde en kans tot banencreatie: relatief grote recreatieve vissersvloot (800-tal vaartuigen) in vergelijking met de commerciële vissersvloot (71 vaartuigen) 	<p>Hiermee beoogt België op een meer toegankelijke wijze middelen beschikbaar te stellen voor (kleinschalige) lokale initiatieven die op een duurzame wijze bijdragen aan het versterken van de aquatische voedingsschuifketen en zorgen voor de ontplooiing van de lokale gemeenschappen. Gezien de verspreiding en de beperkte omvang van de aanwezige visserij- en aquacultuurgemeenschappen zal de inzet op capacity-building een belangrijk element zijn dat aan de basis ligt voor een succesvolle uitvoering van een kust-gebonden Belgische FLAG (Fisheries Local Action Group) in de komende programmaperiode. Binnen de professionele zeevisserij heeft België overigens geen kleinschalig kustvisserijsegment (volgens Europese definitie) en bestond het kustvisserijsegment in 2019 uit slechts 12 vaartuigen. Daarnaast is er in de kustzone slechts één aquacultuurproducent actief (in de Spuikom). Op heden zijn er wel enkele meldenswaardige initiatieven die zich binnen de kust-gebonden visserijen aquacultuurgemeenschap situeren en zich richten op toerisme, folklore en traditie, en waar door middel van CLLD het volle potentieel nog beter kan worden benut. Voorbeelden hiervan zijn o.a. de garnaalvissers te paard (in 2013 erkend als</p>
		<p>Zwakke punten: CLLD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nog weinig sprake van een echte visserijgemeenschap en door de conservatieve mentaliteit zijn de vissers 	

		<p>nogal individueel ingesteld</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is gebrek aan coördinatie over de volledige lengte van de visserijketen • Zeer dicht bevolkt klein kustgebied met zeer veel verschillende spelers die elk beroep willen doen op de zeer beperkt beschikbare ruimte (op land en op zee) • Er is geen lokale aquacultuurgemeenschap in het kustgebied, er is slechts één producent actief in de Spuikom te Oostende (opkweek oesters). Ook de binnenlandse aquacultuursector is erg beperkt en produceert diverse soorten, waardoor niet echt sprake is van een lokale gemeenschap • De lokale aankopers voor de versmarkt richten zich voornamelijk op horeca, wat hen ook afhankelijk maakt (bv. huidige gezondheids crisis) • De bevoegdheidsverdelingen tussen federale, regionale en lokale overheden maakt de detectie en uitwerking van synergiën complex • Aanvragen van activiteiten binnen het MRP is te omslachtig en te kostelijk voor kleine en individuele spelers • Het uitbouwen van de korte keten is moeilijk door de veilplicht (art. 59 van Ver. 1224/2009), hetgeen verplicht dat visserijproducten die voor het eerst op de markt worden gebracht moeten worden geregistreerd in 	<p>Werelderfgoed), het nationaal visserijmuseum te Oostduinkerke en de activiteiten van verenigingen zoals de 'Oostendse visbakkers' en 'de Vrije Visscherye' (Blankenberge).</p> <p>Wat betreft de blauwe economie ontwikkelt deze zich in de Belgische kuststreek in sneltempo. Een studie van IDEA-Consult (2019) raamde de blauwe economie in België op 13,47 miljard euro toegevoegde waarde en bijna 154.000 jobs in Vlaanderen, waarmee het 5,2% van het Vlaamse BBP vertegenwoordigt. Dit onderbouwt de vaststellingen uit de Zeebekkenanalyse dat de blauwe economie van de Noordzee de sterkste van de EU is. Mede dankzij financiële ondersteuning vanuit Vlaanderen voor het functioneren van "De Blauwe Cluster (DBC)" wordt de ontwikkeling van de blauwe economie verder gestimuleerd. DBC is een erkende Vlaamse speerpuntcluster (vzw) die zorgt voor samenwerking tussen ondernemingen, kennisinstellingen en de overheid en ze faciliteert het innovatieproces door financiële steun voor innovatieprojecten in de blauwe economie. De centrale doelstelling van de speerpuntcluster is het verhogen van de competitiviteit van ondernemingen door het bevorderen van samenwerking inzake innovatie en internationalisering.</p>
--	--	--	---

		<p>visafslagen of aan geregistreerde kopers verkocht worden (mits uitzonderingen)</p> <p>Zwakke punten: recreatieve visserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • De recreatieve vloot is niet georganiseerd in een structureel samenwerkingsverband en kan dus niet met één stem spreken • (On)veiligheid op zee door de kleine bootjes • De meeste doelsoorten van de recreatieve visserij zijn quotumsoorten waarvan het quotum onder druk staat zoals zeebaars en kabeljauw. Bij de professionele visserij zijn dit bijvangsten. • Lage traceerbaarheid van vangsten doordat geen logboeken gebruikt worden 	<p>Voor de beperkt aanwezige kustgemeenschappen, waaronder vissers en aquacultuurproducenten, is het niet evident om een bijdrage te kunnen leveren tot de blauwe economie of om de vruchten van deze ontwikkelingen te kunnen plukken. Bijgevolg stelt zich de nood om hechte samenwerking voor de betreffende lokale gemeenschappen te bevorderen en de instapdrempel voor initiatieven vanuit deze lokale gemeenschap te verlagen. Specifieke acties die in complementariteit met de overige opgenomen actietypes binnen het Programma kunnen worden uitgevoerd dienen steeds betrekking te hebben op de visserij- en/of aquacultuursector maar moeten breder gaan dan de traditionele activiteiten of een duidelijke bottom-up benadering aan de dag leggen. Bijgevolg dient de te ontwikkelen strategie zich toe te spitsen op onder andere toerisme en cultuur, bottom-up gestuurde innovatie, de versterking en uitbouw van de korte keten, diversificatie van het aanbod, ecologische initiatieven, informatieve campagnes en activiteiten gericht op integratie met de blauwe economie. Wat betreft integratie met de blauwe economie dient specifiek aandacht te gaan naar de diversificatie van de activiteiten, specifiek gericht op het Klein Vloot Segment. Dit vanuit de</p>
		<p>Kansen: CLLD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het openstellen van de visserij en gerelateerde activiteiten (bv. voor burgers en kinderen) kan een stimulans betekenen voor meer maatschappelijke gedragenheid en consumptie van lokale vissoorten • Clustering van activiteiten rond de thuishavens zou de ketenwerking kunnen versterken (bv. Nieuwpoort als centrum voor garnaal, Oostende plaats van beleving door o.a. veiling en directe aanlanding vissersvaartuigen, ...) • Streekproducten en producten uit de korte keten nemen toe in belang. De recente gezondheidscrisis heeft 	

		<p>dit aspect nogmaals onderstreept.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De visserijsector is onlosmakelijk verbonden met het kusttoerisme door het aanbod van lokale voeding, daarnaast kan men door de verbreding van activiteiten bijkomende inkomsten uit toerisme verwerven • kruisbevruchting met andere activiteiten en kennisgebieden binnen de blauwe economie mogelijk • Dankzij recent onderzoek en aanpassingen op vlak van marien ruimtelijke planning zijn er perspectieven voor de ontwikkeling van een lokale maricultuur • samenwerking van de visserijsector met innovatieve economische ontwikkelingen op zee • Vis is populair bij de consument en heeft een gezond imago dat ook lokaal uitgespeeld kan worden • Nieuwe activiteiten binnen de mariene ruimte schept mogelijkheden voor nieuwe vormen van actief en passief toerisme (bv. bezichtigen van off-shore windmolens, eco-toerisme, etc.) • Mede door de huidige gezondheids crisis is er een groeiende interesse voor buitenactiviteiten bij de doorsnee burger • Lokale viswinkels als flexibele schakel om in te spelen op de gediversifieerde en discontinue aanvoer • De ontwikkeling van de Visserij Verduurzaamt 	<p>optiek om de weerbaarheid en wendbaarheid van dit segment op economisch vlak te versterken (gezien de lage rentabiliteit van dit vlootsegment ten opzichte van de rest van de Belgische vloot). Anderzijds is dit het meest geschikte segment voor diversificatie, aangezien ze het actiefst is binnen het BNZ en de meeste impact heeft van de ruimtelijke beperkingen die voortkomen uit het Belgisch MRP (2020 – 2026).</p> <p>Daarnaast is er ook de behoefte aan een geschikt platform voor het verkennen van het potentieel van een professionele kleinschalige kustvisserij, in zoverre dit mogelijk is binnen de beschikbare marges van de huidige Belgische vlootcapaciteit. Initiatieven hiertoe kunnen vertrekken vanuit de kennis omtrent de aanwezige recreatieve visserijsector. In de voorgaande jaren werd deze sector reeds uitgebreid in beeld gebracht (zie: www.recreatievezeeverisserij.be). De aanwezige pool van recreatieve vissers kan een basis vormen om door te stromen tot een professioneel kleinschalig kustsegment, hetgeen vandaag onbestaande is in België. Vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling biedt hiertoe een geschikt kader voor overleg en verkenning, waarbij alle mogelijk betrokken</p>
--	--	--	--

		<p>B2C-erkenning zorgt voor verhoogde zichtbaarheid voor lokale, Vlaamse vis</p> <p>Kansen: recreatieve visserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • Combinatie van lengte en vistuig zorgt ervoor dat het grotendeel van de vaartuigen onder de Europese definitie van “Kleinschalige Kustvisserij” zou thuishoren (= visserij door vissersvaartuigen met een lengte over alles van minder dan 12m die geen gebruik maken van gesleept vistuig) • Mogelijkheden om de recreatieve visserij te laten professionaliseren door de ontwikkeling van een gepast kader en mits de gepaste voorwaarden • Het nieuw marien ruimtelijk plan 2020-2026 zou kansen kunnen bieden om passieve kleinschalige kustvisserij te integreren en te combineren met andere economische activiteiten in het Belgische deel van de Noordzee. • Het beoefenen van de commerciële handlijnvisserij door (een 40-tal) Belgische zeevissers onder NL vlag is een teken van de bestaande interesse tot opschalen naar het commerciële niveau • Betrokkenheid vanuit de sector met het monitoringsproject kan resulteren tot een verdergaande samenwerking op lange termijn • Versterken van korteketen en meerwaarde voor lokale streekproducten, binnen 	<p>partijen (zowel privaat als publiek) kunnen worden samen gebracht. Dergelijke omvorming moet, indien ze tot stand komt, er voor zorgen dat de impact op milieu en visbestanden geminimaliseerd wordt. Dit wordt in principe reeds ingedekt door de integratie van het segment binnen het bestaande quotumsysteem en verscherpt toezicht door de controlediensten.</p> <p>Hiermee draagt een Belgische CLLD bij aan een vanuit de gemeenschap gestuurde kust-gebonden kwalitatieve aquatische voedingswaardeketen, zoals onderschreven in de Belgische doelstellingen (6).</p>
--	--	--	--

		<p>het wettelijke kader zodat de level playing field tussen alle spelers – industrieel en kleinschalig – gegarandeerd blijft.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wens van lokale bedrijven om 'najaarsharing' terug in eer te herstellen: 'een vis met een lokaal verhaal', een '0 km' product, duurzaam gevangen en met eerlijke en lokale producten verwerkt. • Mogelijkheden om nevenactiviteiten uit te voeren (zoals toerisme) • Een professionele kleinschalige kustvisserij kan worden betrokken bij het beheer van beschermde maritieme gebieden • Professionalisering kan zorgen voor beter toezicht en beter beheer over de uitgevoerde activiteiten • Het aanbod uit een professionele kleinschalige kustvisserij kan tegemoet komen aan de vraag naar hoogkwalitatieve, verse en lokaal gevangen producten • Mogelijkheid tot uitbreiding van de monitoring van (a)biotische factoren 	
		<p>Bedreigingen: CLLD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zeer kleine nationale vloot waardoor het gevaar bestaat dat randsectoren (bv. scheepsherstelling) verdwijnen (problematiek minimum vitalis) • Afname van beschikbare ruimtes op zee door de uitbreiding van activiteiten die voornamelijk door grote 	

		<p>en financieel krachtige consortia geleid worden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afname van beschikbare ruimte in kusthavens voor de lokale visserij door de toenemende ontplooiing van de blauwe economie (bv. toename ligplaatsen voor onderhoudsvaartuigen windmolenparken) <p>Bedreigingen: recreatieve zeevisserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • De weersomstandigheden kunnen een significante invloed hebben op het uitoefenen van de activiteiten • De beperkte Belgische kuststrook in combinatie met de ontwikkeling van nieuwe mariene activiteiten voor de kust (kustbescherming, aquacultuurlocaties, etc.) kan het uitvoeren van activiteiten door recreatieve zeevissers bemoeilijken • Huidig quotumbeheersysteem is onvoldoende geschikt voor een professionele kleinschalige kustvisserij • Het verwerven van de nodige licenties bij omschakeling naar een commerciële vloot ligt niet voor de hand • De recreatieve visserij wordt door de commerciële vloot als concurrentie beschouwd • Door het groot aantal vaartuigen zou de recreatieve vloot een negatieve impact op het marien milieu kunnen hebben indien men de activiteiten zou intensiveren 	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Bijkomende en ingewikkelde wettelijke vereisten voor een professionele kleinschalige kustvisserij verhindert mogelijk de omschakeling van hobby naar commercieel. • Recreatieve vissers hebben geen ervaring met de aanlandingsverplichting en geen toegang tot quota • Vrijwillige deelname aan logboeken creëert geen garanties voor dataverzameling op lange termijn • Beperkte kennis over de impact van de activiteiten op het mariene milieu • Opleidingen en het verkrijgen van vergunningen is een langdurig proces, dat mogelijk ontmoedigend werkt indien men wilt professionaliseren • Onvoldoende inzicht in de sociale en economische (bredere) impact van de recreatieve visserij • Visserij gericht op doelsoorten waar het quotum en bestand onder druk staat ligt gevoelig (bv. zeebaars en kabeljauw) • Er is slechts beperkte vlootcapaciteit beschikbaar voor een bijkomend professioneel segment 	
		<p>Behoeften: CLLD</p> <p>Prioritaire behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan de ontwikkeling van een volledige visserij- en aquacultuur gerelateerde waardeketen in de havens, waardoor vraag en aanbod 	

		<p>beter op elkaar afgestemd worden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan capacity-building om bottom-up initiatieven binnen de lokale visserij- en aquacultuurgemeenschap te stimuleren en het lokale weefsel te versterken <p>Belangrijke behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Men dient sterker in te zetten op de waarde van toerisme door het benadrukken van de lokale en historische aspecten van de visserij. Anderzijds kunnen recente innovaties in de schijnwerpers geplaatst worden om de aantrekkelijkheid van het beroep in de kijker te plaatsen. Toerisme en educatie gaan hier hand in hand. • Er is nood aan sterkere samenwerking en integratie met nieuwe blauwe economische activiteiten op zee • De kennis bij consument en horeca i.v.m. duurzame en lokale vissoorten dient te worden gestimuleerd via enerzijds acties gericht op algemene informatiedeling en anderzijds door het inschakelen van schakels dicht bij de consument (viswinkels, viskramers, vistrap, ...). • Aanvullend op de ontwikkeling van de lokale waardeketen is er nood aan een lokale circulaire economie (bv. recyclage visnetten, valorisatie visresten, ...) • Er is nood aan het optimaliseren van de 	
--	--	---	--

		<p>meerwaarde van lokale aquatische producten, bijvoorbeeld door benutting van de korte keten, innovatieve productontwikkeling en implementatie van certificaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan de ontwikkeling van alternatieve activiteiten voor vissers ter verbreding (diversificatie) van het inkomen (bv. via toerisme) <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan een overlegplatform voor de ganse visserijsector, inclusief alle ketenpartners en vissers • Er is nood aan bewustwording bij vissers omtrent het belang van natuurbescherming (o.a. Natura 2000 gebieden) <p>Behoeften: recreatieve zeevisserij</p> <p>Prioritaire behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er dient een duidelijk traject te worden uitgewerkt voor de omschakeling van recreatieve visserij naar een rendabele en duurzame professionele kleinschalige kustvisserij. Hiervoor is individuele begeleiding noodzakelijk en dient de economische haalbaarheid te worden onderzocht • Er dienen inspanningen te worden geleverd om de activiteiten van de recreatieve visserij verder op te volgen en waar mogelijk te optimaliseren 	
--	--	---	--

		<p>(o.a. met betrekking tot gegevensverzameling, controle, monitoring, traceerbaarheid, bewaking en de impact op het mariene milieu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan een centraal contactpunt/platform voor overleg met de recreatieve visserijsector om haar wensen en behoeftes met betrekking tot omschakeling naar een commerciële kleinschalige kustvisserij in kaart te brengen <p>Belangrijke behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan onderzoek naar alternatieve quotabeheersystemen die de toegang van kleinschalige visserij faciliteert • Er is vereenvoudiging van reglementering nodig om de omschakeling van hobbyvisserij naar commerciële kleinschalige kustvisserij te faciliteren. Hiertoe behoort ook het systeem van de visvergunningen/licenties en het wetgevend kader inzake motorvermogens, bekwaamheidsvereisten, etc. <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden onderzoeken om een gedeelte van de recreatieve visserij naar de professionele visserij te laten evolueren o.m. door initiatief rond de splitsing 	
--	--	---	--

		<p>van visvergunningen om zo een nieuw elan te geven aan de visserij.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is behoefte aan een sterk platform voor kennisdeling en opbouw onder recreatieve vissers • Men dient de effecten te onderzoeken van de sociale en economische impact van de recreatieve visserij.	
--	--	--	--

Tabel 4: Prioriteit 4: Versterking van de internationale oceaangovernance en facilitering van veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	SWOT-analyse (voor elke prioriteit)	Motivering (samenvatting)
<p>Een groener, koolstofarm Europa door de bevordering van een schone en eerlijke energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, aanpassing aan de klimaatverandering, risicopreventie en risicobeheer</p>	<p>Prioriteit 4: Versterken van de internationale oceaangovernance en tot stand brengen van veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen</p>	<p>Sterke punten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanwezigheid van sterk ontwikkelde kennis- en onderzoeksinstituten (o.a. VLIZ en ILVO) in het kustgebied die zich ook internationaal kunnen manifesteren • Huisvesting EMODnet-secretariaat en ondersteuning Centrale Portaal bij VLIZ met financiële steun vanuit Vlaanderen • Uitgebreide mariene dataverzameling via o.a. Meetnet Vlaamse banken, wat zorgt voor veilige scheepvaart en onderbouw bij waterbouwkundige projecten, offshore-activiteiten, onderzoek en bescherming van het milieu. • Deelname aan Internationale Hydrografische Organisatie (IHO), wat zorgt voor een optimale werking en samenwerking met hydrografische diensten van andere landen. • Er is reeds sterke samenwerking tussen wetenschap (ILVO) en visserij in het kader van het Nationaal Data Gathering Program (NDGP). • Er is bestaande interesse van zowel militaire en meteorologische instanties voor het verwerven van uitgebreide mariene data afkomstig van 	<p>SD A “Steun onder dit hoofdstuk zal maatregelen omvatten die bijdragen aan de internationale oceaangovernance en duurzaam zee- en oceaangebied door het bevorderen van mariene kennis, maritieme bewaking en/of kustwachttaken”</p> <p>België levert reeds grote inspanningen om veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen te bereiken, waaronder het opzetten van samenwerkingsverbanden tussen kustwachtpartners, mariene ruimtelijke ordening, uitgebreide datacollectie en de huisvesting van internationale kennisinstellingen (bv. EMODnet-secretariaat bij VLIZ).</p> <p>Wat betreft de uitbouw van de mariene kennis worden op vlak van visserij reeds voorname inspanningen geleverd door middel van het ‘nationale werkprogramma’, hetgeen in aanmerking komt voor steun onder specifieke doelstelling 1.4. en een toepassingsgebied kent dat ondertussen breder gaat dan enkel het GVB. Voor wat betreft de algemene opbouw van de mariene kennis worden in België overigens uitgebreide inspanningen geleverd door (en financiële steun voorzien aan) meerdere instellingen. Binnen</p>

		<p>vissersschepen vanwege hun brede verspreiding en de mogelijkheden om bodemgegevens te verzamelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerkingsverband tussen de verschillende bevoegde autoriteiten (op verschillende niveaus) binnen het secretariaat Kustwacht • Samenwerkingsverband tussen de verschillende bevoegde autoriteiten op vlak van logistiek en gebruik van materialen (bv. inzet vliegtuigen voor controlecampagnes) • Controleambtenaren van de dienst visserij zorgen tevens voor de opleiding van andere controlekorpsen met betrekking tot IUU • Centralisatie van verantwoordelijkheid over kustgebied en toegang tot havens binnen het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) • De scheepvaartpolitie heeft algemene bevoegdheid op zee en kan bijgevolg ook optreden in de materie zeevisserij • Door de nauwe samenwerking van nationale autoriteiten binnen het ECGF, wordt de uitvoering van kustwachttaken op Europees niveau steeds sterker gestuurd. • Er wordt uitgebreid wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd op de Noordzee door het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen 	<p>Vlaanderen is er met name expertise aanwezig bij het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), hetgeen staat voor interdisciplinair onderzoek van de oceaan, zeeën, kust en estuaria en dus de versterking van de mariene kennisopbouw. Op federaal niveau zetelt de expertise inzake mariene kennisopbouw en –beheer bij de OD Natuur, hetgeen een kenniscentrum is in fundamenteel en toegepast onderzoek naar biodiversiteit en ecosystemen en dit ter ondersteuning van de bescherming en het duurzaam beheer van het natuurlijk milieu. Beide entiteiten zijn ruim actief in nationale en internationale netwerken.</p> <p>Voor wat betreft de marien ruimtelijke ordening neemt België een rol in als pionier. Reeds in 2003 heeft België het initiatief genomen tot mariene ruimtelijke planning door middel van het vastleggen van bepaalde activiteiten en gebruiken in een ‘Masterplan’.</p> <p>Vervolginitiatieven hebben er toe geleid dat in 2014 een geïntegreerd marien ruimtelijk plan aangenomen werd voor het Belgische deel van de Noordzee (BNZ). Op 20 maart 2020 is de nieuwe cyclus (2020 – 2026) van het MRP in werking getreden. Het marien ruimtelijk plan en het marien ruimtelijk planningsproces geven hiermee uitvoering aan Richtlijn 2014/89/EU.</p> <p>Gelet op: 1) voormelde vaststellingen; 2) de specifieke uitdagingen inzake de bescherming en herstel van het marien milieu en de</p>
--	--	--	--

		<p>(KBIN), OD Natuur. Er zijn meer dan 100 medewerkers actief met uiteenlopende expertises</p> <ul style="list-style-type: none"> • België beschikt met de RV Belgica over een oceanografisch onderzoeksschip • Goed afgebakende en goed georganiseerde activiteiten binnen het Noordzeegebied, en dit binnen de Richtlijn van de Mariene Ruimtelijke Planning. Recent, in 2020, werd een tweede versie van het Belgisch Marien Ruimtelijk Plan van kracht. Het eerste initiatief tot marien ruimtelijke planning werd reeds in 2003 ondernomen door het vastleggen van bepaalde activiteiten en gebruiken in een 'Masterplan'. • Sterke Europese en internationale samenwerking via o.a. de Common Implementation Strategy voor de KRMS 	<p>potentiële rol voor de visserij- en aquacultuursector om hierin een bijdrage te leveren en de mogelijkheid om voorbereidend onderzoek, beheer en monitoring te financieren onder Prioriteit 1, SD F, en; 3) de aanwezige financiering vanuit België en haar regio's om bij te dragen aan de mariene kennisopbouw en de beperkte beschikbaarheid van middelen onder het EFMZVA, zal België geen bijkomende middelen reserveren voor mariene kennisopbouw onder Prioriteit 4. De geïdentificeerde behoeftes inzake de uitbouw van mariene kennis en het potentieel om de visserij- en aquacultuursector hierin te betrekken (mede door middel van digitalisatie) worden immers reeds voldoende nagestreefd binnen de opgenomen actietypes onder Prioriteit 1.</p>
		<p>Zwakke punten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beperkte kennis omtrent de impact op het ecosysteem van nieuwe ontwikkelingen in de Noordzee (bv. windmolenparken, ontginningen, etc.) • Veel parate kennis bij vissers die niet of beperkt geregistreerd en publiek gedeeld wordt • Bijdrage vanuit visserijcontrole-cel beperkt tot kennisoverdracht gezien deze niet over eigen materiële middelen beschikt • Te beperkte medewerking van de commerciële vissersvloot voor het 	<p>Ook wat betreft maritieme bewaking en kustwachttaken zijn in België reeds verscheidene samenwerkingsverbanden lopende (o.a. secretariaat Kustwacht) waarbij de verschillende bevoegde autoriteiten inzetten op zowel de uitwisseling van kennis (bv. via opleidingen en vergaderingen) en inzetten op het delen van logistiek en materialen. Deze samenwerking strekt zich ook uit tot op het Europese niveau (via ECGF). Bijgevolg zal binnen deze Specifieke Doelstelling niet ingezet worden op maritieme bewaking en/of kustwachttaken maar zal binnen het Controleprogramma (SD D,</p>

		<p>verzamelen van gegevens (deelname visreizen, uitwisseling gegevens, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> Actieve samenwerking tussen de federale administraties en de gewesten binnen de CCIM-stuurgroep Noordzee en Oceanen kan versterkt worden 	<p>Prioriteit 1) van de dienst visserij bekeken worden of zich financieringsnoden- en opportuniteiten voordoen met betrekking tot maritieme bewaking en kustwacht in gerelateerd aan de zeevisserij.</p> <p>Er kan dus geconcludeerd worden dat Prioriteit 4 niet zal worden opgenomen in het Belgische Programma EFMZVA. Hierdoor is er een sterkere thematische focus mogelijk, waarbij mariene kennisopbouw zich richt op het behoud van een sterk nationaal werkprogramma (NDGP) en beheer en monitoring voor de bescherming en het herstel van het marien milieu.</p>
		<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> Meer kennis over het ecosysteem kan bijdragen aan het verbeteren van de visbestanden door het integreren van bio-economisch advies in het nationale visserijbeleid De ontwikkeling van mariene kennis kan naast het ecologische aspect ook bijdragen aan sociaal-economische vraagstukken De ontwikkeling van mariene kennis kan bijdragen tot meer gerichte beheersmaatregelen (mbt milieu en visserij) en de uitvoering van een sterker onderbouwd marien beleid De opbouw van mariene kennis kan leiden tot een sterkere positie voor de visserij- en aquacultuursector in de mariene ruimtelijke ordening dankzij wetenschappelijke onderbouwing Brede verspreiding van de Vlaamse vissersvloot, zowel in Belgische als andere EU-wateren, zorgt voor ruime mogelijkheden op vlak van dataverzameling Door de typerende Belgische boomkorvisserij zijn er mogelijkheden om 	

		<p>sub-surface data te verzamelen over grote gebieden (bv. via sensoren aan visnetten).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het potentieel tot uitbreiding van offshore activiteiten in het BNZ, via het MRP, zorgt voor bijkomende structurele aanwezigheid op zee, wat kan bijdragen tot de bestaande mariene kennis en het potentieel tot samenwerkingsverbanden vergroot. • Nieuwe digitale toepassingen en technieken (bv. camera's, loggers en beeldverwerking) om mariene kennis te verwerven zorgen voor een efficiëntere en kwalitatievere datacollectie die tegelijk de druk op wetenschappers kan verlagen (bv. minder noodzaak aan wetenschappelijke reizen aan boord van schepen) • Mogelijkheden voor de uitbreiding van de datacollectie die zowel voor de ondersteuning van het visserijbeleid (stockbeheer), als voor KRMS en Natura 2000 kunnen aangewend worden • Vissers kunnen hun rol als "guardian of the sea" bestendigen en valoriseren dankzij de verzameling en deling van mariene data • De toenemende digitalisering zorgt voor bijkomende mogelijkheden betreffende internationale 	
--	--	--	--

		<p>samenwerking en kennisuitwisseling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belgisch voorzitterschap van het EU Coast Guard Functions Forum 2022 - 2023 	
		<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe uitdagingen met betrekking tot offshore infrastructuur, veilige scheepvaart, kustbescherming etc; door de klimaatverandering • Gebrek aan bijkomende inzichten over de potentiële lange-termijneffecten van bepaalde mariene activiteiten • Door de Brexit ligt het BNZ binnenkort aan een buitengrens van de EU en wordt ze geconfronteerd met een niet-EU-staat op zeer korte afstand. Bijgevolg valt de automatische bescherming van een aangrenzende EU-lidstaat weg. 	
		<p>Behoeften Prioritaire behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nood aan bredere ondersteuning van en bijdrage aan het geïntegreerd maritiem beleid vanuit de visserij- en aquacultuursector (in het kader van ecologische en socio-economische belangen) • Om aan de vraag vanuit visserijbeheer en wetenschap omtrent de ecosysteembenadering te kunnen voldoen zal een deel van de datacollectie dienen geautomatiseerd te worden. • Er is nood aan medewerking van vissers 	

		<p>bij de bescherming van het marien milieu vanuit de doelstellingen van de EU habitat- en vogelrichtlijn en het KRMS.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan het stimuleren van reders en vissers om bij te dragen aan de opbouw van mariene kennis ten goede van het visserij- en maritiem beleid <p>Belangrijke behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nood aan kennis over marien milieu, zijn biodiversiteit, de impact van menselijke activiteiten op de verschillende ecosysteemcomponenten en de mariene beschermde gebieden met het oog op het opstellen van monitoringsprogramma's en maatregelen voorzien binnen de Kaderrichtlijn Marien Strategie (KRMS) en de EU Vogel- en Habitatrichtlijn (samen te nemen met de prioritaire behoefte). <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meer kennis nodig over de impact van bepaalde vistechnieken op bepaalde soorten en habitats zodat vistechnieken meer plaats- en tijdsafhankelijk ingezet kunnen worden in functie van meer selectiviteit en de bescherming van het marien milieu (KRMS en EU Vogel- en Habitatrichtlijn). 	
--	--	--	--

2. SECTIE 2: PRIORITEITEN

2.1. Sectie 2A: Prioriteiten, uitgezonderd technische bijstand

2.1.1. Prioriteit 1: Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. SD 1A: Het versterken van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

Interventies van de fondsen

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), i), iii), iv), v), vi) en vii), van de GB-verordening

Bijbehorende typen acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening

Tekens: 5.869 /8.000

Actietype 1.A.1: Eco-investeringen aan boord ter innovatie en verduurzaming van de visserijactiviteiten en vistechnieken

Op economisch vlak komen volgende concrete acties die in aanmerking onder dit actietype:

- **Kwaliteitsverhoging van aquatische producten:** door middel van investeringen aan boord moet worden bijgedragen aan de algemene kwaliteit van de vangsten. Dit kan betrekking houden op zowel de vangstmethodes (bv. verlagen van aantasting/kwetsuren) en de verwerking en de opslag aan boord (bv. minder toevoeging van bewaarmiddelen, efficiëntere ijsmachine, inrichting opslagruimte, etc.). Dergelijke acties kunnen bijdragen aan het verhogen van de omzet, een betere afzetprijs, het verruimen van de afzetmarkt en potentieel het verhogen van de voedselveiligheid.
- **Adaptatie aan de klimaatverandering:** investeringen aan boord ter aanpassing van de materialen en vistuigen om in te spelen op de uitdagingen en opportuniteiten veroorzaakt door klimaatverandering (bv. aangepast vistuig om op andere (nieuwe) doelsoorten te vissen), in zoverre de effecten van de klimaatverandering waarop men wenst in te spelen voldoende wetenschappelijk onderbouwd zijn.

Op ecologisch vlak komen volgende concrete acties in aanmerking:

- **Verhogen van de energie-efficiëntie en gebruik van hernieuwbare energie:** investeringen aan boord die de energie-efficiëntie verhogen (en bijgevolg het brandstofverbruik verlagen) waaronder materiële hydrodynamische aanpassingen aan het vaartuig en vistuig, de implementatie van digitale toepassingen om energie-efficiëntere visplanningen op te maken (smartfishing) en andere investeringen die zorgen voor lager energie verbruik (bv. led-verlichting en isolatie) of de installatie van hernieuwbare energiebronnen (met uitzondering van motorvervanging- en vernieuwing). Zoals bepaald in de EMZVA-Verordening zal het mogelijk zijn om het bruto tonnage beperkt te laten toenemen ten voordele van een hogere energie-efficiëntie, en dit binnen de Europees bepaalde budgettaire grenzen (art. 5, lid 5), alsmede volgens de specifieke voorwaarden en vastgelegde concrete acties (art. 19).
- **Bevordering van de selectiviteit en uitvoering van de aanlandingsverplichting:** investeringen aan boord en aan vistuigen die ten gunste zijn van selectievere visvangst en het verhogen van de overlevingskansen en bijgevolg ook bijdragen tot de uitvoering van de aanlandingsverplichting, met name door investeringen in aangepast vistuig, gerelateerde materiële innovaties aan boord en

digitalisaties (smartfishing) die bijdragen tot een selectievere visvangst. Ook het bevorderen van de selectiviteit met het oog op het vermijden van beschermde en bedreigde soorten komt in aanmerking.

- **Aanpassing van materialen om de impact op het mariene ecosysteem te verlagen:** investeringen aan boord en aan vistuigen die bijdragen aan de verlaging van de impact van visserijactiviteiten op het mariene ecosysteem. In het kader van de overwegende boomkorvisserij zal specifiek aandacht besteed worden aan het minimaliseren van de bodemimpact of de omschakeling naar visserijpraktijken met lagere milieu-impact.

Actietype 1.A.2.: Investerings aan boord ter bevordering van de sociale duurzaamheid

De concrete acties die in aanmerking komen onder de sociale component zijn:

- **Bevorderen van dierenwelzijn:** Het betreft investeringen aan boord ter bevordering van dierenwelzijn tijdens het volledige vangstproces en de verwerking aan boord van het schip. Alle fases aan boord (vangst, verblijf op het dek, “stunnen” en slachten) komen hierbij in aanmerking om initiatieven met betrekking tot dierenwelzijn te ondernemen, waaronder ook acties die kunnen bijdragen aan de bevordering van de overleving.
- **Bevorderen van de veiligheid, gezondheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden aan boord:** het betreft investeringen aan boord die rechtstreeks tegemoet komen aan het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van vissers, rekening houdende met de hedendaagse vereisten en verder gaand dan wat minimaal wettelijk verplicht is. Ook specifieke investeringen gericht op de integratie van jongeren en vrouwen binnen de visserijsector komen hierbij in aanmerking. Zoals bepaald in de EFMZVA-Verordening zal het mogelijk zijn om het bruto tonnage beperkt te laten toenemen ten voordele van een hogere veiligheid aan boord en betere werkomstandigheden, en dit binnen de Europees bepaalde budgettaire grenzen (art. 5, lid 5), alsmede volgens de specifieke voorwaarden en vastgelegde concrete acties (art. 19).

Actietype 1.A.3.: Opstartsteun voor jonge reders

- **Opstartsteun voor jonge reders:** Om jongeren aan te moedigen in hun ondernemerschap wordt beperkte financiële steun voorzien bij de eerste aanschaf van een vissersschip of voor de verwerving van de gedeeltelijke eigendom daarvan, binnen de Europese voorwaarden zoals vermeld in art. 17, EFMZVA-Ver..

Actietype 1.A.4.: Bevorderen van kennis en samenwerking in de visserijsector

Om de transitie richting een meer duurzame visserij te bevorderen is de opbouw van kennis en kunde bij reders en vissers inzake het belang van een gezond marien milieu en duurzame en alternatieve visserijtechnieken een cruciaal element. Daarnaast is ook een sterkere bewustwording gewenst inzake het belang van een duurzame visserij, de algemene doelstellingen van het GVB alsook bijdragen aan de milieudoelstellingen zoals opgenomen in het KRMS en de Vogel- en Habitatrichtlijn. Om de impact van dergelijke acties te maximaliseren dienen dergelijke acties steeds plaats te vinden in collectief verband. Concrete acties die in aanmerking komen zijn:

- **Training van vissers en reders:** voor het bevorderen van kennis en vaardigheden (bv. door middel van workshops, adviesverlening, instructiefilmpjes, aankoop van hard en software (bv. simulatoren), etc.)
- **Kennisdeling tussen vissers en gerelateerde stakeholders:** het versterken van kennisdeling door middel van netwerking en samenwerkingsplatformen. Dit kan zowel fysiek als digitaal (bv. ontwikkeling IT-platform om informatie te delen).

Actietype 1.A.5. Onderzoek en Innovatie in de visserijsector

Gelet op het belang van onderzoek en innovatie als ‘belangrijke aanjagers’ om te komen tot een duurzame visserij, zowel op economisch, ecologisch en sociaal vlak (zoals aangekaart in AT 1.A.1. en 1.A.2.) is er specifiek steun mogelijk voor de uitvoering van studies, onderzoek en pilootprojecten gericht op de innovatie van zowel producten, materialen en processen. Daarnaast omvat dit actietype ook studies die tot doel hebben om de uitvoering van het visserijbeleid met gefundeerd wetenschappelijk advies te onderbouwen. Volgende concrete acties komen bijgevolg in aanmerking:

- **Studies en onderzoek:** zowel desk-based als toegepast onderzoek
- **Pilootprojecten:** het in de praktijk testen van de haalbaarheid van specifieke componenten en integratie van nieuwe elementen (bv. in kader van digitalisering) in het productieproces in een pre-commerciële fase

Belangrijkste doelgroepen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Vissers
- Reders
- Visafslagen
- NGO's
- Publieke instellingen
- Onderzoeks- en kennisinstellingen
- Verenigingen, producenten- en brancheorganisaties

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 ‘Randvoorwaarden’ zal het EFMZVA, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het Programma waarborgen. In essentie zijn er geen specifieke bepalingen van toepassing binnen het Belgisch Programma die de veiligstelling van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie in het gedrang brengen, in zoverre bepaalde beperkingen niet reeds opgelegd werden vanuit de na te leven Europese, nationale en regionale regelgeving.

Beoogde specifieke gebieden, inclusief het geplande gebruik van territoriale instrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

De interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op de Belgische visserijsector, actief in zowel de Belgische en Europese wateren, alsook de Belgische vissershavens en afslagen, met inbegrip van de personen tewerkgesteld in de visserijsector. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien. Enkel in het specifieke kader van onderzoek en innovatieprojecten waarbij een samenwerkingsverband opgezet wordt met buitenlandse projectpartners,

teneinde internationale kennisdeling te stimuleren, kunnen acties een transnationale component bevatten. De projectpromotor dient echter steeds in België gevestigd te zijn.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Binnen het Belgische Programma zal geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten. Vanuit de visserijsector is namelijk geen vraag naar dergelijke instrumenten. De invoering van financieringsinstrumenten zou daarnaast een te vermijden complexiteit vormen die de slaagkansen van bepaalde maatregelen zou kunnen ondermijnen. Daarnaast zouden deze instrumenten niet in verhouding staan tot de kleinschaligheid van een Programma zoals het Belgische Programma EFMZVA. Bijkomstig zou de invoering van financieringsinstrumenten mogelijk ten koste gaan van de efficiënte uitvoering van het Programma en bijkomende administratieve lasten meebrengen voor zowel de beheersautoriteit alsook voor de potentiële begunstigden binnen de visserijsector.

Indicatoren

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), ii)

Tabel 5: Outputindicatoren SD 1A

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Doelstelling (2029)
1	A	EFMZVA	-	-	Aantal concrete acties	Aantal	10	45

Tabel 6: Resultaatsindicatoren SD 1A

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Uitgangsof referentiewaarde	Referentiejaar	Doelstelling (2029)	Bron van gegevens [200]	Opmerkingen [200]
1	A	EFMZVA	-	-	7: Behouden banen 8: Profiterende personen 10: Acties die bijdragen aan tot een goede milieutoestand 11: Ondernemingen dat de sociale duurzaamheid verhoogt	7: aantal personen 8: aantal personen 10: aantal acties 11: aantal entiteiten 13: aantal acties 14: aantal nieuwe	7: 0 8: 0 10: 0 11: 0 13: 0 14: 0 17: 0 21: 0	2021	7: 45 8: 90 10: 11 11: 15 13: 3 14: 4 17: 10 21: 4	Besox VIRA (2020) Eigen inschattingen Ervaringen vorige programmaperiode	-

				13: Samenwerkings activiteiten tussen belanghebbenden	producten, diensten, processen, bedrijfsmodellen of methoden					
				14: Mogelijk gemaakte innovaties						
				17: Entiteiten met een betere grondstoffenefficiëntie	17: aantal entiteiten					
				21: Beschikbaar gestelde gegevensreeksen en advies	21: aantal					

Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt c)

Tabel 7: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype, SD 1A

Nr. van de prioriteit	Specifieke doelstelling	Type interventie	Code	Bedrag (in EUR) KLIMAATBIJDRAGE	Bedrag (in EUR) MILIEUBIJDRAGE
1	A	Vermindering van de negatieve effecten en/of het bijdragen tot positieve milieueffecten en een goede milieutoestand	1	1.000.000	1.000.000
			2	2.120.000	2.120.000
			3	1.100.000	1.100.000
		Bevordering van omstandigheden voor een economisch levensvatbare, concurrerende en aantrekkelijke visserij-, aquacultuur- en verwerkingssectoren	9	60.000	60.000
		Het bijdragen tot klimaatneutraliteit			
		Diergezondheid en welzijn			

2.1.1.2. SD 1B: Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO₂-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

Interventies van de fondsen

Bijbehorende typen acties

Referentie: artikel 22,, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening

Actietype 1.B.1.: Motorvernieuwing

- **Motorvernieuwing:** Deze actie omvat projecten in de visserijsector, uitgevoerd op vissersvaartuigen, die gericht zijn op hogere energie-efficiëntie en een daling van de CO₂-uitstoot door middel van de modernisering of vervanging van de hoofd- of hulpmotor van een vissersvaartuig met een lengte over

alles van maximaal 24 meter. De opgelegde voorwaarden zijn analoog met deze in artikel 18 van de EFMZVA-verordening. Volgende voorwaarden zijn van toepassing:

- Het vaartuig behoort tot een vlootsegment waarvan de vangstcapaciteit in evenwicht is met de beschikbare vangstmogelijkheden voor het betreffende segment
- Het vaartuig staat ten minste vijf kalenderjaren voorafgaand het jaar van indiening van de aanvraag in het vlootregister van de Unie geregistreerd
- De nieuwe of gemoderniseerde motor beschikt niet over meer vermogen in kW dan de huidige motor en stoot minimaal 20% minder CO₂ uit dan de huidige motor

Belangrijkste doelgroepen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Reders
- Producentenorganisaties

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal het EFMZVA, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het Programma waarborgen. In essentie zijn er geen specifieke bepalingen van toepassing binnen het Belgisch Programma die de veiligstelling van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie in het gedrang brengen, in zoverre bepaalde beperkingen niet reeds opgelegd werden vanuit de na te leven Europese, nationale en regionale regelgeving.

Beoogde specifieke gebieden, inclusief het geplande gebruik van territoriale instrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

De interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op Belgische vissersvaartuigen, actief in zowel de Belgische en Europese wateren. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Binnen het Belgische Programma zal geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten. Vanuit de visserijsector is namelijk geen vraag naar dergelijke instrumenten. De invoering van financieringsinstrumenten zou daarmee een te vermijden complexiteit vormen die de slaagkansen van deze maatregel zou kunnen ondermijnen. Daarnaast zouden deze instrumenten niet in verhouding staan tot de kleinschaligheid van een Programma zoals het Belgische Programma EFMZVA. Daarnaast zou de invoering van financieringsinstrumenten mogelijk ten koste gaan van de efficiënte uitvoering van het Programma en bijkomende administratieve lasten meebrengen voor zowel de beheersautoriteit alsook de potentiële begunstigen binnen de visserijsector.

Indicatoren

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), ii)

Tabel 8: Outputindicatoren SD 1B

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Doelstelling (2029)
1	B	EFMZVA	-	-	Aantal concrete acties	Aantal	3	12

Tabel 9: Resultaatsindicatoren SD 1B

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Uitgangspunt of referentiewaarde	Referentiejaar	Doelstelling (2029)	Bron van gegevens [200]	Opmerkingen [200]
1	B	EFMZVA	-	-	18: Energieverbruik dat leidt tot een vermindering van CO ₂ -uitstoot	18: kWh/tonn of liter/uur	18: 75,5 liter/uur	2019	18: 60,4 liter/uur	Cel data Publicatie bedrijfsresultaten 2019	Gegevens zijn gebaseerd op het vlootgemiddelde binnen het KVS

Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt c)

Tabel 10: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA, SD 1B

Nr. van de prioriteit	Specifieke doelstelling	Type interventie	Code	Bedrag (in EUR) KLIMAATBIJDRAGE	Bedrag (in EUR) MILIEUBIJDRAGE
1	B	Het bijdragen tot klimaatneutraliteit	3	300.000	300.000

2.1.1.3. SD 1C: Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

Interventies van de fondsen

Bijbehorende typen acties

Referentie: artikel 22,, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening

Actietype 1.C.1.: Compensatie voor tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

- **Compensatie voor tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten:** het betreft steun (compensatie) voor de tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten als gevolg van:
  - o Instandhoudingsmaatregelen
  - o Maatregelen van de Commissie bij ernstige bedreigingen van de biologische rijkdommen van de zee
  - o Noodmaatregelen
  - o De onderbreking van de toepassing van een Partnerschapsovereenkomst inzake duurzame visserij (PODV) of van het protocol daarbij door overmacht
  - o Natuurrampen, milieuongevallen of gezondheids crises die officieel erkend zijn

De specifieke voorwaarden voor toepassing van dit type actie zijn zoals vastgelegd in art. 21, EFMZVA-Verordening.

Belangrijkste doelgroepen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Reders
- Producentenorganisaties
- NGO's
- Publieke instanties

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal het EFMZVA, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het Programma waarborgen. In essentie zijn er geen specifieke bepalingen van toepassing binnen het Belgisch Programma die de veiligstelling van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie in het gedrang brengen, in zoverre bepaalde beperkingen niet reeds opgelegd werden vanuit de na te leven Europese, nationale en regionale regelgeving.

Beoogde specifieke gebieden, inclusief het geplande gebruik van territoriale instrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

De interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op Belgische vissersvaartuigen, actief in zowel de Belgische en Europese wateren. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Binnen het Belgische Programma zal geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten. Het gebruik van financieringsinstrumenten is voor dit type actie overigens niet relevant aangezien het in dit geval rechtstreeks compensaties betreft.

Indicatoren

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), ii)

Tabel 11: Outputindicatoren SD 1C

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Doelstelling (2029)
1	C	EFMZVA	-	-	Aantal concrete acties	Aantal	0	0

Tabel 12: Resultaatsindicatoren SD 1C

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Uitgangsof referentiewaarde	Referentiejaar	Doelstelling (2029)	Bron van gegevens [200]	Opmerkingen [200]
1	C	EFMZVA	-	-	7: Behouden banen	7: aantal personen	7: 0	2021	7: 0	-	Compensatie voor tijdelijke stillegging wordt als voorzorgsmaatregel opgenomen, waardoor de instelling van een doelwaarde niet relevant is

Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt c)

Tabel 13: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA, SD 1C

Nr. van de prioriteit	Specifieke doelstelling	Type interventie	Code	Bedrag (in EUR) KLIMAATBIJDRADE	Bedrag (in EUR) MILIEUBIJDRADE
1	C	Tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten	4	0,5	0,5

- 2.1.1.4. *SD 1D: Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken*

Interventies van de fondsen

Bijbehorende typen acties

Referentie: artikel 22,, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening

Actietype 1.D.1. Controle en handhaving

Voor de uitvoering van een efficiënte controle en handhaving in de visserij, zal België inzetten op volgende concrete acties:

- **Technologische ontplooiing en uitwisseling gegevens:** De aankoop, de installatie en/of de ontwikkeling van technologieën, met inbegrip van computerhardware en -software, vaartuigdetectiesystemen (VDS), en IT-netwerken voor het verzamelen, het beheren, het valideren, het analyseren, de risicobeheersing, en het uitwisselen van gegevens met betrekking tot de visserij, voor het ontwikkelen van steekproefmethoden voor deze gegevens, en voor het tot stand brengen van een verbinding met sectoroverschrijdende gegevensuitwisselingssystemen.
- **Transmissie gegevens:** De ontwikkeling, de aankoop en de installatie van de componenten, met inbegrip van hardware en -software, die nodig zijn voor de transmissie van gegevens door bij de visserij en de afzet van visserijproducten betrokken actoren aan de betrokken autoriteiten van de lidstaat en van de Unie, met inbegrip van de voor controledoelinden vereiste componenten voor elektronische registratie- en rapportagesystemen (ERS), volgsystemen voor vaartuigen (VMS) en automatische identificatiesystemen (AIS)
- **Traceerbaarheid visserij- en aquacultuurproducten:** De ontwikkeling, de aankoop en de installatie van de componenten, met inbegrip van hardware en -software, die nodig zijn ter waarborging van de traceerbaarheid van visserij- en aquacultuurproducten als bedoeld in artikel 58 van Verordening (EG) nr. 1224/2009, en met als doel om fraude te bestrijden en de consument te informeren.
- **Uitvoering van programma's voor het uitwisselen van gegevens tussen de lidstaten en de gezamenlijke analyse daarvan**
- **Aankoop van andere controlemiddelen** (bv. weegapparatuur in het kader van de implementatie van het steekproef- en controleplan, mobiele hardware, monitoringsystemen motorvermogen, etc.)
- **Ontwikkeling en implementatie van innovatieve controle- en monitoringsystemen en de uitvoering van proefprojecten inzake visserijcontrole**, met inbegrip van proefprojecten aangaande visuele controle vanuit de lucht van vaartuigen, pilootprojecten aangaande Remote Electronic Monitoring (REM), proefprojecten aangaande de fysieke controle van het motorvermogen, geoptimaliseerde werkprocessen aangaande de aflevering van IUU-certificaten, het elektronisch inspectierapport, etc.
- **Aanstelling, opleiding en uitwisseling van personeelsleden** die zijn belast met monitoring-, controle- en bewakingstaken op visserijgebied, ook op het niveau van meerdere lidstaten, bijvoorbeeld op het vlak van de implementatie van het steekproef- en controleplan, bij de implementatie van het elektronisch inspectierapport, ...
- **Operationele kosten voor het uitvoeren van controles vanuit de lucht:** met de focus op toegangscontroles ter bescherming van de scholbox
- **Operationele kosten voor het uitvoeren van controles op zee**
- **Operationele kosten voor het uitvoeren van de bepalingen van de gemeenschappelijke controleprogramma's:** met inbegrip van een verbeterde opvolging van de transportdocumenten en

kosten verband houdend met een aantal verbeteringen aan het werkproces zoals dit door het gemeenschappelijk controle programma beoogd wordt

- **Operationele kosten SCIP's:** in verband met het verscherpte toezicht op visbestanden waarvoor specifieke controle- en inspectieprogramma's overeenkomstig artikel 95 van Verordening (EG) nr. 1224/2009 gelden en die aan controlecoördinatie onderworpen zijn overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EG) nr. 768/2005 van de Raad
- **Uitvoering actieplannen:** Programma's in verband met de uitvoering van een actieplan dat is opgesteld overeenkomstig artikel 102, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1224/2009, met inbegrip van de gemaakte operationele kosten

Al de voormelde concrete acties zijn op te splitsen onder controle- en handhavingsacties met betrekking tot de controle-agentschappen en controle- en handhavingsmiddelen op het niveau van de private sector. Betreffende de private sector gaat het specifiek over de installatie van middelen (hard- en software) voor gegevensregistratie, gegevensuitwisseling en het naleven van de minimaal verplichte eisen op vlak van traceerbaarheid, alsook de uitvoering van ondersteunende activiteiten in partnerschap met de bevoegde controle-agentschappen. Betreffende acties ondernomen door de cel controle van de dienst visserij, kunnen deze tevens bijdragen aan de maritieme bewaking en samenwerking inzake kustwachttaken, zoals vermeld in Prioriteit 4. Potentiële sturing van dergelijke acties kan via het Belgisch secretariaat Kustwacht verlopen.

Actietype 1.D.2. Verzameling, beheer en verwerking van gegevens in het kader van de nationale werkprogramma's

Dit actietype zet specifiek in op continuïteit en innovatie van de dataverzameling ten behoeve van het visserijbeheer door de aangewezen nationale publieke autoriteit, zoals voorzien in art. 25, lid 1 en lid 2 en art. 27 van het GVB en zoals nader omschreven in Richtlijn (EU) 2017/1004.

Concrete acties die hiervoor in aanmerking komen zullen afhankelijk zijn van de uitvoeringshandelingen die de Commissie zal opstellen met voorschriften inzake procedures, het format en de tijdschema's voor indiening van de nationale werkprogramma's.

In het bijzonder volgende concrete acties komen voor steun in aanmerking:

- de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens voor wetenschappelijke analyse en voor de uitvoering van het GVB;
- nationale, transnationale en subnationale meerjarige steekproefprogramma's, mits deze betrekking hebben op bestanden die onder het GVB vallen;
- op zee verrichte monitoring van de commerciële en de recreatievisserij, met inbegrip van de monitoring van de bijvangst van mariene organismen zoals zeezoogdieren en vogels;
- onderzoeken op zee;
- deelname van vertegenwoordigers van de lidstaten en van regionale autoriteiten aan regionale coördinatievergaderingen, aan vergaderingen van regionale organisaties voor visserijbeheer waarbij de Unie overeenkomst sluitende partij of waarnemer is, en/of aan vergaderingen van internationale organisaties die belast zijn met het verstrekken van wetenschappelijk advies;
- verbetering van de systemen voor gegevensverzameling en gegevensbeheer (incl. digitalisering) en uitvoering van proefonderzoeken om de bestaande systemen voor gegevensverzameling en -beheer te verbeteren.

Belangrijkste doelgroepen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Publieke instellingen
- Reders
- Vissers
- NGO's
- Kennis- en onderzoeksinstituten
- Het brede publiek/de consument
- Internationale organisaties (ICES, EFCA, ...)

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal het EFMZVA, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het Programma waarborgen. In essentie zijn er geen specifieke bepalingen van toepassing binnen het Belgisch Programma die de veiligstelling van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie in het gedrang brengen, in zoverre bepaalde beperkingen niet reeds opgelegd werden vanuit de na te leven Europese, nationale en regionale regelgeving.

Beoogde specifieke gebieden, inclusief het geplande gebruik van territoriale instrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

De interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling kunnen zowel op vlak van controle en handhaving (o.a. samenwerking EFCA) en op vlak van datacollectie verband houden met interregionale, grens-overschrijdende en transnationaal opgezette initiatieven. Met name inzake datacollectie zal er in de komende Programmaperiode een doorgedreven regionalisatie plaats vinden, onder meer door middel van de opzet van regionale werkprogramma's (regio North Sea & Eastern Arctic en regio North East Atlantic) en de omvorming van de regionale coördinatiemeeting tot een regionale coördinatiegroep met bijhorende intersessional-groepen. Daarnaast zal de nationale database compatibel moeten worden gemaakt met de regionale database RDB/RDBEST, waarnaar ICES in 2023 plant over te schakelen.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Het gebruik van financieringsinstrumenten is voor deze Specifieke Doelstelling niet relevant aangezien de acties voornamelijk door publieke instellingen zullen worden uitgevoerd. Enkel inzake controledoeleinden zal een beperkt aantal acties uitgevoerd worden in samenwerking met de private sector in navolging van wettelijke vereisten.

Indicatoren

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), ii)

Tabel 14: Outputindicatoren SD 1D

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Doelstelling (2029)
1	D	EFMZVA	-	-	Aantal concrete acties	Aantal	2	6

Tabel 15: Resultaatsindicatoren SD 1D

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Uitgangsof referentiewaarde	Referentiejaar	Doelstelling (2029)	Bron van gegevens [200]	Opmerkingen [200]
1	D	EFMZVA	-	-	12: Effectiviteit van het systeem voor het “verzamele n, beheren en gebruiken van gegevens” 15: Geïnstalleerde of verbeterde controlemiddelen 19: Acties ter verbetering van de bestuurscapaciteit	12: schaal: hoog, gemiddeld, laag 15: aantal middelen 19: aantal acties	12: hoog 15: 0 19: 0	2021	12: hoog 15: 38 19: 3	Voorgaande programma periode	

2.1.1.1. *Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA*

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt c)

Tabel 16: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA, SD 1D

Nr. van de prioriteit	Specifieke doelstelling	Type interventie	Code	Bedrag (in EUR) KLIMAATBIJDRAGE	Bedrag (in EUR) MILIEUBIJDRAGE
-----------------------	-------------------------	------------------	------	---------------------------------	--------------------------------

1	D	Controle en handhaving Gegevensvergaring en –analyse, en bevordering van mariene kennis	10 11	1.848.000 9.100.000	4.620.000 9.100.000
---	---	---	----------	------------------------	------------------------

2.1.1.2. SD 1F: Het bijdragen tot de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

Steunverlening van de fondsen

Bijbehorende typen acties

Referentie: artikel 22,, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening

Actietype 1.F.1.: Bevordering van de bescherming en herstel van de mariene aquatische biodiversiteit en ecosystemen

Dit actietype zet in op onderzoek, monitoring, beheer en operationele activiteit die bijdragen aan de de bescherming en het herstel van de mariene aquatische biodiversiteit en de mariene ecosystemen . De concrete acties die onder dit actietype in aanmerking komen voor steun zijn:

- **De verzameling en verwerking van marien afval:** Het betreft specifieke acties met betrekking tot zowel de operationele uitvoering van de verzameling van marien afval op zee door vissersvaartuigen, alsook de uitbouw van de nodige faciliteiten om dergelijk marien afval, waaronder verloren vistuig, optimaal te registreren, te verzamelen en te verwerken, zowel op zee als op land (bv. havenfaciliteiten).
- **Bescherming en herstel van het marien milieu en de biodiversiteit:** Het betreft in dit geval acties met betrekking tot zowel onderzoek, monitoring en beheer alsook operationele activiteiten (waaronder pilootprojecten) die bijdragen tot de bescherming, het herstel en/of beter beheer van gebieden en soorten van belang voor het marien milieu en de mariene biodiversiteit, met specifieke aandacht voor de Marien Beschermde Gebieden (MPA's) en Natura 2000 zones... Zodoende wordt er gestreefd naar het bereiken van de Goede Milieu Toestand (GMT) en naar een schoon, gezond en productief marien ecosysteem.

. Binnen dit kader zal ook specifieke aandacht gaan naar de drie “zones voor bodemintegriteit” die in het nieuw Marien Ruimtelijke Plan (2020 – 2026) opgenomen zijn.

Bijgevolg moeten boven beschreven maatregelen een actieve bijdrage leveren aan de milieudoelen en bijhorende descriptoren van de Belgische Mariene Strategie (2018 – 2024), dewelke uitvoering geeft aan het KRMS, met specifieke aandacht voor:

Descriptoren gerelateerd aan drukken en impacten op het marien milieu:

- Descriptor 3: “Commercieel geëxploiteerde soorten vis en schaal- en schelpdieren”
- Descriptor 5: “Eutrofiëring”
- Descriptor 6: “Zeebodemintegriteit (benthische habitats)”
- Descriptor 8 “Vervuilende stoffen”
- Descriptor 10 “Zwerfvuil”

Descriptoren gerelateerd aan de status van het mariene milieu:

- Descriptor 1: “Biodiversiteit”
- Descriptor 4: “Ecosysteem, voedselketen”
- Descriptor 6: “Zeebodemintegriteit (benthische habitats)”

Belangrijkste doelgroepen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Vissers
- Reders
- NGO's
- Verenigingen, producenten- en brancheorganisaties
- Publieke instellingen
- Onderzoeks- en kennisinstellingen
- Ondernemingen
- De burger

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal het EFMZVA, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het Programma waarborgen. In essentie zijn er geen specifieke bepalingen van toepassing binnen het Belgisch Programma die de veiligstelling van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie in het gedrang brengen, in zoverre bepaalde beperkingen niet reeds opgelegd werden vanuit de na te leven Europese, nationale en regionale regelgeving.

Beoogde specifieke gebieden, inclusief het geplande gebruik van territoriale instrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

De interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op de mariene aquatische biodiversiteit en ecosystemen in het Belgisch Deel van de Noordzee (BNZ). Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien. Desalniettemin kan het zijn dat bepaalde acties die ondernomen worden in het BNZ positieve grens-overschrijdende effecten met zich meebrengen tot in andere (aangrenzende) Europese wateren. Daarnaast is het mogelijk dat in het specifieke kader van onderzoeks- of pilootprojecten een samenwerkingsverband opgezet wordt met buitenlandse projectpartners, teneinde internationale kennisdeling te stimuleren, kunnen acties een transnationale component bevatten. De projectpromotor dient echter steeds in België gevestigd te zijn.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Binnen het Belgische Programma zal geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten. De invoering van financieringsinstrumenten zou daarmee een te vermijden complexiteit vormen die de slaagkansen van bepaalde maatregelen zou kunnen ondermijnen. Daarnaast zouden deze instrumenten niet in verhouding staan tot de kleinschaligheid van een Programma zoals het Belgische Programma EFMZVA. Bijkomend zou de invoering van financieringsinstrumenten mogelijk ten koste gaan van de efficiënte uitvoering van het Programma en bijkomende administratieve lasten meebrengen voor zowel de beheersautoriteit alsook de potentiële

begunstigden binnen de visserijsector. Tot slot is de invoering van financieringsinstrumenten binnen deze Specifieke Doelstelling weinig relevant aangezien er in principe geen bedrijfseconomische component (er is geen winstdoelstelling) aan verbonden is.

Indicatoren

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), ii)

Tabel 17: Outputindicatoren SD 1F

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Doelstelling (2029)
1	F	EFMZVA	-	-	Aantal concrete acties	Aantal	2	6

Tabel 18: Resultaatsindicatoren SD 1F

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Uitgangsof referentiewaarde	Referentiejaar	Doelstelling (2029)	Bron van gegevens [200]	Opmerkingen [200]
1	F	EFMZVA	-	-	10: Acties die bijdragen aan een goede milieutoestand	10: aantal acties	10: 0	10: 2021	10: 6	Eigen inschattingen Ervaringen voorgaande programma periode	Betrokkenheid private sector van belang voor gedragingen acties

2.1.1.1. *Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA*

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt c)

Tabel 19: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA, SD 1F

Nr. van de prioriteit	Specifieke doelstelling	Type interventie	Code	Bedrag (in EUR) KLIMAATBIJDRAGE	Bedrag (in EUR) MILIEUBIJDRAGE
1	F	Vermindering van de negatieve effecten en/of het bijdragen tot positieve milieueffecten en een goede milieutoestand	1	1.149.793,66	1.149.793,66

2.1.2. Prioriteit 2: Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten en van verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.2.1. SD 2A: Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

Interventies van de fondsen

Bijbehorende typen acties

Referentie: artikel 22,, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening

Vooraleer dieper in te gaan op alle actietypes die zullen bijdragen aan het bevorderen van de duurzame aquacultuur in Vlaanderen en het BNZ, moet benadrukt worden dat deze hun oorsprong kennen in het Vlaams Strategisch Plan Aquacultuur (2021 – 2030).

Actietype 2.A.1.: Investerings in duurzame aquacultuur

De concrete acties die in aanmerking komen voor financiële steun voor het verduurzamen, opstarten en uitbreiden van aquacultuurbedrijven zijn:

- **Productieve investeringen:** dergelijke investeringen moeten voldoen aan het principe van geïntegreerde en duurzame aquacultuur en zorgen voor een verhoging van de aquacultuurproductie of de kwaliteit of waarde van aquacultuurproducten, mede door het stimuleren van on-site verwerking. Ook het verbreden van de activiteiten (bv. door in te zetten op (hengel)toerisme, educatie, ecosysteemdiensten en korte ketenverkoop) komt in aanmerking als dit bijdraagt tot de maatschappelijke gedragenheid en rendabiliteit van het bedrijfsmodel en verbonden is aan kernactiviteit van de onderneming (aquacultuur).
  - **Investerings die bijdragen aan de ecologische duurzaamheid van aquacultuuractiviteiten (klimaatmitigatie) of inspelen op klimaatadaptatie,** waaronder: de verbetering van de energie efficiëntie (bv. isolatie of aangepaste kweeksystemen) en inzet op hernieuwbare energie, de verlaging van waterverbruik bij productie en verwerking en de voorziening van regenwateropslag, de verbetering van de afvalwaterkwaliteit, het vermijden van milieuvervuiling en toxische algenbloei, etc. Dergelijke investeringen zijn mogelijk in zoverre ze verder gaan dan wat wettelijk verplicht opgelegd is.
  - **Investerings die dierenwelzijn en -gezondheid bevorderen:** het betreft investeringen die wetenschappelijk gefundeerd zijn en bijdragen aan het welzijn van de organische organismen doorheen het kweek- en verwerkingsproces. Dergelijke investeringen kunnen tevens de productkwaliteit ten goede komen door o.a. de reductie van stress. Dergelijke investeringen zijn mogelijk in zoverre ze verder gaan dan wat wettelijk verplicht opgelegd is.
- Investerings gericht op het verbeteren van de gezondheid, veiligheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden in aquacultuurbedrijven:** het betreft investeringen in aquacultuurbedrijven die rechtstreeks tegemoet komen aan het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van werknemers, rekening houdende met de hedendaagse vereisten en verder gaand dan wat minimaal wettelijk verplicht is. Ook specifieke investeringen gericht op de integratie van jongeren en vrouwen in de aquacultuursector komen hierbij in aanmerking.

Actietype 2.A.2.: Economische haalbaarheidsstudies in de aquacultuursector

- **De uitvoering van economische haalbaarheidsstudies in de aquacultuursector:** Het betreft steun voor de uitvoering van economische haalbaarheidsstudies omtrent innovatieve aquatische producten, processen en toepassingen. In het geval de haalbaarheid van een product onderzocht wordt, komen ook de gerelateerde marktstudies in aanmerking.

Actietype 2.A.3.: Toegepast onderzoek en innovatie in de aquacultuursector

- **Toegepast onderzoek en innovatie in de aquacultuur:** in dit geval betreft het praktijkgerichte, innovatieve onderzoeksprojecten (inclusief pilootprojecten) met betrekking tot zowel producten (waaronder voeder), processen en toepassingen die tot stand komen door middel van privaat-publieke partnerschappen en gericht zijn op de actuele uitdagingen waarmee de lokale aquacultuursector geconfronteerd wordt.

Actietype 2.A.4.: Bevorderen van dierenwelzijn in de aquacultuursector

- **Bevordering van dierenwelzijn:** steun voor de uitvoering van onderzoek ter bestrijding en voorkomen van ziektes en het verhogen van dierenwelzijn, de ontwikkeling van algemene en soorten specifieke sectorgidsen (handleidingen met beste praktijken of gedragscodes) welke dierenwelzijn bevorderen alsmede de ontwikkeling van toepassingen om de afhankelijkheid van diergeneesmiddelen (antibiotica) te verminderen.

Actietype 2.A.5.: Bevorderen van kennis en samenwerking in de aquacultuursector

Deze actie zet concreet in op:

- **Kennisdeling en samenwerking in de aquacultuursector:** het betreft steun voor het bevorderen van kennisdeling doormiddel van adviesverlening op maat door middel van persoonlijke begeleiding van potentiële investeerders, alsook steun voor initiatieven die inzetten op netwerking en organisatie binnen de aquacultuursector (ondernemers, onderzoeks- en kennisinstellingen, publieke instellingen, ...) teneinde kennisdeling en samenwerking binnen de sector te stimuleren. Dergelijke initiatieven kunnen tevens een Europese (grensoverschrijdende) samenwerkingscomponent bevatten.
- **Opzet van demonstratieprojecten:** praktijk gerelateerde kennisdeling tussen experts onderling of tussen experts en het bredere publiek. Dit met als doel zowel informatiedeling ter verhoging van de maatschappelijke kennis en aanvaarding alsmede vanuit het oogpunt om expertise uit te wisselen. Dergelijke initiatieven moeten steeds in samenwerking met erkende wetenschappelijke instellingen opgezet worden.

Belangrijkste doelgroepen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- (Potentiële) producenten
- Kennis- en onderzoeksinstellingen
- De burger/consument
- PO's/BO's
- Publieke instellingen
- Visafslagen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal het EFMZVA, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het Programma waarborgen. In essentie zijn er geen specifieke bepalingen van toepassing binnen het Belgisch Programma die de veiligstelling van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie in het gedrang brengen, in zoverre bepaalde beperkingen niet reeds opgelegd werden vanuit de na te leven Europese regelgeving.

Beoogde specifieke gebieden, inclusief het geplande gebruik van territoriale instrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

De interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op de Belgische aquacultuursector, actief zowel op land als in het Belgisch deel van de Noordzee (BNZ), met inbegrip van de personen tewerkgesteld in de visserijsector. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien. Enkel in het kader kennisdeling en samenwerking, alsook onderzoek en innovatieprojecten waarbij een samenwerkingsverband opgezet wordt met buitenlandse projectpartners, teneinde internationale kennisdeling te stimuleren, kunnen acties een transnationale component bevatten. De projectpromotor dient echter steeds in België gevestigd te zijn.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Binnen het Belgische Programma zal geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten. Specifiek wat betreft de aquacultuursector is het eerder de lange terugverdientijd van investeringen dan de toegang tot risicokapitaal hetgeen ondernemerschap afremt. Door de toekenning van subsidies kan de terugverdientijd, met name voor KMO's, ingekort worden en kan de noodzaak tot risicokapitaal beperkt worden. Bovendien heeft de voorgaande Programmaperiode uitgewezen dat het aantal steunaanvragen voor productieve investeringen aquacultuur eerder beperkt is waardoor een omschakeling naar het gebruik van financieringsinstrumenten moeilijk te verantwoorden valt. De invoering van financieringsinstrumenten zou bijgevolg een te vermijden complexiteit vormen die de slaagkansen van bepaalde maatregelen zou kunnen ondermijnen. Daarnaast zouden deze instrumenten niet in verhouding staan tot de kleinschaligheid van een Programma zoals het Belgische Programma EFMZVA. Bijkomend zou de invoering van financieringsinstrumenten mogelijk ten koste gaan van de efficiënte uitvoering van het Programma en bijkomende administratieve lasten meebrengen voor zowel de beheersautoriteit alsook de potentiële begunstigden binnen de visserijsector.

Indicatoren

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), ii)

Tabel 20: Outputindicatoren SD 2A

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Doelstelling (2029)
2	A	EFMZVA	-	-	Aantal concrete acties	Aantal	8	30

Tabel 21: Resultaatsindicatoren SD 2A

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Uitgangsof referentiewaarde	Referentiejaar	Doelstelling (2029)	Bron van gegevens [200]	Opmerkingen [200]
2	A	EFMZVA	-	-	1: Nieuwe productiecapaciteit 2: Behouden aquacultuurproductie 8: profiterende personen 10: Acties die bijdragen aan een goede milieutoestand 11: Ondernemingen dat de sociale duurzaamheid verhoogt 13: samenwerking sactiviteiten tussen belanghebbenden 14: Mogelijk gemaakte innovaties 17: Entiteiten met een betere	1: ton/jaar 2: ton/jaar personen 8: aantal personen 10: aantal acties 11: aantal entiteiten 13: aantal acties 14: aantal nieuwe producten, diensten, processen, bedrijfsmodellen of methoden	1: 0 2: 0 8: 0 10: 0 11: 0 13: 0 14: 0 17: 0 21: 0	2021	1: 384 2: 40 8: 60 10: 6 11: 2 13: 4 14: 10 17: 4 21: 4	Eigen inschatting en berekeningen Ervaringen voorgaande programmaperiode Data Statbel	De ontwikkeling van de aquacultuursector is grotendeels afhankelijk van macro-economische factoren

				hulpbronefficiëntie bij productie en/of verwerking	17: aantal entiteiten						
				21: Beschikbaar gestelde gegevensreeks en en advies	21: aantal						

Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt c)

Tabel 22: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA, SD 2A

Nr. van de prioriteit	Specifieke doelstelling	Type interventie	Code	Bedrag (in EUR) KLIMAATBIJDRAGE	Bedrag (in EUR) MILIEUBIJDRAGE
2	A	Bevordering van omstandigheden voor een economisch levensvatbare, concurrerende en aantrekkelijke visserij-, aquacultuur- en verwerkingssectoren	2	1.500.000	1.500.000
			3	250.000	250.000
			9	80.000	80.000
		Het bijdragen tot klimaatneutraliteit			
		Diergezondheid en welzijn			

2.1.2.2. *Bevordering van de afzet, de kwaliteit en de toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van die producten*

Interventies van de fondsen

Bijbehorende typen acties

Referentie: artikel 22,, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening

Actietype 2.B.1.: Bevorderen van de afzet

Dit actietype bestaat uit volgende concrete acties gericht op afzetbevordering:

- **Productie- en Marketingplannen:** Het betreft in dit geval specifiek de opmaak en uitvoering van de productie- en marketingplannen (PMP) die opgemaakt worden door erkende producentenorganisaties in de visserij- en of aquacultuursector, in uitvoering van art. 28 van de GMO-Verordening (Ver. (EU) 1379/2013).
- **Bewustmakingscampagnes en promotie gericht op het brede publiek:** deze concrete actie omvat acties gerelateerd aan de algemene bewustmaking en het bevorderen van de kennis van het brede publiek omtrent lokale productie. Dergelijke bewustmaking kan bestaan uit specifieke acties die betrekking hebben op het uitvoeren van Public Relations (PR), communicatie- en promotiecampagnes en dienen ondernomen te worden door een publieke instelling.
- **De ontwikkeling en implementatie van certificaten en kwaliteitskeurmerken:** het betreft steun voor de ontwikkeling en/of implementatie van nieuwe of bestaande kwaliteitskeurmerken en certificaten gerelateerd aan duurzame en lokaal geproduceerde aquatische voedingsproducten doorheen de keten.

De certificering en etikettering moeten op objectieve en transparante wijze bijdragen aan de consumenten kennis over het betreffende product.

- **Het bevorderen van de traceerbaarheid van aquatische voedingsproducten:** het betreft steun voor de ontwikkeling en implementatie van systemen die de traceerbaarheid van lokale aquatische producten doorheen de volledige voedingsketen bevorderen. Acties hebben tot doel om de consument op objectieve wijze over de afkomst van aangekochte producten te informeren. Acties moeten steeds verder gaan dan wat (o.a. vanuit controledoelinden) wettelijk verplicht is.
- **Opstartsteun voor producenten- en brancheorganisaties:** het betreft steun, beperkt in tijd, voor de opstart van een producenten- of brancheorganisatie binnen de visserij of aquacultuursector. De steun heeft betrekking op kosten gerelateerd aan administratie, personeel en de organisatie van samenkomsten (digitaal en fysiek).

Actietype 2.B.2.: Bevorderen van investeringen in kwalitatieve en duurzame verwerking van lokale aquatische producten

De concrete invulling van dit actietype bestaat uit een economische, ecologische en sociale component:

Op economisch vlak:

- **Productieve investeringen voor de verwerking en kwaliteitsverhoging van lokaal aangevoerde en gekweekte aquatische producten:** hierbij gaat het om investeringen in aangepaste materialen en processen voor de verwerking alsook de kwaliteitsverhoging van lokale soorten. Toename van de totale verwerkingscapaciteit is geen voorwaarde aangezien het ook kan gaan over een heroriëntatie naar de verwerking van lokale soorten of het toevoegen van waarde zonder bijkomende afzet na te streven.
- **Valorisatie van nevenstromen:** acties die een circulair productiemodel nastreven door de verwerking en valorisatie van nevenstromen afkomstig van duurzaam geëxploiteerde aquatische bronnen

Op ecologisch vlak:

- **Energie-efficiëntie:** acties die de vermindering van energieverbruik of de aanpassing naar duurzamere energiebronnen nastreven. Het kan hier gaan over efficiëntere koeling, isolatie, etc.
- **Preventie van milieuvervuiling/verontreiniging:** acties gerelateerd aan het verminderen of vermijden van vervuiling door uit verwerking-gerelateerde activiteiten (bv. door omschakeling naar milieuvriendelijkere verpakking of de reductie van visafval)
- **Waterverbruik- en kwaliteit:** acties gerelateerd aan het efficiënt gebruik van water en de verbetering van de kwaliteit van het afvalwater

Op sociaal vlak streven we bijgevolg naar het verbeteren van de werkomstandigheden van werknemers binnen de visverwerking.:

- **Investerings gericht op het verbeteren van de gezondheid, veiligheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden:** het betreft investeringen in visverwerkingsbedrijven die rechtstreeks tegemoet komen aan het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van werknemers, rekening houdende met de hedendaagse vereisten en verder gaand dan wat minimaal wettelijk verplicht is.

De investeringssteun is voorbehouden aan ondernemingen die voldoen aan de Europese definitie van een KMO.

Actietype 2.B.3.: Bevorderen van kennis en vaardigheden voor de verwerking van lokale aquatische producten

- **Training en kennisopbouw voor de verwerking van vis:** het omvat financiële ondersteuning voor acties gericht op de ontwikkeling van de kennis en vaardigheden voor het verwerken en verhandelen van lokale aquatische producten. Hiermee kan worden bijgedragen aan een hogere rendabiliteit en minder voedselverlies (bv. door efficiënter fileren), verhoogde kennis over (lokale) visserijproducten en het belang van duurzame productie, meer aandacht voor veiligheid en gezondheid, etc.

Actietype 2.B.4.: Onderzoek en innovatie naar de duurzame verwerking van lokale aquatische producten

Acties inzake onderzoek en innovatie moeten bekeken worden in het verlengde van de ecologische en economische aspecten inzake duurzaamheid zoals aangekaart bij AT 2.B.2. (investeringssteun) en kunnen worden omschreven als volgt:

- **Onderzoek en innovatie naar duurzame verwerking van lokale aquatische producten:** in dit geval betreft het innovatieve onderzoeksprojecten (inclusief pilootprojecten) met als doel om praktijkgerichte oplossingen tot stand te brengen voor de verwerking en bewerking van lokaal geproduceerde aquatische producten.

Actietype 2.B.5.: Investerings in vissershavens (aanlandingsplaatsen) en afslagen ten behoeve van de visserij- en aquacultuursector

Concreet betreft het investeringssteun voor aanpassingen aan de infrastructuur van aanlandingsplaatsen in vissershavens en visafslagen, die bijdragen tot:

- **Verminderen van de milieu-impact:** het betreft investeringen die de algemene milieu-impact van visserij- en aquacultuur-gerelateerde activiteiten in havens en visveilingen vermindert. Concreet kan het gaan om investeringen die het waterverbruik verminderen of de kwaliteit van afvalwater verhogen, alsook investeringen die milieuvervuiling (als gevolg van visserij of aquacultuur gerelateerde activiteiten in havens en visveilingen) vermijden.
- **Bevorderen van de productkwaliteit en voedselveiligheid:** het betreft investeringen in infrastructuur van havens en visveilingen die verder gaan dan wettelijk verplicht om te voorzien dat lokaal aangevoerde visserij- en aquacultuurproducten hun kwaliteit behouden en bijdragen aan het waarborgen van de voedselveiligheid.
- **Bevorderen van de veiligheid, gezondheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden:** het betreft investeringen in land-gebaseerde infrastructuur in havens en veilingen die de gezondheid en veiligheid van zowel vissers en werknemers gerelateerd aan de visserij- en aquacultuursector tegemoet komen
- **Investerings in vissershavens en afslagen ter uitvoering van de aanlandingsverplichting:** het betreft investeringen in infrastructuur die inspelen op de uitdagingen die ontstaan door de implementatie van de aanlandingsverplichting, bv. de uitbouw van faciliteiten om ongewenste bijvangsten aan te nemen en de traceerbaarheid doorheen de keten te garanderen.
- **Investerings in infrastructuur van vissershavens (aanlandingsplaatsen) ter ondersteuning van de maricultuur:** het betreft concreet de uitbouw van de benodigde infrastructuur voor de veilige en efficiënte ontvangst van vaartuigen, werktuigen, goederen en personeel bestemd voor de mariene aquacultuur op zee.

Acties met betrekking tot de uitbouw van infrastructuur in havens (aanlandingsplaatsen) moeten vertrekken vanuit een collectief belang en zijn bijgevolg enkel uit te voeren door publieke instellingen.

Specifiek voor visafslagen is er de bijkomende mogelijkheid tot steun gericht op aanpassingen van infrastructuur en processen voor:

- **Bevorderen van de digitale integratie:** het betreft innovatieve investeringen gericht op de digitalisatie van processen om deze te verduurzamen en af te stemmen op de behoeften van de andere schakels in de visserijketen en daarmee de centrale rol van visafslagen te bestendigen
- **Bevorderen van de energie-efficiëntie:** het betreft investeringen die gericht zijn op de reductie van het energieverbruik (bv. isolatie, aangepaste koeling, ...)

Actietype 2.B.6. Compensatie in geval van aanzienlijke marktverstoring

- **Compensatie in geval van aanzienlijke marktverstoring:** het betreft de mogelijkheid om marktdeelnemers in de visserij- en aquacultuursector te compenseren voor gederfde inkomsten of extra kosten indien zich uitzonderlijke gebeurtenissen voordien die een aanzienlijke verstoring van de markten tot gevolg hebben. Dit op basis van art. 26, lid 2, a), EFMZVA-Ver.. De steun kan uitsluitend worden toegekend indien de Europese Commissie bij uitvoeringsbesluit een buitengewone gebeurtenis vastgesteld heeft.

Belangrijkste doelgroepen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Producenten
- Kennis- en onderzoekinstellingen
- De burger/consument
- PO's/BO's
- Publieke instellingen
- Visafslagen
- Vishandelaars en visverwerkers

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal het EFMZVA, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het Programma waarborgen. In essentie zijn er geen specifieke bepalingen van toepassing binnen het Belgisch Programma die de veiligstelling van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie in het gedrang brengen, in zoverre bepaalde beperkingen niet reeds opgelegd werden vanuit de na te leven Europese, nationale en regionale regelgeving.

Beoogde specifieke gebieden, inclusief het geplande gebruik van territoriale instrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

De interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben voornamelijk betrekking op de Belgische visverwerkende sector, met inbegrip van de personen tewerkgesteld in deze sector, alsook de primaire productiesectoren visserij en aquacultuur. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien. Enkel in het kader van de publieke promotiecampagnes (bv. deelname aan internationale beurzen) of in het kader van de ontwikkeling van kwaliteits- en duurzaamheidskeurmerken (bv.

bij Europese samenwerkingsverbanden om schaalvoordelen te benutten) kunnen bepaalde acties van transnationale aard zijn.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Binnen het Belgische Programma zal geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten. De invoering van financieringsinstrumenten zou een te vermijden complexiteit vormen die de slaagkansen van bepaalde maatregelen zou kunnen ondermijnen. Daarnaast zouden deze instrumenten niet in verhouding staan tot de kleinschaligheid van een Programma zoals het Belgische Programma EFMZVA. Bijkomend zou de invoering van financieringsinstrumenten mogelijk ten koste gaan van de efficiënte uitvoering van het Programma en bijkomende administratieve lasten meebrengen voor zowel de beheersautoriteit alsook de potentiële begunstigden binnen de visserijsector.

Indicatoren

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), ii)

Tabel 23: Outputindicatoren, SD 2B

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Doelstelling (2029)
2	B	EFMZVA	-	-	Aantal concrete acties	Aantal	10	38

Tabel 24: Resultaatsindicatoren, SD 2B

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Uitgangspunt of referentiewaarde	Referentiejaar	Doelstelling (2029)	Bron van gegevens [200]	Opmerkingen [200]
2	B	EFMZVA	-	-	6: Gecreëerde banen 7: Behouden banen 8: profiterende personen 10: Acties die bijdragen aan een goede milieutoestand	6: aantal personen 7: Behouden banen 8: profiterende personen 10: aantal acties	6: 0 7: 0 8: 0 10: 0 11: 0 14: 0 16: 0 17: 0 20: 0	16: 2020 Overige: 2021	6: 10 7: 0 8: 490 10: 7 11: 5 14: 4 16: 5.308 17: 7	PMP, 2020 VLAM, 2020 Eigen inschatting en berekeningen Ervaringen voorgaande	7: compensatie voor aanzienlijke marktverstoring wordt als voorzorgsmaatregel opgenomen, waardoor de instelling van een

				11: Ondernemen dat de sociale duurzaamheid verhoogt	11: aantal entiteiten			20: 2,25 mio EUR	programm aperiode	doelwaarde niet relevant is
				14: Mogelijk gemaakte innovaties	14: aantal nieuwe producten, diensten, processen, bedrijfsmodellen of methoden					16: voor de berekening van het aantal entiteiten wordt in rekening gebracht dat dezelfde entiteiten meermaals doorheen de programmaperiode kunnen profiteren van steun
				16: Entiteiten die profiteren van promotie- en voorlichtingsactiviteiten	16: aantal entiteiten					
				17: Entiteiten met een betere hulpbronefficiëntie	17: aantal entiteiten					
				20: Tweeëggebachte investeringen	20: EUR					

Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt c)

Tabel 25: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA, SD 2B

Nr. van de prioriteit	Specifieke doelstelling	Type interventie	Code	Bedrag (in EUR) KLIMAATBIJDRAGE	Bedrag (in EUR) MILIEUBIJDRAGE
2	B	Bevordering van omstandigheden voor een economisch levensvatbare, concurrerende en aantrekkelijke visserij-, aquacultuur- en verwerkingssectoren	2 3 7	2.184.000 300.000 0	2.184.000 300.000 0
		Het bijdragen tot klimaatneutraliteit			
		Compensatie voor onverwachte milieu-, klimatologische of volksgezondheidsgebeurtenissen			

2.1.3. Prioriteit 3: De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.3.1. Steun op grond van dit hoofdstuk wordt verstrekt voor interventies die helpen enerzijds de voorwaarden te scheppen voor een duurzame blauwe

economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en anderzijds de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen te bevorderen.

Interventies van de fondsen

Bijbehorende typen acties

Referentie: artikel 22,, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening

Actietype 3.A.1.: Kust-gebonden vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling (CLLD)

Gelet op de snelle ontwikkelingen en uitgebreide steun die vanuit Vlaanderen reeds voorzien wordt voor de ontwikkeling van de blauwe economie, is het van belang om ook de lokale kust-gebonden visserij- (en potentieel aquacultuur-) gemeenschap mee in het verhaal te betrekken. De concrete acties die voor steun in aanmerking komen onder dit actietype zijn:

- **Vorbereidende acties voor de opbouw van CLLD:** waaronder de ontwikkeling en implementatie van een lokale strategie voor CLLD
- **Het beheer van CLLD:** dit beheer zal moeten worden uitgevoerd binnen de structuur van de (Europees bepaalde) Fisheries Local Action Groups (FLAGs) en in partnerschap met de meest relevante lokale kust-actoren die nauw betrokken zijn bij de visserij en aquacultuursector. Daarbij kan gedacht worden aan lokale besturen, publieke autoriteiten, industrie, wetenschap, lokale verenigingen, etc... Door de beperkte samenhang en aanwezigheid van lokale gemeenschappen in de visserij- en aquacultuursector zal met name voldoende aandacht moeten worden besteed aan capacity-building (waaronder de organisatie van evenementen, workshops, ...).
- **De uitvoering van acties onder CLLD:** het betreft acties die breder gaan dan de traditionele visserij- en aquacultuuractiviteiten en zich richten op onder andere, (eco-)toerisme en cultuur, korte keten en diversificatie en innovatie van het aanbod, bottom-up gedreven innovaties, ecologische initiatieven, informatieve campagnes en andere ondersteunende initiatieven die bijdragen tot het creëren van een band met de burger of gericht zijn op integratie met de blauwe economie. Dit laatste aspect kan met name bereikt worden door de diversificatie van activiteiten, waarbij men niet-visserij gerelateerde nevenactiviteiten ontwikkelt, met als doel om de bron van bedrijfsinkomsten te kunnen verbreden. Het kan hier gaan over activiteiten die bijdragen aan de blauwe economie in de brede zin (bv. zee-toerisme, milieudiensten, maricultuur, datacollectie, ...). De doelgroep voor diversificatie is het Klein Vloot Segment (KVS). Daarbovenop moet er ook aandacht zijn voor het verkennen van het potentieel van een professioneel kleinschalig kustvisserijsegment, binnen de toelaatbare grenzen van de Belgische vlootcapaciteit.

De ontwikkeling van CLLD zal met name steeds in overeenstemming moeten zijn met de algemene Belgische programmadoelstellingen om te streven naar verduurzaming, wendbaarheid en weerbaarheid, alsook sterkere lokale partnerschappen ten dienste van een hechte en kwalitatieve lokale aquatische waardeketen.

Acties onder CLLD zijn niet toegankelijk voor niet-KMO's.

Belangrijkste doelgroepen

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Lokale visserij- en aquacultuurgemeenschap
- Kennis- en onderzoekinstellingen
- De burger/consument
- Kustgebonden toerisme

- Publieke instellingen
- Visafslagen
- Vishandelaars en visverwerkers
- Recreatieve visserijgemeenschap

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 ‘Randvoorwaarden’ zal het EFMZVA, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het Programma waarborgen. In essentie zijn er geen specifieke bepalingen van toepassing binnen het Belgisch Programma die de veiligstelling van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie in het gedrang brengen, in zoverre bepaalde beperkingen niet reeds opgelegd werden vanuit de na te leven Europese regelgeving.

Voor wat betreft CLLD heeft het net het unieke kenmerk dat het, mits een regionale focus op het kustgebied, een inclusieve samenwerking nastreeft waarbij een diverse demografische samenstelling binnen de actiegroep (FLAG) van groot belang is en bottom-up initiatieven gestimuleerd worden.

Beoogde specifieke gebieden, inclusief het geplande gebruik van territoriale instrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

CLLD richt zich specifiek op het Belgische kustgebied. Een omvangrijke inkijk in de sociale en economische omgeving van het Belgische kustgebied is te vinden in themahoofdstuk 11 van het Compendium Kust en Zee (2018; <http://www.compendiumkustzee.be/nl/node/548?module=ref&refid=303104>). Dit werkstuk omschrijft de kustzone als zijnde de 10 kustgemeenten en 9 hinterlandgemeenten en stelt het aantal inwoners vast op 423.146. De voornaamste professionele visserij- en aquacultuuractiviteiten (en gemeenschappen) zitten echter geconcentreerd rond de huidige visafslagen: Nieuwpoort, Zeebrugge en Oostende, hoewel ook in andere kustgemeenten nog steeds activiteiten opgezet worden gerelateerd aan bv. visserijfolklore en -traditie (o.a. Oostduinkerke en Blankenberge).

De interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben voornamelijk betrekking op de Belgische kustzone, met inbegrip van de visserij- en aquacultuurgemeenschappen actief binnen deze regio. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien, tenzij het activiteiten betreft inzake samenwerking en kennisuitwisseling met FLAG's uit andere Europese lidstaten.

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Binnen het Belgische Programma zal geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten. Deze instrumenten staan namelijk niet in verhouding tot de kleinschaligheid van een Programma zoals het Belgische Programma EFMZVA, en al zeker niet in verhouding tot de kleinschaligheid van CLLD binnen het Belgische Programma. Bijkomend zou de invoering van financieringsinstrumenten mogelijk ten koste gaan van de efficiënte uitvoering van het Programma en bijkomende administratieve lasten meebrengen voor zowel de beheersautoriteit alsook de potentiële begunstigden binnen de visserijsector.

Indicatoren

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt d), ii)

Tabel 26: Outputindicatoren, SD 3A

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Doelstelling (2029)
3	A	EFMZVA	-	-	Aantal concrete acties	Aantal	5	28

Tabel 27: Resultaatsindicatoren, SD 3A

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Fonds	Regiocategorie	ID [5]	Indicator [255]	Meeteenheid	Uitgangsof referentiewaarde	Referentiejaar	Doelstelling (2029)	Bron van gegevens [200]	Opmerkingen [200]
3	A	EFMZVA	-	-	13: Samenwerkingsactiviteiten tussen belanghebbenden 19: Acties ter verbetering van de bestuurscapaciteit	13: aantal acties 19: aantal acties	13: 0 19: 0	2021	13: 23 19: 5	Eigen inschattingen Ervaringen verleden en andere Europese FLAG's	

Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt c)

Tabel 28: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor het EFMZVA, SD 3A

Nr. van de prioriteit	Specifieke doelstelling	Type interventie	Code	Bedrag (in EUR) KLIMAATBIJDRAGE	Bedrag (in EUR) MILIEUBIJDRAGE
1	A	Vorbereidende acties CLLD	13	0	0
		Uitvoering strategie CLLD	14	440.000	440.000
		Operationele en stimuleringskosten CLLD	15	0	0

2.2. Sectie 2B: Prioriteiten technische bijstand

2.2.1. Prioriteit voor technische bijstand overeenkomstig artikel 36, lid 4, van de GB-Verordening

Referentie: art. 22, lid 3, punt e), van de GB-verordening

Afhankelijk van de uitkomst in het Belgisch Partnerschapsakkoord moet bekeken worden of dit onderdeel van toepassing is voor het Belgisch Programma EFMZVA. Voorlopig wordt er van uit gegaan dat er gebruik zal worden gemaakt van een forfait voor technische bijstand op basis van art. 36, lid 5, van de GB-Verordening.

2.2.2. Prioriteit voor technische bijstand overeenkomstig artikel 37

Referentie: art. 22, lid 3, punt f), van de GB-verordening

Dit onderdeel is niet van toepassing voor het Belgisch Programma EFMZVA, aangezien België geen gebruik zal maken van artikel 37.

3. SECTIE 3: FINANCIERINGSPLAN

Op basis van de ervaringen uit de huidige programmaperiode (2014 – 2020), de streefdoelen zoals ze in voorliggend Programma opgenomen zijn en rekening houdend met de opgelegde Europese vereisten komt Vlaanderen tot volgend indicatief financieel plan voor de periode 2021 – 2027:

Tabel 11 A volgens art. 36 (5) (Annex V, CPR): Indicatieve financiële allocatie voor het EFMZVA en nationale bijdrage (Vlaanderen)							
Prioriteit	Specifieke Doelstelling (zie Annex II, EMVAF-Ver.)	Basis voor berekening EU steun	Uniebijdrage		Nationale publieke bijdrage	Totaal	Cofinancieringspercentage (max. 70% per SD)
			Uniebijdrage zonder TB volgens art. 30(5)	Uniebijdrage voor TB (6%)			
Prioriteit 1		publiek	21 433 809,58	1 286 028,58	14 549 999,50	37 269 837,66	
	1.1.1 (alle acties behalve deze onder art. 17 en 19)	publiek	2 264 150,94	135 849,06	2 400 000,00	4 800 000,00	50%
	1.1.2 (acties onder art. 17 en 19)	publiek	4 858 490,57	291 509,43	5 150 000,00	10 300 000,00	50%
	1.2	publiek	283 018,87	16 981,13	300 000,00	600 000,00	50%
	1.3	publiek	0,47	0,03	0,5	1,00	50%
	1.4	publiek	12 943 396,23	776 603,77	5 880 000,00	19 600 000,00	70%
	1.5	publiek	0	0	0	-	
	1.6	publiek	1 084 752,51	65 085,15	819 999,00	1 969 836,66	58%
Prioriteit 2		publiek	9 386 792,92	563 207,58	9 050 000,50	19 000 001,00	
	2.1	publiek	3 962 264,15	237 735,85	4 200 000,00	8 400 000,00	50%
	2.2	publiek	5 424 528,77	325 471,73	4 850 000,50	10 600 001,00	54%
Prioriteit 3		publiek	1 981 132,08	118 867,92	900 000,00	3 000 000,00	
	3.1	publiek	1 981 132,08	118 867,92	900 000,00	3 000 000,00	70%
Prioriteit 4		publiek	-	-	-	-	
	4.1	publiek	-	-	-	-	
Technische bijstand volgens art. 32	5.1. (art. 32)	publiek	0	0	0	0	
Totaal			32 801 734,58	1 968 104,08	24 500 000,00	59 269 838,66	59%
Totale Vlaamse cofinanciering (na aftrek federale gedeelte onder SD 1.6.)					23 900 000,00		
Maximale steun EU en Vlaanderen			32 801 734,58	1 968 104,08	23 900 000,00		
			Som Uniebijdrage:	34 769 838,66			

¹ Het budget dat toegekend werd onder post 1.1.1. en 1.1.2. hoort op basis van de huidige interpretatie thuis binnen één specifieke doelstelling, met name SD 1 A (of: 1.1.) (zie bijlage II, EFMZVA-Ver.). Posten 1.1.1 en 1.1.2. zijn met andere woorden communicerende vaten, waarvan de budgetten onderling verschuifbaar zijn. Het budget dat voorlopig toegekend werd onder 1.1.2. moet aanschouwd worden als het maximaal mogelijke budget voor investeringssteun onder art. 17 en 19. In de praktijk zal het toegekende budget voor deze artikelen allicht lager uitvallen, waardoor budget verschuift naar post 1.1.1.. Het budget voor investeringssteun onder 1.1.2. voldoet op basis van deze voorzorgsbepaling, samen met het budget van post 1.2. en 1.3., aan de opgelegde voorwaarden onder art. 5, lid 5, van de EFMZVA-Ver..

4. SECTIE 4: RANDVOORWAARDEN

Deze sectie (Randvoorwaarden) is onder voorbehoud van de vervollediging en harmonisatie met de andere Fondsen in het kader van het Belgisch partnerschapsakkoord

Randvoorwaarden (zie bijlage III, GB-verordening)	Fonds	Specifieke doelstelling (nvt op EFMZVA)	Naleving van de randvoorwaarde	Criterium	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				Criterium 1 Criterium 2 ...	J/N J/N	[max. 500 tekens per criterium]	[max. 1000 tekens per criterium]
Doeltreffende monitoringmechanismen en van de markt voor overheidsopdrachten	EFMZV A	/	Ja	<p>Criterium 1</p> <p>Overeenkomstig de Uniewetgeving inzake aanbestedingen bestaan er monitoringmechanismen voor alle overheidsopdrachten en de aanbesteding ervan in het kader van de fondsen Deze vereiste omvat:</p> <p>1. Regelingen om ervoor te zorgen dat er doeltreffende en betrouwbare gegevens worden vergaard over procedures voor overheidsopdrachten boven de drempels van de Unie overeenkomstig de</p>	<p>Criterium 1</p> <p>Ja</p>	<p>Criterium 1</p> <p>Alle begunstigden zijn onderworpen aan het respecteren van de wetgeving</p> <p>Wetten :</p> <p>1. Plaatsing en gunning van een overheidsopdracht : Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten;</p> <p>2. toewijzing van een overheidsopdracht : Wet van 17 juni 2013 betreffende de motivering, de informatie en de rechtsmiddelen inzake</p>	<p>Criterium 1</p> <p>Zie bepalingen wet Overheidsopdrachten (wet OO) van 17/6/2016 en KB plaatsing van 18/6/2017) Artikel 163 van de wet voorziet in de omzetting van artikel 83 van richtlijn 2014/24/EU en artikel 99 van richtlijn 2014/25/UE. Artikel 163 van de Wet OO gaat over de handhaving en monitoring. (zie ook artikel 36, §5 voorlaatste lid, 105 KB Plaatsing)</p>

				<p>rapportageverplichtingen van de artikelen 83 en 84 van Richtlijn 2014/24/EU en de artikelen 99 en 100 van Richtlijn 2014/25/EU.</p>	<p>overheidsopdrachten, bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten en concessies.</p> <p>Koninklijke besluiten :</p> <p>1. Plaatsing en gunning van een overheidsopdracht : Koninklijk besluit van 18 april 2017 inzake plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren;</p> <p>2. toewijzing van een overheidsopdracht : Koninklijk besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten.</p> <p>-> De verplichting om belangenconflicten bij plaatsing te voorkomen, ontdekken en bijsturen is voorzien in de artikelen 6 en 69 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten en in artikel 51 van het Koninklijk besluit van 18 april 2017 inzake plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren</p>	<p>Artikel 164 voorziet in de omzetting van artikel 84 van richtlijn 2014/24/IE en van artikel 100 van de richtlijn 2014/25/UE. Artikel 164 van de wet gaat over de te bewaren informatie</p> <p>Mogelijke plaatsen voor publicatie :</p> <ul style="list-style-type: none"> - het platform e-notificatie, beschikbaar op de site publicprocurement, die toegang verleent tot de aanbestedingsberichten in de bulletin der aanbestedingen (BDA). - Free Market (Ex : aanbestedingen waarvan het bedrag kleiner is dan de nationale aanmeldingsdrempel voor publicatie) - Publicatieblad van de Europese Unie <p>-> De eindbegunstigde van het Fonds moet zich engageren om de wetgeving overheidsopdrachten te respecteren en in het bijzonder alle</p>
--	--	--	--	--	---	---

							belangenconflicten te voorkomen. Zie website https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/belgische-regelgeving
				<p>Criterium 2 2. Regelingen om ervoor te zorgen dat de gegevens betrekking hebben op ten minste de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kwaliteit en intensiteit van de concurrentie: naam van de winnende inschrijver, aantal initiële inschrijvers en waarde van de overeenkomst; b) informatie over de definitieve prijs na voltooiing en over de deelname van kmo's als directe inschrijvers, indien de nationale systemen die informatie verstrekken. 	<p>Criterium 2 Ja</p>	<p>Criterium 2</p>	<p>Criterium 2 a) Gebruikers moeten per fase gegevens registreren. Ze worden gevraagd naar volgende gegevens:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Gegevens van de overheidsopdracht (titel, cpv, plaatsingsprocedure, percelen...) o Gegevens over duurzaamheid en innovatie (opgelet, vragen in herziening) o Gegevens over de ontvangen offertes (inschrijver, offertebedragen, beoordeling) o Gegevens over hoeveel er finaal besteed werd op het einde van de opdracht / het perceel

							<p>b) Voor de gegevens van de ondernemingen, wordt er bij eDelta een koppeling gelegd met MAGDA. Een gebruiker kan dus aan de hand van de naam of het KBO-nummer de juiste onderneming selecteren. Voor KMO-participatie is er einde vorig jaar een project opgezet met Agentschap Informatie Vlaanderen om aan de hand van een MAGDA-dienst na te gaan welke van de inschrijvers een KMO is. Dit project is nog in de testfase. Momenteel zijn dus nog geen data beschikbaar. We verwachten wel deze jaarhelft de gegevens nog in onze rapporten te kunnen verwerken.</p>
				<p> criterium 3</p> <p>3. Regelingen om te zorgen voor monitoring en analyse van de gegevens door de bevoegde nationale autoriteiten overeenkomstig artikel 83, lid 2, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 2, van Richtlijn 2014/25/EU</p>	<p> criterium 3</p> <p>Ja</p>	<p> criterium 3</p>	<p> criterium 3</p>
				<p> criterium 4</p>	<p> criterium 4</p>	<p> criterium 4</p>	<p> criterium 4</p>

				4. Regelingen om de resultaten van de analyse publiek beschikbaar te stellen overeenkomstig artikel 83, lid 3, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 3, van Richtlijn 2014/25/EU.	Ja		
				<p> criterium 5</p> <p>5. Regelingen om ervoor te zorgen dat alle informatie die wijst op vermoedelijke situaties van inschrijvingsvervalsing wordt gemeld aan de bevoegde nationale organen overeenkomstig artikel 83, lid 2, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 2, van Richtlijn 2014/25/EU</p>	<p> criterium 5</p> <p>Ja</p>	<p> criterium 5</p>	<p> criterium 5</p> <p>Artikel 165 voorziet in de omzetting van artikel 85 van richtlijn 2014/24/EU en neemt gedeeltelijk de bepalingen van artikel 160 van het koninklijk besluit van 15 juli 2011 over. Artikel 165 handelt over de statistische verplichtingen.</p> <p>Artikel 166 gaat over administratieve samenwerking.</p> <p>Bij het Koninklijk besluit van 15 april 2018 tot aanduiding van een aanspreekpunt voor de samenwerking met de Europese Commissie inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten werd de federale overheidsdienst Kancelarij van de Eerste Minister, Algemene Directie Coördinatie en Juridische zaken, Dienst</p>

							Overheidsopdrachten, aangeduid als aanspreekpunt voor de samenwerking met de Europese Commissie.
Instrumenten en capaciteit voor de effectieve toepassing van de staatssteunregels	EFMZV A	/	Ja	<p>Criterium 1</p> <p>De beheerautoriteiten hebben de instrumenten en de capaciteit om de naleving van de staatssteunregels te controleren:</p> <p>1. met betrekking tot ondernemingen in moeilijkheden en ondernemingen die aan een terugvorderingsverplichting zijn onderworpen;</p>	<p>Criterium 1</p> <p>Ja</p>	<p>Criterium 1</p> <p>Door raadplegen van:</p> <p>a) de balanscentrale van de NBB voor de beoordeling van de financiële toestand</p> <p>b) Bedrijven waarvan een terugvordering wordt geëist (terugvordering van staatssteun): Decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren. Voor de eventuele terugvordering van toegekende steun kan beroep gedaan worden op de CIC. Haar taak omvat de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen van zowel het Vlaamse Gewest als de Vlaamse</p>	<p>Indien de steun gegeven wordt voor zaken die niet onder art 42 VWEU valt (o.a. art 30 t.e.m. 33 van Verord 2021/1139, wordt nagegaan of de steun compatibel is met art 107 VWEU op basis van 1) is de begunstigde een economische operator, 2) valt de steun onder een de minimis verordening, een groepsvrijstellingsverordening, of moet er een aanmelding conform art 108(...) VWEU gebeuren .</p> <p>Zie beheers en controlesysteem (BCS)</p> <p>In dit geval kan een verklaring op eer van betrokken gevraagd worden dat hij aan de staatssteunvoorwaarden of bepaalde aspecten ervan voldoet</p> <p>Wordt op een case by case basis nagegaan telkens er een aanvraag tot steun is onder art. 30 t.e.m. 33 van Verord. 2021/1139.</p>

						Gemeenschap, en de instellingen die eronder ressorteren. Ze is opgericht om de invorderingsexpertise te centraliseren, en treedt op wanneer bepaalde sommen niet meer geïnd kunnen worden door de behandelende administraties.	Een procedure hiertoe wordt vastgelegd in het beheers- en Controlesysteem (BCS).
				Criterium 2 2. door toegang tot deskundig advies en richtsnoeren inzake staatssteun die worden verstrekt door deskundigen van lokale of nationale instanties.	Criterium 2 Ja	Criterium 2 Door toegang tot deskundig advies van: a) eigen staatssteunexpertise binnen de dienst visserij b) een staatssteunspecialist binnen de juridische diens van het departement landbouw en visserij c) Staatssteun coördinator voor de Vlaamse overheid binnen het Agentschap Ondernemen	
Doeltreffende toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten	EFMZV A	/	Ja	Criterium 1 Er is voorzien in doeltreffende mechanismen om de naleving van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het	Criterium 1 Ja	Criterium 1 Verklaring ter zake opgenomen in het aanvraagformulier en het respecteren er van wordt	Criterium 1 Begunstigden mogen geen inbreuken plegen tegen de bepalingen van het Handvest van de Grondrechten.

			<p>“Handvest”) te waarborgen, waaronder:</p> <p>1. regelingen om ervoor te zorgen dat de door de fondsen gesteunde programma's en de uitvoering daarvan conform zijn met de relevante bepalingen van het Handvest;</p>		<p>in de mate van het mogelijke op ad hoc basis gecontroleerd door de managementautoriteit. Zie aanvraagformulieren vast te leggen bij Ministerieel Besluit en te publiceren op de website van het Departement,</p>	<p>Inbreuken tegen het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie komen in principe niet voor in de Belgische visserij- en aquacultuursector.</p> <p>Kader dat in elk geval gerespecteerd wordt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikel 10, 11 bis en 22 van de Belgische Grondwet - Decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijke kansen- en gelijke behandelingsbeleid van 10 juli 2008 - Decreet houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt van 8 mei 200 <p>Voor de rest niet heel relevant voor EFMZV. Het gaat hem bij EFMZV veelal over vissersvaartuigen en daar zijn de omstandigheden nu eenmaal anders dan aan land</p>
			<p>Criterium 2</p> <p>2. regelingen voor rapportage aan het monitoringcomité over gevallen van door de fondsen gesteunde acties die niet conform zijn met het</p>	<p>Criterium 2</p> <p>Ja</p>	<p>Criterium 2</p> <p>Zie BCS: mochten er gevallen van non-conformiteit met het Handvest van de</p>	<p>Criterium 2</p>

				Handvest en klachten met betrekking tot het Handvest die zijn ingediend volgens de overeenkomstig artikel 69, lid 7, ingestelde regelingen.		grondrechten van de Europese Unie worden vastgesteld, dan wordt dit medegedeeld aan het monitoringcomité ook ontvangen klachten en het gevolg dat er aan gegeven wordt worden meegedeeld aan het monitoringcomité	
Uitvoering en toepassing van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCPRD) in overeenstemming met Besluit 2010/48/EG van de Raad	EFMZV A	/	Ja	<p>Criterium 1</p> <p>Er is voorzien in een nationaal kader voor de uitvoering van het UNCPRD, met onder meer:</p> <p>1. meetbare doelstellingen, gegevensverzameling en monitoringmechanismen;</p>	<p>Criterium 1</p> <p>Ja</p>	<p>Criterium 1</p> <p>Meetbare doelstellingen: Het Horizontaal Integratie- en Gelijkekansenbeleidsplan 2020-24 bevat 4 doelstellingen die raken aan de handicapmateries: beeldvorming, discriminatie, inclusie en toegankelijkheid. Het beleidsplan bevat de acties waar de minister van Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering samen met de collega-ministers uit verschillende beleidsdomeinen extra inspanningen levert – en waar ook extra investeringen gedaan worden. Het gaat om vernieuwende acties</p>	<p>Criterium 1</p> <p>Begunstigden mogen geen inbreuken plegen tegen de bepalingen van VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCPRD). Voor de rest niet heel relevant voor EFMZV. Het gaat hem bij EFMZV veelal over vissersvaartuigen en daar zijn de omstandigheden nu eenmaal anders dan aan land</p>

					<p>waarvoor we een extra financiële impuls voorzien.</p> <p>In 2017 werd een indicatorenset ter opvolging van de participatie van personen met een functiebeperking aan verschillende domeinen van het leven opgemaakt. De set vormt het vertrekpunt voor de verdere ontwikkeling van een monitor handicap die een potentiële meerwaarde vormen voor de opvolging van de uitvoering van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in Vlaanderen.</p> <p>Gegevensverzameling en toezichtmechanismen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Periodiek rapport België UNCRPD (2011) ☒ Slotopmerkingen periodiek rapport België (2014) ☒ Alternatief verslag Belgian Disability Forum (BDF) (2014) 	
--	--	--	--	--	---	--

						☐ Mid-term-evaluatie van UNCRPD door BDF (2017) ☐ Verslag door BDF in aanloop naar 2e periodiek rapport België UNCRPD (2019) ☐ 'list of issues' door Comité van de rechten van Personen met een handicap ter voorbereiding van het tweede en derde periodieke verslag. (2019) ☐ 2e en 3e periodiek verslag België (2020)	
				 criterium 2 2. regelingen om ervoor te zorgen dat het beleid, de wetgeving en de normen inzake toegankelijkheid naar behoren tot uiting komen in de voorbereiding en de uitvoering van de programma's;	 criterium 2 Ja	 criterium 2 Verklaring ter zake opgenomen in het aanvraagformulier en het respecteren er van wordt in de mate van het mogelijke op ad hoc basis gecontroleerd door de managementautoriteit Zie aanvraagformulieren vast te leggen bij Ministerieel Besluit en te	 criterium 2

						publiceren op de website van het Departement,	
				 criterium 3 3. regelingen voor rapportage aan het monitoringcomité over gevallen van door de fondsen gesteunde acties die niet conform zijn met het UNCRPD en klachten met betrekking tot het UNCRPD die zijn ingediend volgens de overeenkomstig artikel 69, lid 7, ingestelde regelingen.	 criterium 3 Ja	 criterium 3 Zie BCS: mochten er gevallen van non-conformiteit met het UNCRPD worden vastgesteld, dan wordt dit medegedeeld aan het monitoringcomité ook ontvangen klachten en het gevolg dat er aan gegeven wordt worden meegedeeld aan het monitoringcomité	 criterium 3

5. SECTIE 5: PROGRAMMA-AUTORITEITEN

Tabel 29: Programma-autoriteiten (België)

Programma-autoriteiten	Naam van de instelling [500]	Naam van de contactpersoon [200]	E-mail [200]
Beheersautoriteit	Vlaamse Overheid Departement Landbouw en Visserij Afdeling Beleidscoördinatie – en Omgeving Dienst Visserij Vlaams Administratief Centrum Koning Albert I-laan 1.2 bus 101 8200 Brugge	Guy Van Hecke	guy.vanhecke@lv.vlaanderen.be
Intermediaire instantie Beheersautoriteit (Gedelegeerde Beheersautoriteit)	Service Public de Wallonie (SPW), Direction Générale Agriculture, Ressources naturelles et Environnement (DG ARNE) Chaussée de Louvain 14 5000 Namur	Anne Dethy, Directrice	Anne.dethy@spw.wallonie.be
Auditautoriteit	Deze zal worden aangewezen via publieke overheidsopdracht bij aanvang van het Programma	-	-
Intermediaire instantie Auditautoriteit (gedelegeerde auditautoriteit)	Onafhankelijke auditautoriteit die zal worden aangewezen via publieke overheidsopdracht bij aanvang van het Programma	-	-
Orgaan dat betalingen van de Commissie ontvangt	TBD		
Waar van toepassing, de instantie of instanties die betalingen van de Commissie ontvangen in het geval van TB volgens artikel 30(5)	Instantie 1 TBD Instantie 2 Waalse overheid SPW-ARNE, DA, Direction de l'Enregistrement comptable	Instantie 1 (Vlaanderen) TBD Instantie 2 (Wallonië) Alain Ridelle, Directeur	Instantie 1 (Vlaanderen) TBD Instantie 2 (Wallonië) Alain.ridelle@spw.wallonie.be

Boekhoudfunctie in het geval deze functie toegekend is aan een instantie andere dan de beheersautoriteit	De boekhoudfunctie wordt toegekend aan de beheersautoriteit		
--	---	--	--

Tabel 30: het gedeelte van de percentages zoals bepaald in art. 30 (5)(b) die zouden worden vergoed aan de instanties die betalingen van de Commissie ontvangen in het geval van technische bijstand volgens art. 30(5) (in percentagepunten)

Instantie 1 (Vlaanderen)	86,35 p.p.
Instantie 2 (Wallonië)	13,65 p.p.

6. SECTIE 6: PARTNERSCHAP

Tekstveld [4.983 van de 10 000 tekens]

Contextschets

Het departement Landbouw en Visserij heeft de voorbereidende werkzaamheden gecoördineerd in het Vlaams gewest betreffende de opstelling van het Programma EFMZVA voor de periode 2021 – 2027. Binnen het Departement is de dienst Visserij aangewezen als de Belgische beheersautoriteit bevoegd voor de voorbereiding, het beheer en het uitvoering van het Programma EFMZVA. Gelet op de bevoegdheidsverdelingen over de verschillende gewesten, werd het Directoraat-generaal Landbouw, Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu (ARNE) van de Overheidsdienst van Wallonië (SPW) aangewezen als gedelegeerde beheersautoriteit voor het Waals Gewest. Tevens is deze overheidsdienst aangewezen voor de coördinatie van de voorbereiding voor de opstelling van het Programma EFMZV 2021 – 2027 in het Waalse Gewest.

Programmering en betrokkenheid in Vlaanderen

Voor wat betreft de voorbereidende stappen in het programmeringsproces in Vlaanderen werden deze naar analogie met de voorgaande programmaperiode, en rekening houdend met de vereisten in de nieuwe Programmamplate, volgens een logisch proces georganiseerd.

De meest meldenswaardige stappen in het programmeringsproces waren:

- Opstellen van een contextschets en analyse van de uitdagingen voor de visserij- en aquacultuursector in samenspraak met de meest relevante belanghebbenden
- Samenstelling van een of meerdere thematische SWOT- en Behoeftanalyse(s) voor alle Europese prioriteiten zoals bepaald in het voorstel EFMZV-Verordening, in samenspraak met de belanghebbenden
- Verfijnen en rangschikken van de geïdentificeerde behoeftes en potentiële concrete acties ter invulling van deze behoeftes in een interactieve stakeholderworkshop met uiteenlopende belanghebbenden
- Bepaling van een Vlaamse programmastrategie op basis van de geïdentificeerde (prioritaire) behoeftes en daaruit gedistilleerde krachtlijnen voor Vlaanderen
- Inventarisering van de voornaamste concrete acties op basis van hun niveau van belang en budgettaire impact in samenspraak met uiteenlopende focusgroepen
- Bundeling van concrete acties tot Vlaamse “actietypes” en toewijzing van de actietypes aan de meest toepasselijke Europese “Specifieke Doelstellingen” (en prioriteiten)
- Opmaak en uitgebreide actualisatie van het Vlaams gedeelte van het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur voor de periode 2021 – 2027 op basis van de Europese template en in samenspraak met de Strategische Stuurgroep Aquacultuur (SSAQ).
- Aanstelling erkende instantie ter uitvoering van de richtlijnen inzake de plan-MER procedure
- Uitschrijven Vlaams gedeelte programma EFMZVA op basis van de ter beschikking gestelde template (Annex V, CPR-Verordening)

Volgende stappen staan nog gepland op het moment van schrijven (augustus 2021):

- Goedkeuring plan-MER rapport
- Goedkeuring Programma op Vlaams niveau
- Goedkeuring Programma op Europees niveau

Betrokkenheid van belanghebbenden doorheen het programmeringsproces:

- Dankzij de vroege aanzet van de dienst Visserij om met de programmavoorbereidingen aan te vatten was het mogelijk om in de beginfase (doorheen 2019) te werken via fysieke samenkomsten. In eerste instantie betrof het een uitgebreide interactieve workshop waarbij stakeholders in onderling overleg

de meest prioritaire behoeftes moesten bepalen. De genodigde stakeholders werden actief aangemoedigd om aanwezig te zijn en vertegenwoordigden een divers aantal sectoren en instanties (producentenorganisaties, reders, regionale en federale overheden, ngo's, sectorexperts, economische partners, onderzoeks- en kennisinstellingen, etc.). In een tweede fase werden kleinere thematische focusgroepen georganiseerd om dieptegesprekken aan te gaan. Tot slot werd de uitkomst van de meest voorname stappen doorheen het programmeringsproces voorgelegd en besproken met voormelde belanghebbenden. Omwille van de inmiddels opgetreden gezondheids crisis werd voor een digitaal alternatief geopteerd. Daarnaast werd ook het Comité van Toezicht (CvT) steeds op de hoogte gehouden omtrent de voorbereidingen. De meeste leden van het CvT werden echter reeds actief betrokken doorheen het programmeringsproces.

- De meest meldenswaardige consultaties van de belanghebbenden waren:
  - o Najaar 2018: Toelichtingen omtrent het voorstel EFMZV 2021 – 2027 aan de visserij- en aquacultuursector
  - o Januari 2019: Consultatie kerngroep visserij- en aquacultuur omtrent de voornaamste sectoruitdagingen (op basis van VIRA 2018)
  - o Maart 2019: Interactieve workshop met een uitgebreide groep belanghebbenden ter verfijning en rangschikking geanalyseerde behoeftes
  - o Juni 2019: Voorstelling en bespreking ontwerp programmastrategie aan de Technische Werkgroep Visserij van SALV
  - o September – oktober 2019: Dieptebevragingen met zeven verschillende focusgroepen ter bespreking ontwerp strategie en bepaling voornaamste concrete acties
  - o November 2020 – februari 2021: Voorstelling en bespreking ontwerp van actietypes met de eerder bepaalde focusgroepen
  - o November 2020 – februari 2021: Voorstelling en bespreking ontwerp Vlaams gedeelte NSPA met belanghebbenden aquacultuur (met name SSAQ)
- Bovenop voormelde officiële consultatiemomenten vonden ook nog de noodzakelijke ad hoc overlegmomenten plaats met diverse stakeholders. Dit o.a. ter bespreking van specifieke aandachtspunten waaronder CLLD, Marien Milieu, etc.
- Verder bestond de plan-MER procedure uit twee publieke inspraakfasen, met name:
  - o Kennisgevingsfase: [Datum]
  - o Publieke Plan-MER fase: [Datum]
- Tot slot werd ook de Vlaamse regering tot goedkeuring gevraagd, en in het verlengde ervan SALV voor advies geconsulteerd. Met name:
  - o September 2019: Advies SALV betreffende het ontwerp van Programmastrategie
  - o April 2021: Goedkeuring conceptnota ontwerp Programma door de Vlaamse regering
  - o [Datum]: Goedkeuring Programma door de Vlaamse regering

7. SECTIE 7: COMMUNICATIE EN ZICHTBAARHEID

Tekstveld: 3.392 van de 4.500 tekens

1) Doelstellingen

In de voorgaande Programmaperiode (2014 – 2020) werd ingezet op een meer doorgedreven communicatiebeleid inzake het EFMZV en de projecten waaraan steun werd verleend. Dit door middel van zowel fysieke infomomenten (bv. Klankbordgroep) en de uitbreiding van digitale communicatie door toelichting over het Programma (bv. via brochure en website) en gesteunde projecten op zowel sociale media, de website van het Departement Landbouw en Visserij en een themazender (Plattelandstv). Daarnaast werd in samenwerking met de Europese Structuur- en Investeringsfondsen het initiatief genomen om gemeenschappelijk over de Europese Fondsen te communiceren, via de jaarlijkse organisatie van “[Europa in je buurt](#)”.

Met name de centrale websites van de regionale bevoegde Programma-autoriteiten vormden het primaire (passieve) kanaal om zowel de reglementair vereiste documentatie ter beschikking te stellen en begunstigen te informeren omtrent de steunmogelijkheden.

In de komende Programmaperiode van het EFMZVA wenst België het gebruik van de bestaande kanalen verder te zetten, te optimaliseren en bijkomende digitale opportuniteiten te benutten. Digitale kanalen, met name sociale media, vormen een goede bron van communicatie door hun toegankelijkheid, hun brede bereik en de relatief lage kosten. Het gebruik van een periodieke nieuwsbrief gericht aan een geïnteresseerd doelpubliek zal bestudeerd worden om nog pro-actiever over de mogelijkheden en verwezenlijkingen van het Programma EFMZVA te communiceren.

Bovenstaande optimalisatie heeft concreet tot doel om enerzijds de (potentiële) aanvragers van steun nog beter te bereiken, zodat gevarieerde maar relevante (sub)sectoren gerelateerd aan de visserij- en aquacultuursector alsmede het marien milieu kunnen worden betrokken en investeringen en innovatie over sectoren heen wordt gestimuleerd. Anderzijds heeft deze communicatiestrategie tot doel om de Belgische burgers meer bewust te maken over het belang van de inzet van Europese en nationale middelen voor het bereiken van de Programmadoelstellingen (op vlak van beleid, milieu, voedselvoorziening, tewerkstelling, welzijn, etc.).

2) Doelpubliek

Het doelpubliek bestaat enerzijds uit de (potentiële) begunstigen van het Fonds en anderzijds uit de maatschappij in zijn geheel, met een focus op de Belgische inwoners.

3) Communicatiekanalen

Volgende communicatiekanalen zullen, indien toepasselijk en afhankelijk van het doel, gebruikt worden:

- Website departement Landbouw en Visserij
- Digitale nieuwsbrieven
- Nationale/regionale televisie en themazenders
- Geschreven media
- Sociale Media (Twitter, Facebook, YouTube, ...)
- Evenementen (zowel fysiek als digitaal)

4) Communicatie-activiteiten op sociale media

Sociale media zal in eerste instantie gebruikt worden om communicatie-initiatieven gerelateerd aan de vaste communicatiekanalen (bv. website en nieuwsbrieven) breder te verspreiden. Bijkomend zal sociale media gebruikt worden om op ad hoc wijze actuele initiatieven in de kijker te plaatsen.

5) Geplande begroting

Voor de komende Programmaperiode zal het jaarlijkse budget voor communicatie voornamelijk benut worden voor volgende kostenposten:

- Aanstelling van een communicatie-officier
- Kosten gerelateerd aan de organisatie van campagnes
- Kosten voor beeld- en promotiemateriaal

Voor de volledige Programmaperiode zal ongeveer 10-15% van het budget gereserveerd voor Technische Bijstand worden gebruikt.

Onderhoud van de digitale communicatiekanalen (website en sociale media) vallen onder de reguliere werking van de bevoegde regionale Programma-autoriteiten.

6) Relevante indicatoren voor toezicht en evaluatie

Relevante indicatoren voor toezicht en evaluatie van de gebruikte kanalen en genomen communicatie-activiteiten zijn:

- Het aantal aanwezigen op evenementen
- Bereik digitale kanalen (bv. sociale media, website en nieuwsbrief)
- Aantal aanvragen per call

8. SECTIE 8: GEBRUIK VAN EENHEIDSKOSTEN, VASTE BEDRAGEN, VASTE PERCENTAGES EN FINANCIERING DIE NIET GEKOPPELD IS AAN KOSTEN

Referentie: artikelen 94 en 95 van de GB-verordening

Tabel 31: Gebruik van eenheidskosten, vaste bedragen, vaste percentages en financiering die niet gekoppeld is aan kosten

Beoogd gebruik van de artikelen 94 en 95	JA	NEE
Na goedkeuring zal het programma voorzien in terugbetaling van de Uniebijdrage die is gedaan op basis van eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages voor de prioriteit, overeenkomstig artikel 94 van de GB-verordening (zo ja, vul aanhangsel 1 in)		NEE
Na goedkeuring zal het programma voorzien in terugbetaling van de Uniebijdrage die is gedaan door middel van financiering die niet gekoppeld is aan kosten, overeenkomstig artikel 95 van de GB-verordening (zo ja, vul aanhangsel 2 in)		NEE